

(Tekst geldend op: 19-11-2012)

Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie

(authentiek: en)

United Nations Convention against corruption

Preamble

The States Parties to this Convention,

Concerned about the seriousness of problems and threats posed by corruption to the stability and security of societies, undermining the institutions and values of democracy, ethical values and justice and jeopardizing sustainable development and the rule of law,

Concerned also about the links between corruption and other forms of crime, in particular organized crime and economic crime, including money-laundering,

Concerned further about cases of corruption that involve vast quantities of assets, which may constitute a substantial proportion of the resources of States, and that threaten the political stability and sustainable development of those States,

Convinced that corruption is no longer a local matter but a transnational phenomenon that affects all societies and economies, making international cooperation to prevent and control it essential,

Convinced also that a comprehensive and multidisciplinary approach is required to prevent and combat corruption effectively,

Convinced further that the availability of technical assistance can play an important role in enhancing the ability of States, including by strengthening capacity and by institution-building, to prevent and combat corruption effectively,

Convinced that the illicit acquisition of personal wealth can be particularly damaging to democratic institutions, national economies and the rule of law,

Determined to prevent, detect and deter in a more effective manner international transfers of illicitly acquired assets and to strengthen international cooperation in asset recovery,

Acknowledging the fundamental principles of due process of law in criminal proceedings and in civil or administrative proceedings to adjudicate property rights,

Bearing in mind that the prevention and eradication of corruption is a responsibility of all States and that they must cooperate with one another, with the support and involvement of individuals and groups outside the public sector, such as civil society, non-governmental organizations and community-based organizations, if their efforts in this area are to be effective,

Bearing also in mind the principles of proper management of public affairs and public property, fairness, responsibility and equality before the law and the need to safeguard integrity and to foster a culture of rejection of corruption,

Commending the work of the Commission on Crime Prevention and Criminal Justice and the United Nations Office on Drugs and Crime in preventing and combating corruption,

Recalling the work carried out by other international and regional organizations in this field, including the activities of the African Union, the Council of Europe, the Customs Cooperation Council (also known as the World Customs Organization), the European Union, the League of Arab States, the Organisation for Economic Cooperation and Development and the Organization of American States,

Taking note with appreciation of multilateral instruments to prevent and combat corruption, including, inter alia, the Inter-American Convention against Corruption, adopted by the Organization of American States on 29 March 1996, the Convention on the Fight against Corruption involving Officials of the European Communities or Officials of Member States of the European Union, adopted by the Council of the European Union on 26 May 1997, the Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions, adopted by the Organisation for Economic Cooperation and Development on 21 November 1997, the Criminal Law Convention on Corruption, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 27 January 1999, the Civil Law Convention on Corruption, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 4

November 1999, and the African Union Convention on Preventing and Combating Corruption, adopted by the Heads of State and Government of the African Union on 12 July 2003,

Welcoming the entry into force on 29 September 2003 of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime,

Have agreed as follows:

CHAPTER I. GENERAL PROVISIONS

Article 1. Statement of purpose

The purposes of this Convention are:

- a) To promote and strengthen measures to prevent and combat corruption more efficiently and effectively;
- b) To promote, facilitate and support international cooperation and technical assistance in the prevention of and fight against corruption, including in asset recovery;
- c) To promote integrity, accountability and proper management of public affairs and public property.

Article 2. Use of terms

For the purposes of this Convention:

- a) "Public official" shall mean:
  - (i) any person holding a legislative, executive, administrative or judicial office of a State Party, whether appointed or elected, whether permanent or temporary, whether paid or unpaid, irrespective of that person's seniority;
  - (ii) any other person who performs a public function, including for a public agency or public enterprise, or provides a public service, as defined in the domestic law of the State Party and as applied in the pertinent area of law of that State Party;
  - (iii) any other person defined as a "public official" in the domestic law of a State Party. However, for the purpose of some specific measures contained in chapter II of this Convention, "public official" may mean any person who performs a public function or provides a public service as defined in the domestic law of the State Party and as applied in the pertinent area of law of that State Party;
- b) "Foreign public official" shall mean any person holding a legislative, executive, administrative or judicial office of a foreign country, whether appointed or elected; and any person exercising a public function for a foreign country, including for a public agency or public enterprise;
- c) "Official of a public international organization" shall mean an international civil servant or any person who is authorized by such an organization to act on behalf of that organization;
- d) "Property" shall mean assets of every kind, whether corporeal or incorporeal, movable or immovable, tangible or intangible, and legal documents or instruments evidencing title to or interest in such assets;
- e) "Proceeds of crime" shall mean any property derived from or obtained, directly or indirectly, through the commission of an offence;
- f) "Freezing" or "seizure" shall mean temporarily prohibiting the transfer, conversion, disposition or movement of property or temporarily assuming custody or control of property on the basis of an order issued by a court or other competent authority;
- g) "Confiscation", which includes forfeiture where applicable, shall mean the permanent deprivation of property by order of a court or other competent authority;
- h) "Predicate offence" shall mean any offence as a result of which proceeds have been generated that may become the subject of an offence as defined in article 23 of this Convention;
- i) "Controlled delivery" shall mean the technique of allowing illicit or suspect consignments to pass out of, through or into the territory of one or more States, with the knowledge and under the supervision of their competent authorities, with a view to the investigation of an offence and the identification of persons involved in the commission of the offence.

Article 3. Scope of application

1. This Convention shall apply, in accordance with its terms, to the prevention, investigation and prosecution of corruption and to the freezing, seizure, confiscation and return of the proceeds of offences established in accordance with this Convention.
2. For the purposes of implementing this Convention, it shall not be necessary, except as otherwise stated herein, for the offences set forth in it to result in damage or harm to state property.

Article 4. Protection of sovereignty

1. States Parties shall carry out their obligations under this Convention in a manner consistent with the principles of sovereign equality and territorial integrity of States and that of non-intervention in the domestic affairs of other States.
2. Nothing in this Convention shall entitle a State Party to undertake in the territory of another State the exercise of jurisdiction and performance of functions that are reserved exclusively for the authorities of that other State by its domestic law.

CHAPTER II. PREVENTIVE MEASURES

Article 5. Preventive anti-corruption policies and practices

1. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, develop and implement or maintain effective, coordinated anti-corruption policies that promote the participation of society and reflect the principles of the rule of law, proper management of public affairs and public property, integrity, transparency and accountability.
2. Each State Party shall endeavour to establish and promote effective practices aimed at the prevention of corruption.
3. Each State Party shall endeavour to periodically evaluate relevant legal instruments and administrative measures with a view to determining their adequacy to prevent and fight corruption.
4. States Parties shall, as appropriate and in accordance with the fundamental principles of their legal system, collaborate with each other and with relevant international and regional organizations in promoting and developing the measures referred to in this article. That collaboration may include participation in international programmes and projects aimed at the prevention of corruption.

Article 6. Preventive anti-corruption body or bodies

1. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, ensure the existence of a body or bodies, as appropriate, that prevent corruption by such means as:
  - a) Implementing the policies referred to in article 5 of this Convention and, where appropriate, overseeing and coordinating the implementation of those policies;
  - b) Increasing and disseminating knowledge about the prevention of corruption.
2. Each State Party shall grant the body or bodies referred to in paragraph 1 of this article the necessary independence, in accordance with the fundamental principles of its legal system, to enable the body or bodies to carry out its or their functions effectively and free from any undue influence. The necessary material resources and specialized staff, as well as the training that such staff may require to carry out their functions, should be provided.
3. Each State Party shall inform the Secretary-General of the United Nations of the name and address of the authority or authorities that may assist other States Parties in developing and implementing specific measures for the prevention of corruption.

Article 7. Public sector

1. Each State Party shall, where appropriate and in accordance with the fundamental principles of its legal system, endeavour to adopt, maintain and strengthen systems for the recruitment, hiring, retention, promotion and retirement of civil servants and, where appropriate, other non-elected public officials:
  - a) That are based on principles of efficiency, transparency and objective criteria such as merit, equity and aptitude;
  - b) That include adequate procedures for the selection and training of individuals for public positions considered especially vulnerable to corruption and the rotation, where appropriate, of such individuals to other positions;
  - c) That promote adequate remuneration and equitable pay scales, taking into account the level of economic development of the State Party;
  - d) That promote education and training programmes to enable them to meet the requirements for the correct, honourable and proper performance of public functions and that provide them with specialized and appropriate training to enhance their awareness of the risks of corruption inherent in the performance of their functions. Such programmes may make reference to codes or standards of conduct in applicable areas.
2. Each State Party shall also consider adopting appropriate legislative and administrative measures, consistent with the objectives of this Convention and in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to prescribe criteria concerning candidature for and election to public office.
3. Each State Party shall also consider taking appropriate legislative and administrative measures, consistent with the objectives of this Convention and in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to enhance transparency in the funding of candidatures for elected public office and, where applicable, the funding of political parties.
4. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, endeavour to adopt, maintain and strengthen systems that promote transparency and prevent conflicts of interest.

Article 8. Codes of conduct for public officials

1. In order to fight corruption, each State Party shall promote, inter alia, integrity, honesty and responsibility among its public officials, in accordance with the fundamental principles of its legal system.
2. In particular, each State Party shall endeavour to apply, within its own institutional and legal systems, codes or standards of conduct for the correct, honourable and proper performance of public functions.
3. For the purposes of implementing the provisions of this article, each State Party shall, where appropriate and in accordance with the fundamental principles of its legal system, take note of the relevant initiatives of regional, interregional and multilateral organizations, such as the International Code of Conduct for Public Officials contained in the annex to General Assembly resolution 51/59 of 12 December 1996.
4. Each State Party shall also consider, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, establishing measures and systems to facilitate the reporting by public officials of acts of corruption to appropriate authorities, when such acts come to their notice in the performance of their functions.
5. Each State Party shall endeavour, where appropriate and in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to establish measures and systems requiring public officials to make declarations to appropriate authorities regarding, inter alia, their outside activities, employment, investments, assets and substantial gifts or benefits from which a conflict of interest may result with respect to their functions as public officials.
6. Each State Party shall consider taking, in accordance with the fundamental principles of its

domestic law, disciplinary or other measures against public officials who violate the codes or standards established in accordance with this article.

Article 9. Public procurement and management of public finances

1. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, take the necessary steps to establish appropriate systems of procurement, based on transparency, competition and objective criteria in decision-making, that are effective, inter alia, in preventing corruption. Such systems, which may take into account appropriate threshold values in their application, shall address, inter alia:
  - a) The public distribution of information relating to procurement procedures and contracts, including information on invitations to tender and relevant or pertinent information on the award of contracts, allowing potential tenderers sufficient time to prepare and submit their tenders;
  - b) The establishment, in advance, of conditions for participation, including selection and award criteria and tendering rules, and their publication;
  - c) The use of objective and predetermined criteria for public procurement decisions, in order to facilitate the subsequent verification of the correct application of the rules or procedures;
  - d) An effective system of domestic review, including an effective system of appeal, to ensure legal recourse and remedies in the event that the rules or procedures established pursuant to this paragraph are not followed;
  - e) Where appropriate, measures to regulate matters regarding personnel responsible for procurement, such as declaration of interest in particular public procurements, screening procedures and training requirements.
2. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, take appropriate measures to promote transparency and accountability in the management of public finances. Such measures shall encompass, inter alia:
  - a) Procedures for the adoption of the national budget;
  - b) Timely reporting on revenue and expenditure;
  - c) A system of accounting and auditing standards and related oversight;
  - d) Effective and efficient systems of risk management and internal control; and
  - e) Where appropriate, corrective action in the case of failure to comply with the requirements established in this paragraph.
3. Each State Party shall take such civil and administrative measures as may be necessary, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to preserve the integrity of accounting books, records, financial statements or other documents related to public expenditure and revenue and to prevent the falsification of such documents.

Article 10. Public reporting

Taking into account the need to combat corruption, each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, take such measures as may be necessary to enhance transparency in its public administration, including with regard to its organization, functioning and decision-making processes, where appropriate. Such measures may include, inter alia:

- a) Adopting procedures or regulations allowing members of the general public to obtain, where appropriate, information on the organization, functioning and decision-making processes of its public administration and, with due regard for the protection of privacy and personal data, on decisions and legal acts that concern members of the public;
- b) Simplifying administrative procedures, where appropriate, in order to facilitate public access to the competent decision-making authorities; and
- c) Publishing information, which may include periodic reports on the risks of corruption in its public administration.

Article 11. Measures relating to the judiciary and prosecution services

1. Bearing in mind the independence of the judiciary and its crucial role in combating corruption,

each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system and without prejudice to judicial independence, take measures to strengthen integrity and to prevent opportunities for corruption among members of the judiciary. Such measures may include rules with respect to the conduct of members of the judiciary.

2. Measures to the same effect as those taken pursuant to paragraph 1 of this article may be introduced and applied within the prosecution service in those States Parties where it does not form part of the judiciary but enjoys independence similar to that of the judicial service.

Article 12. Private sector

1. Each State Party shall take measures, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to prevent corruption involving the private sector, enhance accounting and auditing standards in the private sector and, where appropriate, provide effective, proportionate and dissuasive civil, administrative or criminal penalties for failure to comply with such measures.
2. Measures to achieve these ends may include, inter alia:
  - a) Promoting cooperation between law enforcement agencies and relevant private entities;
  - b) Promoting the development of standards and procedures designed to safeguard the integrity of relevant private entities, including codes of conduct for the correct, honourable and proper performance of the activities of business and all relevant professions and the prevention of conflicts of interest, and for the promotion of the use of good commercial practices among businesses and in the contractual relations of businesses with the State;
  - c) Promoting transparency among private entities, including, where appropriate, measures regarding the identity of legal and natural persons involved in the establishment and management of corporate entities;
  - d) Preventing the misuse of procedures regulating private entities, including procedures regarding subsidies and licences granted by public authorities for commercial activities;
  - e) Preventing conflicts of interest by imposing restrictions, as appropriate and for a reasonable period of time, on the professional activities of former public officials or on the employment of public officials by the private sector after their resignation or retirement, where such activities or employment relate directly to the functions held or supervised by those public officials during their tenure;
  - f) Ensuring that private enterprises, taking into account their structure and size, have sufficient internal auditing controls to assist in preventing and detecting acts of corruption and that the accounts and required financial statements of such private enterprises are subject to appropriate auditing and certification procedures.
3. In order to prevent corruption, each State Party shall take such measures as may be necessary, in accordance with its domestic laws and regulations regarding the maintenance of books and records, financial statement disclosures and accounting and auditing standards, to prohibit the following acts carried out for the purpose of committing any of the offences established in accordance with this Convention:
  - a) The establishment of off-the-books accounts;
  - b) The making of off-the-books or inadequately identified transactions;
  - c) The recording of non-existent expenditure;
  - d) The entry of liabilities with incorrect identification of their objects;
  - e) The use of false documents; and
  - f) The intentional destruction of bookkeeping documents earlier than foreseen by the law.
4. Each State Party shall disallow the tax deductibility of expenses that constitute bribes, the latter being one of the constituent elements of the offences established in accordance with articles 15 and 16 of this Convention and, where appropriate, other expenses incurred in furtherance of corrupt conduct.

Article 13. Participation of society

1. Each State Party shall take appropriate measures, within its means and in accordance with

fundamental principles of its domestic law, to promote the active participation of individuals and groups outside the public sector, such as civil society, non-governmental organizations and community-based organizations, in the prevention of and the fight against corruption and to raise public awareness regarding the existence, causes and gravity of and the threat posed by corruption. This participation should be strengthened by such measures as:

- a) Enhancing the transparency of and promoting the contribution of the public to decision-making processes;
  - b) Ensuring that the public has effective access to information;
  - c) Undertaking public information activities that contribute to non-tolerance of corruption, as well as public education programmes, including school and university curricula;
  - d) Respecting, promoting and protecting the freedom to seek, receive, publish and disseminate information concerning corruption. That freedom may be subject to certain restrictions, but these shall only be such as are provided for by law and are necessary:
    - (i) For respect of the rights or reputations of others;
    - (ii) For the protection of national security or ordre public or of public health or morals.
2. Each State Party shall take appropriate measures to ensure that the relevant anti-corruption bodies referred to in this Convention are known to the public and shall provide access to such bodies, where appropriate, for the reporting, including anonymously, of any incidents that may be considered to constitute an offence established in accordance with this Convention.

Article 14. Measures to prevent money-laundering

1. Each State Party shall:
- a) Institute a comprehensive domestic regulatory and supervisory regime for banks and non-bank financial institutions, including natural or legal persons that provide formal or informal services for the transmission of money or value and, where appropriate, other bodies particularly susceptible to money-laundering, within its competence, in order to deter and detect all forms of money-laundering, which regime shall emphasize requirements for customer and, where appropriate, beneficial owner identification, record-keeping and the reporting of suspicious transactions;
  - b) Without prejudice to article 46 of this Convention, ensure that administrative, regulatory, law enforcement and other authorities dedicated to combating money-laundering (including, where appropriate under domestic law, judicial authorities) have the ability to cooperate and exchange information at the national and international levels within the conditions prescribed by its domestic law and, to that end, shall consider the establishment of a financial intelligence unit to serve as a national centre for the collection, analysis and dissemination of information regarding potential money-laundering.
2. States Parties shall consider implementing feasible measures to detect and monitor the movement of cash and appropriate negotiable instruments across their borders, subject to safeguards to ensure proper use of information and without impeding in any way the movement of legitimate capital. Such measures may include a requirement that individuals and businesses report the cross-border transfer of substantial quantities of cash and appropriate negotiable instruments.
3. States Parties shall consider implementing appropriate and feasible measures to require financial institutions, including money remitters:
- a) To include on forms for the electronic transfer of funds and related messages accurate and meaningful information on the originator;
  - b) To maintain such information throughout the payment chain; and
  - c) To apply enhanced scrutiny to transfers of funds that do not contain complete information on the originator.
4. In establishing a domestic regulatory and supervisory regime under the terms of this article, and without prejudice to any other article of this Convention, States Parties are called upon to use as a guideline the relevant initiatives of regional, interregional and multilateral organizations against

money-laundering.

5. States Parties shall endeavour to develop and promote global, regional, subregional and bilateral cooperation among judicial, law enforcement and financial regulatory authorities in order to combat money-laundering.

CHAPTER III. CRIMINALIZATION AND LAW ENFORCEMENT

Article 15. Bribery of national public officials

Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

- a) The promise, offering or giving, to a public official, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties;
- b) The solicitation or acceptance by a public official, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties.

Article 16. Bribery of foreign public officials and officials of public international organizations

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the promise, offering or giving to a foreign public official or an official of a public international organization, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties, in order to obtain or retain business or other undue advantage in relation to the conduct of international business.
2. Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the solicitation or acceptance by a foreign public official or an official of a public international organization, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties.

Article 17. Embezzlement, misappropriation or other diversion of property by a public official

Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally, the embezzlement, misappropriation or other diversion by a public official for his or her benefit or for the benefit of another person or entity, of any property, public or private funds or securities or any other thing of value entrusted to the public official by virtue of his or her position.

Article 18. Trading in influence

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

- a) The promise, offering or giving to a public official or any other person, directly or indirectly, of an undue advantage in order that the public official or the person abuse his or her real or supposed influence with a view to obtaining from an administration or public authority of the State Party an undue advantage for the original instigator of the act or for any other person;
- b) The solicitation or acceptance by a public official or any other person, directly or indirectly, of an undue advantage for himself or herself or for another person in order that the public official or the person abuse his or her real or supposed influence with a view to obtaining from an administration or public authority of the State Party an undue advantage.

Article 19. Abuse of functions

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to

establish as a criminal offence, when committed intentionally, the abuse of functions or position, that is, the performance of or failure to perform an act, in violation of laws, by a public official in the discharge of his or her functions, for the purpose of obtaining an undue advantage for himself or herself or for another person or entity.

Article 20. Illicit enrichment

Subject to its constitution and the fundamental principles of its legal system, each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, illicit enrichment, that is, a significant increase in the assets of a public official that he or she cannot reasonably explain in relation to his or her lawful income.

Article 21. Bribery in the private sector

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally in the course of economic, financial or commercial activities:

- a) The promise, offering or giving, directly or indirectly, of an undue advantage to any person who directs or works, in any capacity, for a private sector entity, for the person himself or herself or for another person, in order that he or she, in breach of his or her duties, act or refrain from acting;
- b) The solicitation or acceptance, directly or indirectly, of an undue advantage by any person who directs or works, in any capacity, for a private sector entity, for the person himself or herself or for another person, in order that he or she, in breach of his or her duties, act or refrain from acting.

Article 22. Embezzlement of property in the private sector

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally in the course of economic, financial or commercial activities, embezzlement by a person who directs or works, in any capacity, in a private sector entity of any property, private funds or securities or any other thing of value entrusted to him or her by virtue of his or her position.

Article 23. Laundering of proceeds of crime

1. Each State Party shall adopt, in accordance with fundamental principles of its domestic law, such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:
  - a)
    - (i) The conversion or transfer of property, knowing that such property is the proceeds of crime, for the purpose of concealing or disguising the illicit origin of the property or of helping any person who is involved in the commission of the predicate offence to evade the legal consequences of his or her action;
    - (ii) The concealment or disguise of the true nature, source, location, disposition, movement or ownership of or rights with respect to property, knowing that such property is the proceeds of crime;
  - b) Subject to the basic concepts of its legal system:
    - (i) The acquisition, possession or use of property, knowing, at the time of receipt, that such property is the proceeds of crime;
    - (ii) Participation in, association with or conspiracy to commit, attempts to commit and aiding, abetting, facilitating and counselling the commission of any of the offences established in accordance with this article.
2. For purposes of implementing or applying paragraph 1 of this article:
  - a) Each State Party shall seek to apply paragraph 1 of this article to the widest range of predicate offences;

- b) Each State Party shall include as predicate offences at a minimum a comprehensive range of criminal offences established in accordance with this Convention;
- c) For the purposes of subparagraph b) above, predicate offences shall include offences committed both within and outside the jurisdiction of the State Party in question. However, offences committed outside the jurisdiction of a State Party shall constitute predicate offences only when the relevant conduct is a criminal offence under the domestic law of the State where it is committed and would be a criminal offence under the domestic law of the State Party implementing or applying this article had it been committed there;
- d) Each State Party shall furnish copies of its laws that give effect to this article and of any subsequent changes to such laws or a description thereof to the Secretary-General of the United Nations;
- e) If required by fundamental principles of the domestic law of a State Party, it may be provided that the offences set forth in paragraph 1 of this article do not apply to the persons who committed the predicate offence.

Article 24. Concealment

Without prejudice to the provisions of article 23 of this Convention, each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally after the commission of any of the offences established in accordance with this Convention without having participated in such offences, the concealment or continued retention of property when the person involved knows that such property is the result of any of the offences established in accordance with this Convention.

Article 25. Obstruction of justice

Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

- a) The use of physical force, threats or intimidation or the promise, offering or giving of an undue advantage to induce false testimony or to interfere in the giving of testimony or the production of evidence in a proceeding in relation to the commission of offences established in accordance with this Convention;
- b) The use of physical force, threats or intimidation to interfere with the exercise of official duties by a justice or law enforcement official in relation to the commission of offences established in accordance with this Convention. Nothing in this subparagraph shall prejudice the right of States Parties to have legislation that protects other categories of public official.

Article 26. Liability of legal persons

1. Each State Party shall adopt such measures as may be necessary, consistent with its legal principles, to establish the liability of legal persons for participation in the offences established in accordance with this Convention.
2. Subject to the legal principles of the State Party, the liability of legal persons may be criminal, civil or administrative.
3. Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offences.
4. Each State Party shall, in particular, ensure that legal persons held liable in accordance with this article are subject to effective, proportionate and dissuasive criminal or non-criminal sanctions, including monetary sanctions.

Article 27. Participation and attempt

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, in accordance with its domestic law, participation in any capacity such as an accomplice, assistant or instigator in an offence established in accordance with this Convention.

2. Each State Party may adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, in accordance with its domestic law, any attempt to commit an offence established in accordance with this Convention.
3. Each State Party may adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, in accordance with its domestic law, the preparation for an offence established in accordance with this Convention.

Article 28. Knowledge, intent and purpose as elements of an offence

Knowledge, intent or purpose required as an element of an offence established in accordance with this Convention may be inferred from objective factual circumstances.

Article 29. Statute of limitations

Each State Party shall, where appropriate, establish under its domestic law a long statute of limitations period in which to commence proceedings for any offence established in accordance with this Convention and establish a longer statute of limitations period or provide for the suspension of the statute of limitations where the alleged offender has evaded the administration of justice.

Article 30. Prosecution, adjudication and sanctions

1. Each State Party shall make the commission of an offence established in accordance with this Convention liable to sanctions that take into account the gravity of that offence.
2. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish or maintain, in accordance with its legal system and constitutional principles, an appropriate balance between any immunities or jurisdictional privileges accorded to its public officials for the performance of their functions and the possibility, when necessary, of effectively investigating, prosecuting and adjudicating offences established in accordance with this Convention.
3. Each State Party shall endeavour to ensure that any discretionary legal powers under its domestic law relating to the prosecution of persons for offences established in accordance with this Convention are exercised to maximize the effectiveness of law enforcement measures in respect of those offences and with due regard to the need to deter the commission of such offences.
4. In the case of offences established in accordance with this Convention, each State Party shall take appropriate measures, in accordance with its domestic law and with due regard to the rights of the defence, to seek to ensure that conditions imposed in connection with decisions on release pending trial or appeal take into consideration the need to ensure the presence of the defendant at subsequent criminal proceedings.
5. Each State Party shall take into account the gravity of the offences concerned when considering the eventuality of early release or parole of persons convicted of such offences.
6. Each State Party, to the extent consistent with the fundamental principles of its legal system, shall consider establishing procedures through which a public official accused of an offence established in accordance with this Convention may, where appropriate, be removed, suspended or reassigned by the appropriate authority, bearing in mind respect for the principle of the presumption of innocence.
7. Where warranted by the gravity of the offence, each State Party, to the extent consistent with the fundamental principles of its legal system, shall consider establishing procedures for the disqualification, by court order or any other appropriate means, for a period of time determined by its domestic law, of persons convicted of offences established in accordance with this Convention from:
  - a) Holding public office; and
  - b) Holding office in an enterprise owned in whole or in part by the State.

8. Paragraph 1 of this article shall be without prejudice to the exercise of disciplinary powers by the competent authorities against civil servants.
9. Nothing contained in this Convention shall affect the principle that the description of the offences established in accordance with this Convention and of the applicable legal defences or other legal principles controlling the lawfulness of conduct is reserved to the domestic law of a State Party and that such offences shall be prosecuted and punished in accordance with that law.
10. States Parties shall endeavour to promote the reintegration into society of persons convicted of offences established in accordance with this Convention.

Article 31. Freezing, seizure and confiscation

1. Each State Party shall take, to the greatest extent possible within its domestic legal system, such measures as may be necessary to enable confiscation of:
  - a) Proceeds of crime derived from offences established in accordance with this Convention or property the value of which corresponds to that of such proceeds;
  - b) Property, equipment or other instrumentalities used in or destined for use in offences established in accordance with this Convention.
2. Each State Party shall take such measures as may be necessary to enable the identification, tracing, freezing or seizure of any item referred to in paragraph 1 of this article for the purpose of eventual confiscation.
3. Each State Party shall adopt, in accordance with its domestic law, such legislative and other measures as may be necessary to regulate the administration by the competent authorities of frozen, seized or confiscated property covered in paragraphs 1 and 2 of this article.
4. If such proceeds of crime have been transformed or converted, in part or in full, into other property, such property shall be liable to the measures referred to in this article instead of the proceeds.
5. If such proceeds of crime have been intermingled with property acquired from legitimate sources, such property shall, without prejudice to any powers relating to freezing or seizure, be liable to confiscation up to the assessed value of the intermingled proceeds.
6. Income or other benefits derived from such proceeds of crime, from property into which such proceeds of crime have been transformed or converted or from property with which such proceeds of crime have been intermingled shall also be liable to the measures referred to in this article, in the same manner and to the same extent as proceeds of crime.
7. For the purpose of this article and article 55 of this Convention, each State Party shall empower its courts or other competent authorities to order that bank, financial or commercial records be made available or seized. A State Party shall not decline to act under the provisions of this paragraph on the ground of bank secrecy.
8. States Parties may consider the possibility of requiring that an offender demonstrate the lawful origin of such alleged proceeds of crime or other property liable to confiscation, to the extent that such a requirement is consistent with the fundamental principles of their domestic law and with the nature of judicial and other proceedings.
9. The provisions of this article shall not be so construed as to prejudice the rights of bona fide third parties.
10. Nothing contained in this article shall affect the principle that the measures to which it refers shall be defined and implemented in accordance with and subject to the provisions of the domestic law of a State Party.

Article 32. Protection of witnesses, experts and victims

1. Each State Party shall take appropriate measures in accordance with its domestic legal system and within its means to provide effective protection from potential retaliation or intimidation for witnesses and experts who give testimony concerning offences established in accordance with this Convention and, as appropriate, for their relatives and other persons close to them.
2. The measures envisaged in paragraph 1 of this article may include, inter alia, without prejudice to the rights of the defendant, including the right to due process:
  - a) Establishing procedures for the physical protection of such persons, such as, to the extent necessary and feasible, relocating them and permitting, where appropriate, non-disclosure or limitations on the disclosure of information concerning the identity and whereabouts of such persons;
  - b) Providing evidentiary rules to permit witnesses and experts to give testimony in a manner that ensures the safety of such persons, such as permitting testimony to be given through the use of communications technology such as video or other adequate means.
3. States Parties shall consider entering into agreements or arrangements with other States for the relocation of persons referred to in paragraph 1 of this article.
4. The provisions of this article shall also apply to victims insofar as they are witnesses.
5. Each State Party shall, subject to its domestic law, enable the views and concerns of victims to be presented and considered at appropriate stages of criminal proceedings against offenders in a manner not prejudicial to the rights of the defence.

Article 33. Protection of reporting persons

Each State Party shall consider incorporating into its domestic legal system appropriate measures to provide protection against any unjustified treatment for any person who reports in good faith and on reasonable grounds to the competent authorities any facts concerning offences established in accordance with this Convention.

Article 34. Consequences of acts of corruption

With due regard to the rights of third parties acquired in good faith, each State Party shall take measures, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to address consequences of corruption. In this context, States Parties may consider corruption a relevant factor in legal proceedings to annul or rescind a contract, withdraw a concession or other similar instrument or take any other remedial action.

Article 35. Compensation for damage

Each State Party shall take such measures as may be necessary, in accordance with principles of its domestic law, to ensure that entities or persons who have suffered damage as a result of an act of corruption have the right to initiate legal proceedings against those responsible for that damage in order to obtain compensation.

Article 36. Specialized authorities

Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, ensure the existence of a body or bodies or persons specialized in combating corruption through law enforcement. Such body or bodies or persons shall be granted the necessary independence, in accordance with the fundamental principles of the legal system of the State Party, to be able to carry out their functions effectively and without any undue influence. Such persons or staff of such body or bodies should have the appropriate training and resources to carry out their tasks.

Article 37. Cooperation with law enforcement authorities

1. Each State Party shall take appropriate measures to encourage persons who participate or who have participated in the commission of an offence established in accordance with this Convention

to supply information useful to competent authorities for investigative and evidentiary purposes and to provide factual, specific help to competent authorities that may contribute to depriving offenders of the proceeds of crime and to recovering such proceeds.

2. Each State Party shall consider providing for the possibility, in appropriate cases, of mitigating punishment of an accused person who provides substantial cooperation in the investigation or prosecution of an offence established in accordance with this Convention.
3. Each State Party shall consider providing for the possibility, in accordance with fundamental principles of its domestic law, of granting immunity from prosecution to a person who provides substantial cooperation in the investigation or prosecution of an offence established in accordance with this Convention.
4. Protection of such persons shall be, *mutatis mutandis*, as provided for in article 32 of this Convention.
5. Where a person referred to in paragraph 1 of this article located in one State Party can provide substantial cooperation to the competent authorities of another State Party, the States Parties concerned may consider entering into agreements or arrangements, in accordance with their domestic law, concerning the potential provision by the other State Party of the treatment set forth in paragraphs 2 and 3 of this article.

Article 38. Cooperation between national authorities

Each State Party shall take such measures as may be necessary to encourage, in accordance with its domestic law, cooperation between, on the one hand, its public authorities, as well as its public officials, and, on the other hand, its authorities responsible for investigating and prosecuting criminal offences. Such cooperation may include:

- a) Informing the latter authorities, on their own initiative, where there are reasonable grounds to believe that any of the offences established in accordance with articles 15, 21 and 23 of this Convention has been committed; or
- b) Providing, upon request, to the latter authorities all necessary information.

Article 39. Cooperation between national authorities and the private sector

1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to encourage, in accordance with its domestic law, cooperation between national investigating and prosecuting authorities and entities of the private sector, in particular financial institutions, relating to matters involving the commission of offences established in accordance with this Convention.
2. Each State Party shall consider encouraging its nationals and other persons with a habitual residence in its territory to report to the national investigating and prosecuting authorities the commission of an offence established in accordance with this Convention.

Article 40. Bank secrecy

Each State Party shall ensure that, in the case of domestic criminal investigations of offences established in accordance with this Convention, there are appropriate mechanisms available within its domestic legal system to overcome obstacles that may arise out of the application of bank secrecy laws.

Article 41. Criminal record

Each State Party may adopt such legislative or other measures as may be necessary to take into consideration, under such terms as and for the purpose that it deems appropriate, any previous conviction in another State of an alleged offender for the purpose of using such information in criminal proceedings relating to an offence established in accordance with this Convention.

Article 42. Jurisdiction

1. Each State Party shall adopt such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention when:
  - a) The offence is committed in the territory of that State Party; or
  - b) The offence is committed on board a vessel that is flying the flag of that State Party or an aircraft that is registered under the laws of that State Party at the time that the offence is committed.
2. Subject to article 4 of this Convention, a State Party may also establish its jurisdiction over any such offence when:
  - a) The offence is committed against a national of that State Party; or
  - b) The offence is committed by a national of that State Party or a stateless person who has his or her habitual residence in its territory; or
  - c) The offence is one of those established in accordance with article 23, paragraph 1 b) (ii), of this Convention and is committed outside its territory with a view to the commission of an offence established in accordance with article 23, paragraph 1 a) (i) or (ii) or b) (i), of this Convention within its territory; or
  - d) The offence is committed against the State Party.
3. For the purposes of article 44 of this Convention, each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite such person solely on the ground that he or she is one of its nationals.
4. Each State Party may also take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite him or her.
5. If a State Party exercising its jurisdiction under paragraph 1 or 2 of this article has been notified, or has otherwise learned, that any other States Parties are conducting an investigation, prosecution or judicial proceeding in respect of the same conduct, the competent authorities of those States Parties shall, as appropriate, consult one another with a view to coordinating their actions.
6. Without prejudice to norms of general international law, this Convention shall not exclude the exercise of any criminal jurisdiction established by a State Party in accordance with its domestic law.

CHAPTER IV. INTERNATIONAL COOPERATION

Article 43. International cooperation

1. States Parties shall cooperate in criminal matters in accordance with articles 44 to 50 of this Convention. Where appropriate and consistent with their domestic legal system, States Parties shall consider assisting each other in investigations of and proceedings in civil and administrative matters relating to corruption.
2. In matters of international cooperation, whenever dual criminality is considered a requirement, it shall be deemed fulfilled irrespective of whether the laws of the requested State Party place the offence within the same category of offence or denominate the offence by the same terminology as the requesting State Party, if the conduct underlying the offence for which assistance is sought is a criminal offence under the laws of both States Parties.

Article 44. Extradition

1. This article shall apply to the offences established in accordance with this Convention where the person who is the subject of the request for extradition is present in the territory of the requested State Party, provided that the offence for which extradition is sought is punishable under the domestic law of both the requesting State Party and the requested State Party.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this article, a State Party whose law so permits may grant the extradition of a person for any of the offences covered by this Convention that are not punishable under its own domestic law.
3. If the request for extradition includes several separate offences, at least one of which is extraditable under this article and some of which are not extraditable by reason of their period of imprisonment but are related to offences established in accordance with this Convention, the requested State Party may apply this article also in respect of those offences.
4. Each of the offences to which this article applies shall be deemed to be included as an extraditable offence in any extradition treaty existing between States Parties. States Parties undertake to include such offences as extraditable offences in every extradition treaty to be concluded between them. A State Party whose law so permits, in case it uses this Convention as the basis for extradition, shall not consider any of the offences established in accordance with this Convention to be a political offence.
5. If a State Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Convention the legal basis for extradition in respect of any offence to which this article applies.
6. A State Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty shall:
  - a) At the time of deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention, inform the Secretary-General of the United Nations whether it will take this Convention as the legal basis for cooperation on extradition with other States Parties to this Convention; and
  - b) If it does not take this Convention as the legal basis for cooperation on extradition, seek, where appropriate, to conclude treaties on extradition with other States Parties to this Convention in order to implement this article.
7. States Parties that do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize offences to which this article applies as extraditable offences between themselves.
8. Extradition shall be subject to the conditions provided for by the domestic law of the requested State Party or by applicable extradition treaties, including, inter alia, conditions in relation to the minimum penalty requirement for extradition and the grounds upon which the requested State Party may refuse extradition.
9. States Parties shall, subject to their domestic law, endeavour to expedite extradition procedures and to simplify evidentiary requirements relating thereto in respect of any offence to which this article applies.
10. Subject to the provisions of its domestic law and its extradition treaties, the requested State Party may, upon being satisfied that the circumstances so warrant and are urgent and at the request of the requesting State Party, take a person whose extradition is sought and who is present in its territory into custody or take other appropriate measures to ensure his or her presence at extradition proceedings.
11. A State Party in whose territory an alleged offender is found, if it does not extradite such person in respect of an offence to which this article applies solely on the ground that he or she is one of its nationals, shall, at the request of the State Party seeking extradition, be obliged to submit the case without undue delay to its competent authorities for the purpose of prosecution. Those authorities shall take their decision and conduct their proceedings in the same manner as in the case of any other offence of a grave nature under the domestic law of that State Party. The States Parties concerned shall cooperate with each other, in particular on procedural and evidentiary aspects, to ensure the efficiency of such prosecution.
12. Whenever a State Party is permitted under its domestic law to extradite or otherwise surrender one of its nationals only upon the condition that the person will be returned to that State Party to serve the sentence imposed as a result of the trial or proceedings for which the extradition or

surrender of the person was sought and that State Party and the State Party seeking the extradition of the person agree with this option and other terms that they may deem appropriate, such conditional extradition or surrender shall be sufficient to discharge the obligation set forth in paragraph 11 of this article.

13. If extradition, sought for purposes of enforcing a sentence, is refused because the person sought is a national of the requested State Party, the requested State Party shall, if its domestic law so permits and in conformity with the requirements of such law, upon application of the requesting State Party, consider the enforcement of the sentence imposed under the domestic law of the requesting State Party or the remainder thereof.
14. Any person regarding whom proceedings are being carried out in connection with any of the offences to which this article applies shall be guaranteed fair treatment at all stages of the proceedings, including enjoyment of all the rights and guarantees provided by the domestic law of the State Party in the territory of which that person is present.
15. Nothing in this Convention shall be interpreted as imposing an obligation to extradite if the requested State Party has substantial grounds for believing that the request has been made for the purpose of prosecuting or punishing a person on account of that person's sex, race, religion, nationality, ethnic origin or political opinions or that compliance with the request would cause prejudice to that person's position for any one of these reasons.
16. States Parties may not refuse a request for extradition on the sole ground that the offence is also considered to involve fiscal matters.
17. Before refusing extradition, the requested State Party shall, where appropriate, consult with the requesting State Party to provide it with ample opportunity to present its opinions and to provide information relevant to its allegation.
18. States Parties shall seek to conclude bilateral and multilateral agreements or arrangements to carry out or to enhance the effectiveness of extradition.

Article 45. Transfer of sentenced persons

States Parties may consider entering into bilateral or multilateral agreements or arrangements on the transfer to their territory of persons sentenced to imprisonment or other forms of deprivation of liberty for offences established in accordance with this Convention in order that they may complete their sentences there.

Article 46. Mutual legal assistance

1. States Parties shall afford one another the widest measure of mutual legal assistance in investigations, prosecutions and judicial proceedings in relation to the offences covered by this Convention.
2. Mutual legal assistance shall be afforded to the fullest extent possible under relevant laws, treaties, agreements and arrangements of the requested State Party with respect to investigations, prosecutions and judicial proceedings in relation to the offences for which a legal person may be held liable in accordance with article 26 of this Convention in the requesting State Party.
3. Mutual legal assistance to be afforded in accordance with this article may be requested for any of the following purposes:
  - a) Taking evidence or statements from persons;
  - b) Effecting service of judicial documents;
  - c) Executing searches and seizures, and freezing;
  - d) Examining objects and sites;
  - e) Providing information, evidentiary items and expert evaluations;
  - f) Providing originals or certified copies of relevant documents and records, including government, bank, financial, corporate or business records;

- g) Identifying or tracing proceeds of crime, property, instrumentalities or other things for evidentiary purposes;
  - h) Facilitating the voluntary appearance of persons in the requesting State Party;
  - i) Any other type of assistance that is not contrary to the domestic law of the requested State Party;
  - j) Identifying, freezing and tracing proceeds of crime in accordance with the provisions of chapter V of this Convention;
  - k) The recovery of assets, in accordance with the provisions of chapter V of this Convention.
4. Without prejudice to domestic law, the competent authorities of a State Party may, without prior request, transmit information relating to criminal matters to a competent authority in another State Party where they believe that such information could assist the authority in undertaking or successfully concluding inquiries and criminal proceedings or could result in a request formulated by the latter State Party pursuant to this Convention.
5. The transmission of information pursuant to paragraph 4 of this article shall be without prejudice to inquiries and criminal proceedings in the State of the competent authorities providing the information. The competent authorities receiving the information shall comply with a request that said information remain confidential, even temporarily, or with restrictions on its use. However, this shall not prevent the receiving State Party from disclosing in its proceedings information that is exculpatory to an accused person. In such a case, the receiving State Party shall notify the transmitting State Party prior to the disclosure and, if so requested, consult with the transmitting State Party. If, in an exceptional case, advance notice is not possible, the receiving State Party shall inform the transmitting State Party of the disclosure without delay.
6. The provisions of this article shall not affect the obligations under any other treaty, bilateral or multilateral, that governs or will govern, in whole or in part, mutual legal assistance.
7. Paragraphs 9 to 29 of this article shall apply to requests made pursuant to this article if the States Parties in question are not bound by a treaty of mutual legal assistance. If those States Parties are bound by such a treaty, the corresponding provisions of that treaty shall apply unless the States Parties agree to apply paragraphs 9 to 29 of this article in lieu thereof. States Parties are strongly encouraged to apply those paragraphs if they facilitate cooperation.
8. States Parties shall not decline to render mutual legal assistance pursuant to this article on the ground of bank secrecy.
- 9.
- a) A requested State Party, in responding to a request for assistance pursuant to this article in the absence of dual criminality, shall take into account the purposes of this Convention, as set forth in article 1;
  - b) States Parties may decline to render assistance pursuant to this article on the ground of absence of dual criminality. However, a requested State Party shall, where consistent with the basic concepts of its legal system, render assistance that does not involve coercive action. Such assistance may be refused when requests involve matters of a de minimis nature or matters for which the cooperation or assistance sought is available under other provisions of this Convention;
  - c) Each State Party may consider adopting such measures as may be necessary to enable it to provide a wider scope of assistance pursuant to this article in the absence of dual criminality.
10. A person who is being detained or is serving a sentence in the territory of one State Party whose presence in another State Party is requested for purposes of identification, testimony or otherwise providing assistance in obtaining evidence for investigations, prosecutions or judicial proceedings in relation to offences covered by this Convention may be transferred if the following conditions are met:
- a) The person freely gives his or her informed consent;
  - b) The competent authorities of both States Parties agree, subject to such conditions as those States Parties may deem appropriate.

11. For the purposes of paragraph 10 of this article:
  - a) The State Party to which the person is transferred shall have the authority and obligation to keep the person transferred in custody, unless otherwise requested or authorized by the State Party from which the person was transferred;
  - b) The State Party to which the person is transferred shall without delay implement its obligation to return the person to the custody of the State Party from which the person was transferred as agreed beforehand, or as otherwise agreed, by the competent authorities of both States Parties;
  - c) The State Party to which the person is transferred shall not require the State Party from which the person was transferred to initiate extradition proceedings for the return of the person;
  - d) The person transferred shall receive credit for service of the sentence being served in the State from which he or she was transferred for time spent in the custody of the State Party to which he or she was transferred.

12. Unless the State Party from which a person is to be transferred in accordance with paragraphs 10 and 11 of this article so agrees, that person, whatever his or her nationality, shall not be prosecuted, detained, punished or subjected to any other restriction of his or her personal liberty in the territory of the State to which that person is transferred in respect of acts, omissions or convictions prior to his or her departure from the territory of the State from which he or she was transferred.

13. Each State Party shall designate a central authority that shall have the responsibility and power to receive requests for mutual legal assistance and either to execute them or to transmit them to the competent authorities for execution. Where a State Party has a special region or territory with a separate system of mutual legal assistance, it may designate a distinct central authority that shall have the same function for that region or territory. Central authorities shall ensure the speedy and proper execution or transmission of the requests received. Where the central authority transmits the request to a competent authority for execution, it shall encourage the speedy and proper execution of the request by the competent authority. The Secretary-General of the United Nations shall be notified of the central authority designated for this purpose at the time each State Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention. Requests for mutual legal assistance and any communication related thereto shall be transmitted to the central authorities designated by the States Parties. This requirement shall be without prejudice to the right of a State Party to require that such requests and communications be addressed to it through diplomatic channels and, in urgent circumstances, where the States Parties agree, through the International Criminal Police Organization, if possible.

14. Requests shall be made in writing or, where possible, by any means capable of producing a written record, in a language acceptable to the requested State Party, under conditions allowing that State Party to establish authenticity. The Secretary-General of the United Nations shall be notified of the language or languages acceptable to each State Party at the time it deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention. In urgent circumstances and where agreed by the States Parties, requests may be made orally but shall be confirmed in writing forthwith.

15. A request for mutual legal assistance shall contain:
  - a) The identity of the authority making the request;
  - b) The subject matter and nature of the investigation, prosecution or judicial proceeding to which the request relates and the name and functions of the authority conducting the investigation, prosecution or judicial proceeding;
  - c) A summary of the relevant facts, except in relation to requests for the purpose of service of judicial documents;
  - d) A description of the assistance sought and details of any particular procedure that the requesting State Party wishes to be followed;
  - e) Where possible, the identity, location and nationality of any person concerned; and
  - f) The purpose for which the evidence, information or action is sought.

16. The requested State Party may request additional information when it appears necessary for the

execution of the request in accordance with its domestic law or when it can facilitate such execution.

17. A request shall be executed in accordance with the domestic law of the requested State Party and, to the extent not contrary to the domestic law of the requested State Party and where possible, in accordance with the procedures specified in the request.
18. Wherever possible and consistent with fundamental principles of domestic law, when an individual is in the territory of a State Party and has to be heard as a witness or expert by the judicial authorities of another State Party, the first State Party may, at the request of the other, permit the hearing to take place by video conference if it is not possible or desirable for the individual in question to appear in person in the territory of the requesting State Party. States Parties may agree that the hearing shall be conducted by a judicial authority of the requesting State Party and attended by a judicial authority of the requested State Party.
19. The requesting State Party shall not transmit or use information or evidence furnished by the requested State Party for investigations, prosecutions or judicial proceedings other than those stated in the request without the prior consent of the requested State Party. Nothing in this paragraph shall prevent the requesting State Party from disclosing in its proceedings information or evidence that is exculpatory to an accused person. In the latter case, the requesting State Party shall notify the requested State Party prior to the disclosure and, if so requested, consult with the requested State Party. If, in an exceptional case, advance notice is not possible, the requesting State Party shall inform the requested State Party of the disclosure without delay.
20. The requesting State Party may require that the requested State Party keep confidential the fact and substance of the request, except to the extent necessary to execute the request. If the requested State Party cannot comply with the requirement of confidentiality, it shall promptly inform the requesting State Party.
21. Mutual legal assistance may be refused:
  - a) If the request is not made in conformity with the provisions of this article;
  - b) If the requested State Party considers that execution of the request is likely to prejudice its sovereignty, security, *ordre public* or other essential interests;
  - c) If the authorities of the requested State Party would be prohibited by its domestic law from carrying out the action requested with regard to any similar offence, had it been subject to investigation, prosecution or judicial proceedings under their own jurisdiction;
  - d) If it would be contrary to the legal system of the requested State Party relating to mutual legal assistance for the request to be granted.
22. States Parties may not refuse a request for mutual legal assistance on the sole ground that the offence is also considered to involve fiscal matters.
23. Reasons shall be given for any refusal of mutual legal assistance.
24. The requested State Party shall execute the request for mutual legal assistance as soon as possible and shall take as full account as possible of any deadlines suggested by the requesting State Party and for which reasons are given, preferably in the request. The requesting State Party may make reasonable requests for information on the status and progress of measures taken by the requested State Party to satisfy its request. The requested State Party shall respond to reasonable requests by the requesting State Party on the status, and progress in its handling, of the request. The requesting State Party shall promptly inform the requested State Party when the assistance sought is no longer required.
25. Mutual legal assistance may be postponed by the requested State Party on the ground that it interferes with an ongoing investigation, prosecution or judicial proceeding.
26. Before refusing a request pursuant to paragraph 21 of this article or postponing its execution pursuant to paragraph 25 of this article, the requested State Party shall consult with the requesting State Party to consider whether assistance may be granted subject to such terms and conditions

as it deems necessary. If the requesting State Party accepts assistance subject to those conditions, it shall comply with the conditions.

- 27.** Without prejudice to the application of paragraph 12 of this article, a witness, expert or other person who, at the request of the requesting State Party, consents to give evidence in a proceeding or to assist in an investigation, prosecution or judicial proceeding in the territory of the requesting State Party shall not be prosecuted, detained, punished or subjected to any other restriction of his or her personal liberty in that territory in respect of acts, omissions or convictions prior to his or her departure from the territory of the requested State Party. Such safe conduct shall cease when the witness, expert or other person having had, for a period of fifteen consecutive days or for any period agreed upon by the States Parties from the date on which he or she has been officially informed that his or her presence is no longer required by the judicial authorities, an opportunity of leaving, has nevertheless remained voluntarily in the territory of the requesting State Party or, having left it, has returned of his or her own free will.
- 28.** The ordinary costs of executing a request shall be borne by the requested State Party, unless otherwise agreed by the States Parties concerned. If expenses of a substantial or extraordinary nature are or will be required to fulfil the request, the States Parties shall consult to determine the terms and conditions under which the request will be executed, as well as the manner in which the costs shall be borne.
- 29.** The requested State Party:
- a) Shall provide to the requesting State Party copies of government records, documents or information in its possession that under its domestic law are available to the general public;
  - b) May, at its discretion, provide to the requesting State Party in whole, in part or subject to such conditions as it deems appropriate, copies of any government records, documents or information in its possession that under its domestic law are not available to the general public.
- 30.** States Parties shall consider, as may be necessary, the possibility of concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements that would serve the purposes of, give practical effect to or enhance the provisions of this article.

Article 47. Transfer of criminal proceedings

States Parties shall consider the possibility of transferring to one another proceedings for the prosecution of an offence established in accordance with this Convention in cases where such transfer is considered to be in the interests of the proper administration of justice, in particular in cases where several jurisdictions are involved, with a view to concentrating the prosecution.

Article 48. Law enforcement cooperation

- 1.** States Parties shall cooperate closely with one another, consistent with their respective domestic legal and administrative systems, to enhance the effectiveness of law enforcement action to combat the offences covered by this Convention. States Parties shall, in particular, take effective measures:
  - a) To enhance and, where necessary, to establish channels of communication between their competent authorities, agencies and services in order to facilitate the secure and rapid exchange of information concerning all aspects of the offences covered by this Convention, including, if the States Parties concerned deem it appropriate, links with other criminal activities;
  - b) To cooperate with other States Parties in conducting inquiries with respect to offences covered by this Convention concerning:
    - (i) The identity, whereabouts and activities of persons suspected of involvement in such offences or the location of other persons concerned;
    - (ii) The movement of proceeds of crime or property derived from the commission of such offences;
    - (iii) The movement of property, equipment or other instrumentalities used or intended for use in the commission of such offences;

- c) To provide, where appropriate, necessary items or quantities of substances for analytical or investigative purposes;
  - d) To exchange, where appropriate, information with other States Parties concerning specific means and methods used to commit offences covered by this Convention, including the use of false identities, forged, altered or false documents and other means of concealing activities;
  - e) To facilitate effective coordination between their competent authorities, agencies and services and to promote the exchange of personnel and other experts, including, subject to bilateral agreements or arrangements between the States Parties concerned, the posting of liaison officers;
  - f) To exchange information and coordinate administrative and other measures taken as appropriate for the purpose of early identification of the offences covered by this Convention.
2. With a view to giving effect to this Convention, States Parties shall consider entering into bilateral or multilateral agreements or arrangements on direct cooperation between their law enforcement agencies and, where such agreements or arrangements already exist, amending them. In the absence of such agreements or arrangements between the States Parties concerned, the States Parties may consider this Convention to be the basis for mutual law enforcement cooperation in respect of the offences covered by this Convention. Whenever appropriate, States Parties shall make full use of agreements or arrangements, including international or regional organizations, to enhance the cooperation between their law enforcement agencies.
  3. States Parties shall endeavour to cooperate within their means to respond to offences covered by this Convention committed through the use of modern technology.

Article 49. Joint investigations

States Parties shall consider concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements whereby, in relation to matters that are the subject of investigations, prosecutions or judicial proceedings in one or more States, the competent authorities concerned may establish joint investigative bodies. In the absence of such agreements or arrangements, joint investigations may be undertaken by agreement on a case-by-case basis. The States Parties involved shall ensure that the sovereignty of the State Party in whose territory such investigation is to take place is fully respected.

Article 50. Special investigative techniques

1. In order to combat corruption effectively, each State Party shall, to the extent permitted by the basic principles of its domestic legal system and in accordance with the conditions prescribed by its domestic law, take such measures as may be necessary, within its means, to allow for the appropriate use by its competent authorities of controlled delivery and, where it deems appropriate, other special investigative techniques, such as electronic or other forms of surveillance and undercover operations, within its territory, and to allow for the admissibility in court of evidence derived therefrom.
2. For the purpose of investigating the offences covered by this Convention, States Parties are encouraged to conclude, when necessary, appropriate bilateral or multilateral agreements or arrangements for using such special investigative techniques in the context of cooperation at the international level. Such agreements or arrangements shall be concluded and implemented in full compliance with the principle of sovereign equality of States and shall be carried out strictly in accordance with the terms of those agreements or arrangements.
3. In the absence of an agreement or arrangement as set forth in paragraph 2 of this article, decisions to use such special investigative techniques at the international level shall be made on a case-by-case basis and may, when necessary, take into consideration financial arrangements and understandings with respect to the exercise of jurisdiction by the States Parties concerned.
4. Decisions to use controlled delivery at the international level may, with the consent of the States Parties concerned, include methods such as intercepting and allowing the goods or funds to continue intact or be removed or replaced in whole or in part.

CHAPTER V. ASSET RECOVERY

Article 51. General provision

The return of assets pursuant to this chapter is a fundamental principle of this Convention, and States Parties shall afford one another the widest measure of cooperation and assistance in this regard.

Article 52. Prevention and detection of transfers of proceeds of crime

1. Without prejudice to article 14 of this Convention, each State Party shall take such measures as may be necessary, in accordance with its domestic law, to require financial institutions within its jurisdiction to verify the identity of customers, to take reasonable steps to determine the identity of beneficial owners of funds deposited into high-value accounts and to conduct enhanced scrutiny of accounts sought or maintained by or on behalf of individuals who are, or have been, entrusted with prominent public functions and their family members and close associates. Such enhanced scrutiny shall be reasonably designed to detect suspicious transactions for the purpose of reporting to competent authorities and should not be so construed as to discourage or prohibit financial institutions from doing business with any legitimate customer.
2. In order to facilitate implementation of the measures provided for in paragraph 1 of this article, each State Party, in accordance with its domestic law and inspired by relevant initiatives of regional, interregional and multilateral organizations against money-laundering, shall:
  - a) Issue advisories regarding the types of natural or legal person to whose accounts financial institutions within its jurisdiction will be expected to apply enhanced scrutiny, the types of accounts and transactions to which to pay particular attention and appropriate account-opening, maintenance and record-keeping measures to take concerning such accounts; and
  - b) Where appropriate, notify financial institutions within its jurisdiction, at the request of another State Party or on its own initiative, of the identity of particular natural or legal persons to whose accounts such institutions will be expected to apply enhanced scrutiny, in addition to those whom the financial institutions may otherwise identify.
3. In the context of paragraph 2 (a) of this article, each State Party shall implement measures to ensure that its financial institutions maintain adequate records, over an appropriate period of time, of accounts and transactions involving the persons mentioned in paragraph 1 of this article, which should, as a minimum, contain information relating to the identity of the customer as well as, as far as possible, of the beneficial owner.
4. With the aim of preventing and detecting transfers of proceeds of offences established in accordance with this Convention, each State Party shall implement appropriate and effective measures to prevent, with the help of its regulatory and oversight bodies, the establishment of banks that have no physical presence and that are not affiliated with a regulated financial group. Moreover, States Parties may consider requiring their financial institutions to refuse to enter into or continue a correspondent banking relationship with such institutions and to guard against establishing relations with foreign financial institutions that permit their accounts to be used by banks that have no physical presence and that are not affiliated with a regulated financial group.
5. Each State Party shall consider establishing, in accordance with its domestic law, effective financial disclosure systems for appropriate public officials and shall provide for appropriate sanctions for non-compliance. Each State Party shall also consider taking such measures as may be necessary to permit its competent authorities to share that information with the competent authorities in other States Parties when necessary to investigate, claim and recover proceeds of offences established in accordance with this Convention.
6. Each State Party shall consider taking such measures as may be necessary, in accordance with its domestic law, to require appropriate public officials having an interest in or signature or other authority over a financial account in a foreign country to report that relationship to appropriate authorities and to maintain appropriate records related to such accounts. Such measures shall also provide for appropriate sanctions for non-compliance.

Article 53. Measures for direct recovery of property

Each State Party shall, in accordance with its domestic law:

- a) Take such measures as may be necessary to permit another State Party to initiate civil action in its courts to establish title to or ownership of property acquired through the commission of an offence established in accordance with this Convention;
- b) Take such measures as may be necessary to permit its courts to order those who have committed offences established in accordance with this Convention to pay compensation or damages to another State Party that has been harmed by such offences; and
- c) Take such measures as may be necessary to permit its courts or competent authorities, when having to decide on confiscation, to recognize another State Party's claim as a legitimate owner of property acquired through the commission of an offence established in accordance with this Convention.

Article 54. Mechanisms for recovery of property through international cooperation in confiscation

1. Each State Party, in order to provide mutual legal assistance pursuant to article 55 of this Convention with respect to property acquired through or involved in the commission of an offence established in accordance with this Convention, shall, in accordance with its domestic law:
  - a) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities to give effect to an order of confiscation issued by a court of another State Party;
  - b) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities, where they have jurisdiction, to order the confiscation of such property of foreign origin by adjudication of an offence of money-laundering or such other offence as may be within its jurisdiction or by other procedures authorized under its domestic law; and
  - c) Consider taking such measures as may be necessary to allow confiscation of such property without a criminal conviction in cases in which the offender cannot be prosecuted by reason of death, flight or absence or in other appropriate cases.
2. Each State Party, in order to provide mutual legal assistance upon a request made pursuant to paragraph 2 of article 55 of this Convention, shall, in accordance with its domestic law:
  - a) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities to freeze or seize property upon a freezing or seizure order issued by a court or competent authority of a requesting State Party that provides a reasonable basis for the requested State Party to believe that there are sufficient grounds for taking such actions and that the property would eventually be subject to an order of confiscation for purposes of paragraph 1 a) of this article;
  - b) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities to freeze or seize property upon a request that provides a reasonable basis for the requested State Party to believe that there are sufficient grounds for taking such actions and that the property would eventually be subject to an order of confiscation for purposes of paragraph 1 a) of this article; and
  - c) Consider taking additional measures to permit its competent authorities to preserve property for confiscation, such as on the basis of a foreign arrest or criminal charge related to the acquisition of such property.

Article 55. International cooperation for purposes of confiscation

1. A State Party that has received a request from another State Party having jurisdiction over an offence established in accordance with this Convention for confiscation of proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 31, paragraph 1, of this Convention situated in its territory shall, to the greatest extent possible within its domestic legal system:
  - a) Submit the request to its competent authorities for the purpose of obtaining an order of confiscation and, if such an order is granted, give effect to it; or
  - b) Submit to its competent authorities, with a view to giving effect to it to the extent requested, an order of confiscation issued by a court in the territory of the requesting State Party in accordance with articles 31, paragraph 1, and 54, paragraph 1 a), of this Convention insofar as

it relates to proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 31, paragraph 1, situated in the territory of the requested State Party.

2. Following a request made by another State Party having jurisdiction over an offence established in accordance with this Convention, the requested State Party shall take measures to identify, trace and freeze or seize proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 31, paragraph 1, of this Convention for the purpose of eventual confiscation to be ordered either by the requesting State Party or, pursuant to a request under paragraph 1 of this article, by the requested State Party.
3. The provisions of article 46 of this Convention are applicable, *mutatis mutandis*, to this article. In addition to the information specified in article 46, paragraph 15, requests made pursuant to this article shall contain:
  - a) In the case of a request pertaining to paragraph 1 (a) of this article, a description of the property to be confiscated, including, to the extent possible, the location and, where relevant, the estimated value of the property and a statement of the facts relied upon by the requesting State Party sufficient to enable the requested State Party to seek the order under its domestic law;
  - b) In the case of a request pertaining to paragraph 1 (b) of this article, a legally admissible copy of an order of confiscation upon which the request is based issued by the requesting State Party, a statement of the facts and information as to the extent to which execution of the order is requested, a statement specifying the measures taken by the requesting State Party to provide adequate notification to bona fide third parties and to ensure due process and a statement that the confiscation order is final;
  - c) In the case of a request pertaining to paragraph 2 of this article, a statement of the facts relied upon by the requesting State Party and a description of the actions requested and, where available, a legally admissible copy of an order on which the request is based.
4. The decisions or actions provided for in paragraphs 1 and 2 of this article shall be taken by the requested State Party in accordance with and subject to the provisions of its domestic law and its procedural rules or any bilateral or multilateral agreement or arrangement to which it may be bound in relation to the requesting State Party.
5. Each State Party shall furnish copies of its laws and regulations that give effect to this article and of any subsequent changes to such laws and regulations or a description thereof to the Secretary-General of the United Nations.
6. If a State Party elects to make the taking of the measures referred to in paragraphs 1 and 2 of this article conditional on the existence of a relevant treaty, that State Party shall consider this Convention the necessary and sufficient treaty basis.
7. Cooperation under this article may also be refused or provisional measures lifted if the requested State Party does not receive sufficient and timely evidence or if the property is of a *de minimis* value.
8. Before lifting any provisional measure taken pursuant to this article, the requested State Party shall, wherever possible, give the requesting State Party an opportunity to present its reasons in favour of continuing the measure.
9. The provisions of this article shall not be construed as prejudicing the rights of bona fide third parties.

Article 56. Special cooperation

Without prejudice to its domestic law, each State Party shall endeavour to take measures to permit it to forward, without prejudice to its own investigations, prosecutions or judicial proceedings, information on proceeds of offences established in accordance with this Convention to another State Party without prior request, when it considers that the disclosure of such information might assist the receiving State Party in initiating or carrying out investigations, prosecutions or judicial proceedings or might lead to a

request by that State Party under this chapter of the Convention.

Article 57. Return and disposal of assets

1. Property confiscated by a State Party pursuant to article 31 or 55 of this Convention shall be disposed of, including by return to its prior legitimate owners, pursuant to paragraph 3 of this article, by that State Party in accordance with the provisions of this Convention and its domestic law.
2. Each State Party shall adopt such legislative and other measures, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, as may be necessary to enable its competent authorities to return confiscated property, when acting on the request made by another State Party, in accordance with this Convention, taking into account the rights of bona fide third parties.
3. In accordance with articles 46 and 55 of this Convention and paragraphs 1 and 2 of this article, the requested State Party shall:
  - a) In the case of embezzlement of public funds or of laundering of embezzled public funds as referred to in articles 17 and 23 of this Convention, when confiscation was executed in accordance with article 55 and on the basis of a final judgement in the requesting State Party, a requirement that can be waived by the requested State Party, return the confiscated property to the requesting State Party;
  - b) In the case of proceeds of any other offence covered by this Convention, when the confiscation was executed in accordance with article 55 of this Convention and on the basis of a final judgement in the requesting State Party, a requirement that can be waived by the requested State Party, return the confiscated property to the requesting State Party, when the requesting State Party reasonably establishes its prior ownership of such confiscated property to the requested State Party or when the requested State Party recognizes damage to the requesting State Party as a basis for returning the confiscated property;
  - c) In all other cases, give priority consideration to returning confiscated property to the requesting State Party, returning such property to its prior legitimate owners or compensating the victims of the crime.
4. Where appropriate, unless States Parties decide otherwise, the requested State Party may deduct reasonable expenses incurred in investigations, prosecutions or judicial proceedings leading to the return or disposition of confiscated property pursuant to this article.
5. Where appropriate, States Parties may also give special consideration to concluding agreements or mutually acceptable arrangements, on a case-by-case basis, for the final disposal of confiscated property.

Article 58. Financial intelligence unit

States Parties shall cooperate with one another for the purpose of preventing and combating the transfer of proceeds of offences established in accordance with this Convention and of promoting ways and means of recovering such proceeds and, to that end, shall consider establishing a financial intelligence unit to be responsible for receiving, analysing and disseminating to the competent authorities reports of suspicious financial transactions.

Article 59. Bilateral and multilateral agreements and arrangements

States Parties shall consider concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements to enhance the effectiveness of international cooperation undertaken pursuant to this chapter of the Convention.

CHAPTER VI. TECHNICAL ASSISTANCE AND INFORMATION EXCHANGE

Article 60. Training and technical assistance

1. Each State Party shall, to the extent necessary, initiate, develop or improve specific training

programmes for its personnel responsible for preventing and combating corruption. Such training programmes could deal, inter alia, with the following areas:

- a) Effective measures to prevent, detect, investigate, punish and control corruption, including the use of evidence-gathering and investigative methods;
  - b) Building capacity in the development and planning of strategic anti-corruption policy;
  - c) Training competent authorities in the preparation of requests for mutual legal assistance that meet the requirements of this Convention;
  - d) Evaluation and strengthening of institutions, public service management and the management of public finances, including public procurement, and the private sector;
  - e) Preventing and combating the transfer of proceeds of offences established in accordance with this Convention and recovering such proceeds;
  - f) Detecting and freezing of the transfer of proceeds of offences established in accordance with this Convention;
  - g) Surveillance of the movement of proceeds of offences established in accordance with this Convention and of the methods used to transfer, conceal or disguise such proceeds;
  - h) Appropriate and efficient legal and administrative mechanisms and methods for facilitating the return of proceeds of offences established in accordance with this Convention;
  - i) Methods used in protecting victims and witnesses who cooperate with judicial authorities; and
  - j) Training in national and international regulations and in languages.
2. States Parties shall, according to their capacity, consider affording one another the widest measure of technical assistance, especially for the benefit of developing countries, in their respective plans and programmes to combat corruption, including material support and training in the areas referred to in paragraph 1 of this article, and training and assistance and the mutual exchange of relevant experience and specialized knowledge, which will facilitate international cooperation between States Parties in the areas of extradition and mutual legal assistance.
  3. States Parties shall strengthen, to the extent necessary, efforts to maximize operational and training activities in international and regional organizations and in the framework of relevant bilateral and multilateral agreements or arrangements.
  4. States Parties shall consider assisting one another, upon request, in conducting evaluations, studies and research relating to the types, causes, effects and costs of corruption in their respective countries, with a view to developing, with the participation of competent authorities and society, strategies and action plans to combat corruption.
  5. In order to facilitate the recovery of proceeds of offences established in accordance with this Convention, States Parties may cooperate in providing each other with the names of experts who could assist in achieving that objective.
  6. States Parties shall consider using subregional, regional and international conferences and seminars to promote cooperation and technical assistance and to stimulate discussion on problems of mutual concern, including the special problems and needs of developing countries and countries with economies in transition.
  7. States Parties shall consider establishing voluntary mechanisms with a view to contributing financially to the efforts of developing countries and countries with economies in transition to apply this Convention through technical assistance programmes and projects.
  8. Each State Party shall consider making voluntary contributions to the United Nations Office on Drugs and Crime for the purpose of fostering, through the Office, programmes and projects in developing countries with a view to implementing this Convention.

Article 61. Collection, exchange and analysis of information on corruption

1. Each State Party shall consider analysing, in consultation with experts, trends in corruption in its territory, as well as the circumstances in which corruption offences are committed.
2. States Parties shall consider developing and sharing with each other and through international

and regional organizations statistics, analytical expertise concerning corruption and information with a view to developing, insofar as possible, common definitions, standards and methodologies, as well as information on best practices to prevent and combat corruption.

3. Each State Party shall consider monitoring its policies and actual measures to combat corruption and making assessments of their effectiveness and efficiency.

Article 62. Other measures: implementation of the Convention through economic development and technical assistance

1. States Parties shall take measures conducive to the optimal implementation of this Convention to the extent possible, through international cooperation, taking into account the negative effects of corruption on society in general, in particular on sustainable development.
2. States Parties shall make concrete efforts to the extent possible and in coordination with each other, as well as with international and regional organizations:
  - a) To enhance their cooperation at various levels with developing countries, with a view to strengthening the capacity of the latter to prevent and combat corruption;
  - b) To enhance financial and material assistance to support the efforts of developing countries to prevent and fight corruption effectively and to help them implement this Convention successfully;
  - c) To provide technical assistance to developing countries and countries with economies in transition to assist them in meeting their needs for the implementation of this Convention. To that end, States Parties shall endeavour to make adequate and regular voluntary contributions to an account specifically designated for that purpose in a United Nations funding mechanism. States Parties may also give special consideration, in accordance with their domestic law and the provisions of this Convention, to contributing to that account a percentage of the money or of the corresponding value of proceeds of crime or property confiscated in accordance with the provisions of this Convention;
  - d) To encourage and persuade other States and financial institutions as appropriate to join them in efforts in accordance with this article, in particular by providing more training programmes and modern equipment to developing countries in order to assist them in achieving the objectives of this Convention.
3. To the extent possible, these measures shall be without prejudice to existing foreign assistance commitments or to other financial cooperation arrangements at the bilateral, regional or international level.
4. States Parties may conclude bilateral or multilateral agreements or arrangements on material and logistical assistance, taking into consideration the financial arrangements necessary for the means of international cooperation provided for by this Convention to be effective and for the prevention, detection and control of corruption.

CHAPTER VII. MECHANISMS FOR IMPLEMENTATION

Article 63. Conference of the States Parties to the Convention

1. A Conference of the States Parties to the Convention is hereby established to improve the capacity of and cooperation between States Parties to achieve the objectives set forth in this Convention and to promote and review its implementation.
2. The Secretary-General of the United Nations shall convene the Conference of the States Parties not later than one year following the entry into force of this Convention. Thereafter, regular meetings of the Conference of the States Parties shall be held in accordance with the rules of procedure adopted by the Conference.
3. The Conference of the States Parties shall adopt rules of procedure and rules governing the functioning of the activities set forth in this article, including rules concerning the admission and participation of observers, and the payment of expenses incurred in carrying out those activities.

4. The Conference of the States Parties shall agree upon activities, procedures and methods of work to achieve the objectives set forth in paragraph 1 of this article, including:
  - a) Facilitating activities by States Parties under articles 60 and 62 and chapters II to V of this Convention, including by encouraging the mobilization of voluntary contributions;
  - b) Facilitating the exchange of information among States Parties on patterns and trends in corruption and on successful practices for preventing and combating it and for the return of proceeds of crime, through, inter alia, the publication of relevant information as mentioned in this article;
  - c) Cooperating with relevant international and regional organizations and mechanisms and non-governmental organizations;
  - d) Making appropriate use of relevant information produced by other international and regional mechanisms for combating and preventing corruption in order to avoid unnecessary duplication of work;
  - e) Reviewing periodically the implementation of this Convention by its States Parties;
  - f) Making recommendations to improve this Convention and its implementation;
  - g) Taking note of the technical assistance requirements of States Parties with regard to the implementation of this Convention and recommending any action it may deem necessary in that respect.
5. For the purpose of paragraph 4 of this article, the Conference of the States Parties shall acquire the necessary knowledge of the measures taken by States Parties in implementing this Convention and the difficulties encountered by them in doing so through information provided by them and through such supplemental review mechanisms as may be established by the Conference of the States Parties.
6. Each State Party shall provide the Conference of the States Parties with information on its programmes, plans and practices, as well as on legislative and administrative measures to implement this Convention, as required by the Conference of the States Parties. The Conference of the States Parties shall examine the most effective way of receiving and acting upon information, including, inter alia, information received from States Parties and from competent international organizations. Inputs received from relevant non-governmental organizations duly accredited in accordance with procedures to be decided upon by the Conference of the States Parties may also be considered.
7. Pursuant to paragraphs 4 to 6 of this article, the Conference of the States Parties shall establish, if it deems it necessary, any appropriate mechanism or body to assist in the effective implementation of the Convention.

Article 64. Secretariat

1. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary secretariat services to the Conference of the States Parties to the Convention.
2. The secretariat shall:
  - a) Assist the Conference of the States Parties in carrying out the activities set forth in article 63 of this Convention and make arrangements and provide the necessary services for the sessions of the Conference of the States Parties;
  - b) Upon request, assist States Parties in providing information to the Conference of the States Parties as envisaged in article 63, paragraphs 5 and 6, of this Convention; and
  - c) Ensure the necessary coordination with the secretariats of relevant international and regional organizations.

CHAPTER VIII. FINAL PROVISIONS

Article 65. Implementation of the Convention

1. Each State Party shall take the necessary measures, including legislative and administrative measures, in accordance with fundamental principles of its domestic law, to ensure the

implementation of its obligations under this Convention.

2. Each State Party may adopt more strict or severe measures than those provided for by this Convention for preventing and combating corruption.

Article 66. Settlement of disputes

1. States Parties shall endeavour to settle disputes concerning the interpretation or application of this Convention through negotiation.
2. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention that cannot be settled through negotiation within a reasonable time shall, at the request of one of those States Parties, be submitted to arbitration. If, six months after the date of the request for arbitration, those States Parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those States Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in accordance with the Statute of the Court.
3. Each State Party may, at the time of signature, ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention, declare that it does not consider itself bound by paragraph 2 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 2 of this article with respect to any State Party that has made such a reservation.
4. Any State Party that has made a reservation in accordance with paragraph 3 of this article may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 67. Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Convention shall be open to all States for signature from 9 to 11 December 2003 in Merida, Mexico, and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 9 December 2005.
2. This Convention shall also be open for signature by regional economic integration organizations provided that at least one member State of such organization has signed this Convention in accordance with paragraph 1 of this article.
3. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. A regional economic integration organization may deposit its instrument of ratification, acceptance or approval if at least one of its member States has done likewise. In that instrument of ratification, acceptance or approval, such organization shall declare the extent of its competence with respect to the matters governed by this Convention. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.
4. This Convention is open for accession by any State or any regional economic integration organization of which at least one member State is a Party to this Convention. Instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. At the time of its accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence with respect to matters governed by this Convention. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

Article 68. Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the thirtieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession. For the purpose of this paragraph, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.
2. For each State or regional economic integration organization ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention after the deposit of the thirtieth instrument of such action, this Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or organization of the relevant instrument or on the date this Convention enters into force pursuant to

paragraph 1 of this article, whichever is later.

Article 69. Amendment

1. After the expiry of five years from the entry into force of this Convention, a State Party may propose an amendment and transmit it to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties and to the Conference of the States Parties to the Convention for the purpose of considering and deciding on the proposal. The Conference of the States Parties shall make every effort to achieve consensus on each amendment. If all efforts at consensus have been exhausted and no agreement has been reached, the amendment shall, as a last resort, require for its adoption a two-thirds majority vote of the States Parties present and voting at the meeting of the Conference of the States Parties.
2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote under this article with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Convention. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs and vice versa.
3. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article is subject to ratification, acceptance or approval by States Parties.
4. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force in respect of a State Party ninety days after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of an instrument of ratification, acceptance or approval of such amendment.
5. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties which have expressed their consent to be bound by it. Other States Parties shall still be bound by the provisions of this Convention and any earlier amendments that they have ratified, accepted or approved.

Article 70. Denunciation

1. A State Party may denounce this Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Such denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.
2. A regional economic integration organization shall cease to be a Party to this Convention when all of its member States have denounced it.

Article 71. Depositary and languages

1. The Secretary-General of the United Nations is designated depositary of this Convention.
2. The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Convention.

(vertaling: nl)

Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie

Preambule

De Staten die partij zijn bij dit Verdrag,

Bezorgd over de ernst van de problemen die door corruptie worden veroorzaakt en de bedreiging die zij vormt voor de stabiliteit en veiligheid van samenlevingen, waardoor democratische instituties en waarden, ethische waarden en rechtvaardigheid worden ondermijnd en duurzame ontwikkeling en de rechtsstaat in gevaar worden gebracht,

Tevens bezorgd over de banden die bestaan tussen corruptie en andere vormen van misdaad, in het bijzonder de georganiseerde misdaad en economische criminaliteit, met inbegrip van witwaspraktijken,

Voorts bezorgd over gevallen van corruptie waarbij zeer grote hoeveelheden activa betrokken zijn, die een aanzienlijk deel van de middelen van Staten kunnen uitmaken, en die een bedreiging vormen voor de politieke stabiliteit en duurzame ontwikkeling van deze Staten,

Ervan overtuigd dat corruptie niet langer een lokale aangelegenheid is, maar een grensoverschrijdend verschijnsel dat alle samenlevingen en economieën aantast, waardoor internationale samenwerking van essentieel belang wordt voor het voorkomen en onder controle krijgen ervan,

Er voorts van overtuigd dat een brede en multidisciplinaire aanpak vereist is om corruptie op doeltreffende wijze te voorkomen en te bestrijden,

Er daarnaast van overtuigd dat de beschikbaarheid van technische bijstand in belangrijke mate kan bijdragen, mede door middel van capaciteitsversterking en de opbouw van instituten, aan het vermogen van Staten corruptie op doeltreffende wijze te voorkomen en te bestrijden,

Ervan overtuigd dat ongeoorloofde zelfverrijking buitengewoon schadelijk kan zijn voor democratische instellingen, nationale economieën en de rechtsstaat,

Vastbesloten op doeltreffender wijze de overbrenging van op illegale wijze verkregen activa te voorkomen, op te sporen en te beletten en de internationale samenwerking bij het terugkrijgen van activa te versterken,

Erkennend de grondbeginselen van een behoorlijke rechtsgang in strafrechtelijke, civielrechtelijke en bestuursrechtelijke procedures bij de toekenning van eigendomsrechten,

Indachtig dat het voorkomen en uitbannen van corruptie de verantwoordelijkheid van alle Staten is en dat zij moeten samenwerken, met de steun en betrokkenheid van individuen en groepen die niet tot de publieke sector behoren zoals het maatschappelijk middenveld, niet-gouvernementele organisaties en basisorganisaties, willen hun inspanningen op dit gebied doeltreffend zijn,

Voorts indachtig de beginselen van goed beheer van publieke zaken en eigendommen, billijkheid, verantwoordelijkheid en gelijkheid voor de wet en de noodzaak integriteit te waarborgen en een cultuur te bevorderen waarin corruptie wordt afgekeurd,

Verheugd over het werk van de Commissie Misdaadpreventie en Strafrecht en het Bureau voor Drugs en Criminaliteit van de Verenigde Naties betreffende het voorkomen en bestrijden van corruptie,

In herinnering roepend het werk op dit terrein van andere internationale en regionale organisaties, met inbegrip van de activiteiten van de Afrikaanse Unie, de Raad van Europa, de Internationale Douaneraad (ook bekend als de Werelddouaneorganisatie), de Europese Unie, de Arabische Liga, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling en de Organisatie van Amerikaanse Staten,

Met waardering kennis nemend van multilaterale instrumenten voor het voorkomen en bestrijden van corruptie, met inbegrip van, onder andere, het Inter-Amerikaans Verdrag tegen Corruptie, op 29 maart 1996 aangenomen door de Organisatie van Amerikaanse Staten, de Overeenkomst ter bestrijding van corruptie waarbij ambtenaren van de Europese Gemeenschappen of van lidstaten van de Europese Unie betrokken zijn, op 26 mei 1997 aangenomen door de Raad van Europa, het Verdrag inzake de bestrijding van de omkoping van buitenlandse overheidsfunctionarissen bij internationale zakelijke transacties, op 21 november 1997 aangenomen door de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, het Verdrag inzake de strafrechtelijke bestrijding van corruptie, op 27 januari 1999 aangenomen door het Comité van Ministers van de Raad van Europa, het Civielrechtelijk Verdrag inzake de bestrijding van corruptie, op 4 november 1999 aangenomen door het Comité van Ministers van de Raad van Europa, en het Verdrag van de Afrikaanse Unie inzake het voorkomen en bestrijden van corruptie, op 12 juli 2003 aangenomen door de staatshoofden en regeringsleiders van de Afrikaanse Unie,

De inwerkingtreding *verwelkomend* op 29 september 2003 van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad, Zijn het volgende overeengekomen:

HOOFDSTUK I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Verklaring omtrent het doel

De doelen van dit Verdrag zijn:

- a. het bevorderen en versterken van maatregelen teneinde corruptie op doelmatiger en doeltreffender wijze te voorkomen en te bestrijden;
- b. het bevorderen, vergemakkelijken en ondersteunen van internationale samenwerking en technische bijstand bij het voorkomen en bestrijden van corruptie, met inbegrip van het terugkrijgen van activa;
- c. het bevorderen van integriteit, verantwoording en goed beheer van publieke zaken en eigendommen.

Artikel 2. Gebruikte termen

Voor de toepassing van dit Verdrag wordt verstaan onder:

- a. "overheidsfunctionaris": i. iedere persoon die een wetgevend, uitvoerend, bestuurlijk of rechterlijk ambt van de Staat die partij is bekleedt, hetzij door benoeming dan wel door verkiezing, hetzij permanent dan wel tijdelijk, hetzij betaald of onbetaald, ongeacht de anciënniteit van deze persoon; ii. iedere persoon die een openbare functie uitoefent, met inbegrip van een overheidsinstelling of overheidsbedrijf, of een publieke dienst verricht, als omschreven in het nationale recht van de Staat die partij is en als toegepast in het relevante rechtsgebied van de Staat die partij is; iii. iedere andere persoon die valt onder het begrip "overheidsfunctionaris" als omschreven in het nationale recht van een Staat die partij is. Voor de toepassing van een aantal specifieke maatregelen vervat in Hoofdstuk II van dit Verdrag kan echter onder "overheidsfunctionaris" worden verstaan iedere persoon die een publieke functie uitoefent of een publieke dienst verricht als omschreven in het nationale recht van de Staat die partij is en als toegepast in het relevante rechtsgebied van die Staat die partij is;
- b. "buitenlandse overheidsfunctionaris": iedere persoon die een wetgevend, uitvoerend, bestuurlijk of rechterlijk ambt van een ander land bekleedt, hetzij door benoeming dan wel door verkiezing; en iedere persoon die een openbare functie voor een ander land uitoefent, met inbegrip van een overheidsinstelling of overheidsbedrijf;
- c. "functionaris van een internationale publiekrechtelijke organisatie": een internationale ambtenaar of iedere persoon die door een dergelijke organisatie is gemachtigd namens haar op te treden;
- d. "goederen": alle soorten activa, stoffelijk of onstoffelijk, roerend of onroerend, tastbaar of ontastbaar, en rechtsbescheiden waaruit rechten op of andere belangen bij deze activa blijken;
- e. "opbrengsten van misdaad": alle goederen afkomstig van of verkregen door, direct of indirect, het plegen van een strafbaar feit;
- f. "bevroezing" of "inbeslagneming": het tijdelijk verbieden van de overdracht, omzetting, vervreemding of verplaatsing van goederen of het tijdelijk aanvaarden van het beheer van of zeggenschap over goederen op basis van een door de rechter of andere bevoegde autoriteit afgegeven bevel;
- g. "confiscatie" met inbegrip van, indien van toepassing, verbeurdverklaring: permanente inbeslagneming van goederen door een bevel van een rechter of andere bevoegde autoriteit;
- h. "gronddelict": elk strafbaar feit als gevolg waarvan opbrengsten zijn gegenereerd die het onderwerp kunnen worden van een strafbaar feit als omschreven in artikel 23 van dit Verdrag;
- j. "gecontroleerde aflevering": de methode van het toelaten van illegale of verdachte zendingen die het grondgebied van een of meer Staten verlaten, passeren of binnengaan, onder toezicht en met medeweten van hun bevoegde autoriteiten, ten behoeve van de opsporing van een strafbaar feit en de identificatie van de personen die betrokken zijn bij het plegen van het strafbare feit.

Artikel 3. Werkingsfeer

1. Dit Verdrag is van toepassing, overeenkomstig de erin vervatte bepalingen, op het voorkomen, opsporen en vervolgen van corruptie en op de bevroezing, inbeslagneming, confiscatie en teruggave van de opbrengsten van overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten.

2. Voor de toepassing van dit Verdrag is het, tenzij hierin anders is bepaald, niet noodzakelijk dat de erin vervatte strafbare feiten leiden tot beschadiging van of schade aan staatseigendommen.

Artikel 4. Bescherming van de soevereiniteit

1. De Staten die partij zijn, komen hun verplichtingen uit hoofde van dit Verdrag na op een wijze die in overeenstemming is met de beginselen van soevereine gelijkheid en territoriale integriteit van staten en van non-interventie in de interne aangelegenheden van andere Staten.
2. Niets in dit Verdrag geeft een Staat die partij is de bevoegdheid op het grondgebied van een andere Staat rechtsmacht uit te oefenen en functies te vervullen die door zijn nationale wetgeving uitsluitend zijn voorbehouden aan de autoriteiten van die andere Staat.

HOOFDSTUK II. PREVENTIEVE MAATREGELEN

Artikel 5. Beleid en praktijken ter voorkoming van corruptie

1. Elke Staat die partij is, ontwikkelt en implementeert of zorgt voor de voortzetting van, overeenkomstig de grondbeginselen van zijn rechtsstelsel, een gecoördineerd anticorruptiebeleid dat de participatie vanuit de samenleving bevordert en een afspiegeling vormt van de grondslagen van de rechtsstaat, goed beheer van publieke zaken en publieke eigendommen, integriteit, transparantie en verantwoording.
2. Elke Staat die partij is, spant zich in doeltreffende praktijken ter voorkoming van corruptie tot stand te brengen en te bevorderen.
3. Elke Staat die partij is, streeft ernaar periodiek de relevante juridische instrumenten en bestuursmaatregelen door te lichten teneinde vast te stellen of zij adequaat zijn voor het voorkomen en bestrijden van corruptie.
4. De Staten die partij zijn, werken waar passend en overeenkomstig de grondbeginselen van hun rechtsstelsel met elkaar en met relevante internationale en regionale organisaties samen bij de bevordering en ontwikkeling van de in dit artikel bedoelde maatregelen. Deze samenwerking kan deelname aan internationale programma's en projecten gericht op het voorkomen van corruptie behelzen.

Artikel 6. Instantie of instanties belast met het voorkomen van corruptie

1. Elke Staat die partij is, waarborgt, overeenkomstig de grondbeginselen van zijn rechtsstelsel, het bestaan van een of meerdere instanties, naar gelang van toepassing is, die corruptie voorkomen door middel van onder andere:
  - a. het implementeren van het in artikel 5 van dit Verdrag bedoelde beleid en, waar passend, toezicht op en coördinatie van de implementatie van dit beleid;
  - b. het vergroten en verspreiden van kennis inzake het voorkomen van corruptie.
2. Elke Staat die partij is, verleent de in het eerste lid van dit artikel bedoelde instantie of instanties de noodzakelijke onafhankelijkheid, overeenkomstig de grondbeginselen van zijn rechtsstelsel, teneinde deze in staat te stellen hun taken doeltreffend en vrij van ongepaste externe beïnvloeding uit te oefenen. Er dient te worden voorzien in de noodzakelijke materiële middelen en gespecialiseerde medewerkers, alsmede in de opleiding die deze medewerkers nodig zouden kunnen hebben voor de uitoefening van hun taken.
3. Elke Staat die partij is, stelt de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties in kennis van de naam en het adres van de autoriteit of autoriteiten die andere Staten die partij zijn, kunnen bijstaan bij het opstellen en implementeren van maatregelen ter voorkoming van corruptie.

Artikel 7. Publieke sector

1. Elke Staat die partij is, spant zich in, waar passend en overeenkomstig de grondbeginselen van

zijn rechtsstelsel, systemen voor de werving, de indienstneming, het behoud, de promotie en de pensionering van ambtenaren en, waar passend, andere niet-gekozen overheidsfunctionarissen, in te stellen, in stand te houden en te versterken:

- a. die zijn gebaseerd op de grondbeginselen van doeltreffendheid en transparantie en op objectieve criteria zoals verdienste, billijkheid en bekwaamheid;
  - b. die adequate procedures omvatten voor de selectie en opleiding van individuen voor openbare functies die beschouwd worden als bijzonder vatbaar voor corruptie, en, waar van toepassing, een roulatiesysteem voor dergelijke functies;
  - c. die een adequate beloning en billijke salarisschalen bevorderen, met inachtneming van het niveau van economische ontwikkeling van de Staat die partij is;
  - d. die onderwijs- en opleidingsprogramma's bevorderen die hen in staat stellen hun publieke functies op correcte, eerbare en adequate wijze uit te oefenen en die hen een gespecialiseerde en passende opleiding geven teneinde hen bewust te maken van de risico's van corruptie die inherent zijn aan het uitoefenen van hun functie. Bij deze programma's kan worden verwezen naar de op de desbetreffende terreinen van toepassing zijnde gedragscodes of -normen.
2. Elke Staat die partij is, overweegt tevens wettelijke en bestuursrechtelijke maatregelen aan te nemen, verenigbaar met de doelstellingen van dit Verdrag en overeenkomstig de grondbeginselen van zijn nationale recht, teneinde criteria vast te stellen ten aanzien van de kandidaatstelling en verkiezing voor een publiek ambt.
  3. Elke Staat die partij is, overweegt voorts wettelijke en bestuursrechtelijke maatregelen aan te nemen, verenigbaar met de doelstellingen van dit Verdrag en overeenkomstig de grondbeginselen van zijn nationale recht, teneinde de transparantie bij de financiële ondersteuning van kandidaten voor een gekozen publiek ambt en, waar van toepassing, de financiering van politieke partijen te verbeteren.
  4. Elke Staat die partij is, streeft ernaar, overeenkomstig de grondbeginselen van zijn nationale recht, systemen die transparantie bevorderen en tegenstrijdige belangen voorkomen, in te stellen, te handhaven en te versterken.

Artikel 8. Gedragscodes voor overheidsfunctionarissen

1. Ter bestrijding van corruptie bevordert elke Staat die partij is onder andere de integriteit, eerlijkheid en verantwoordelijkheidsgevoel onder zijn overheidsfunctionarissen, overeenkomstig de grondbeginselen van zijn rechtsstelsel.
2. Elke Staat die partij is, streeft in het bijzonder naar de toepassing, binnen zijn eigen institutionele en rechtsstelsel, van gedragscodes voor de correcte, eerbare en adequate uitoefening van publieke functies.
3. Voor de uitvoering van de bepalingen van dit artikel, slaat elke Staat die partij is, waar passend en overeenkomstig de grondbeginselen van zijn rechtsstelsel, acht op relevante initiatieven van regionale, interregionale en multilaterale organisaties, zoals de International Code of Conduct for Public Officials vervat in de bijlage bij resolutie 51/59 van de Algemene Vergadering van 12 december 1996. *International Code of Conduct for Public Officials* vervat in de bijlage bij resolutie 51/59 van de Algemene Vergadering van 12 december 1996.
4. Elke Staat die partij is, overweegt tevens, overeenkomstig de grondbeginselen van zijn nationale recht, het instellen van maatregelen en systemen die het overheidsfunctionarissen gemakkelijker maken corrupte handelingen te melden aan de desbetreffende autoriteiten wanneer deze hen ter kennis komen tijdens het uitoefenen van hun functie.
5. Elke Staat die partij is, spant zich in, waar van toepassing en overeenkomstig de grondbeginselen van zijn nationale recht, maatregelen en systemen in te stellen die overheidsfunctionarissen verplichten verklaringen af te leggen tegenover de desbetreffende autoriteiten met betrekking tot, onder andere, hun externe activiteiten, betrekkingen, investeringen, activa en substantiële giften of voordelen waaruit belangenverstrengeling kan voortvloeien met betrekking tot hun functie als

overheidsfunctionaris.

6. Elke Staat die partij is, overweegt, overeenkomstig de grondbeginselen van zijn nationale recht, disciplinaire of andere maatregelen te nemen tegen overheidsfunctionarissen die de overeenkomstig dit artikel ingestelde codes of normen schenden.

Artikel 9. Overheidsopdrachten en beheer van overheidsfinanciën

1. Elke Staat die partij is, neemt, overeenkomstig de grondbeginselen van zijn rechtsstelsel, de noodzakelijke stappen om toepasselijke systemen voor het plaatsen van opdrachten in te stellen, gebaseerd op transparantie, concurrentie en objectieve besluitvormingscriteria, die doeltreffend zijn bij, onder andere, het voorkomen van corruptie. Dergelijke systemen, die rekening kunnen houden met toepasselijke drempelwaarden, voorzien in, onder andere:
  - a. de openbare verspreiding van informatie betreffende de procedures voor het plaatsen van opdrachten en contracten, met inbegrip van aanbestedingen en relevante informatie inzake de gunning van contracten, opdat potentiële inschrijvers voldoende tijd hebben om hun inschrijving op te stellen en in te dienen;
  - b. het op voorhand opstellen van de voorwaarden voor deelname, met inbegrip van de criteria voor selectie en toekenning en de aanbestedingsregels, en de publicatie daarvan;
  - c. de toepassing van objectieve en vooraf vastgestelde criteria voor het nemen van besluiten inzake openbare aanbesteding, teneinde de verificatie achteraf van de juiste toepassing van de regels of procedures te vergemakkelijken;
  - d. een doeltreffend nationaal toetsingsstelsel, met inbegrip van een doeltreffend stelsel van beroep, teneinde rechtsmiddelen te kunnen aanwenden ingeval de regels of procedures die ingevolge dit lid zijn ingesteld niet worden nageleefd;
  - e. waar van toepassing, maatregelen om zaken te regelen die betrekking hebben op de personen die verantwoordelijk zijn voor het plaatsen van opdrachten, zoals een verklaring omtrent belangen bij bepaalde overheidsopdrachten, procedures voor antecedentenonderzoek en opleidingsvereisten.
2. Elke Staat die partij is, neemt, overeenkomstig de grondbeginselen van zijn rechtsstelsel, passende maatregelen om de transparantie en verantwoordelijkheid bij het beheer van overheidsfinanciën te bevorderen. Deze maatregelen betreffen onder andere:
  - a. procedures voor het aannemen van de nationale begroting;
  - b. tijdige verslaglegging van inkomsten en uitgaven;
  - c. een systeem van normen voor boekhouding en auditing en daarmee verband houdend toezicht;
  - d. doeltreffende systemen voor risicobeheer en interne controle; en
  - e. waar van toepassing, corrigerende maatregelen ingeval de in dit lid vervatte vereisten niet worden nageleefd.
3. Elke Staat die partij is, neemt de civielrechtelijke en bestuursrechtelijke maatregelen die nodig kunnen zijn, in overeenstemming met de grondbeginselen van zijn nationale recht, om de integriteit van boekhouding, bestanden, financiële verslagen of andere documenten die verband houden met overheidsinkomsten en -uitgaven te bewaren en vervalsing van dergelijke documenten te voorkomen.

Artikel 10. Openbare verslaggeving

Rekening houdend met de noodzaak corruptie te bestrijden, neemt elke Staat die partij is, in overeenstemming met de grondbeginselen van zijn nationale recht, de maatregelen die nodig kunnen zijn om de transparantie in zijn openbaar bestuur te verbeteren, waaronder begrepen de organisatie en het functioneren ervan alsmede het besluitvormingsproces, waar passend. Deze maatregelen kunnen onder andere betreffen:

- a. het aannemen van procedures of voorschriften die burgers in staat stellen, waar van toepassing, informatie te verkrijgen over de organisatie en het functioneren van en de besluitvorming binnen het openbaar bestuur en, met inachtneming van privacybescherming en

- bescherming van persoonsgegevens, over besluiten en rechtshandelingen die op hen betrekking hebben;
- b. vereenvoudiging van administratieve procedures, waar van toepassing, teneinde burgers gemakkelijker toegang te verschaffen tot de bevoegde autoriteiten die beslissingen nemen; en
  - c. het publiceren van informatie, waaronder periodieke rapporten kunnen zijn begrepen, inzake het gevaar van corruptie binnen zijn openbaar bestuur.

Artikel 11. Maatregelen met betrekking tot de rechterlijke macht en het openbaar ministerie

1. Indachtig de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en de cruciale rol die hij speelt bij de bestrijding van corruptie, neemt elke Staat die partij is, in overeenstemming met de grondbeginselen van zijn rechtsstelsel en onverminderd de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, maatregelen om de integriteit ervan te versterken en mogelijkheden voor corruptie binnen de rechterlijke macht te voorkomen. Dergelijke maatregelen kunnen gedragsregels omvatten voor leden van de rechterlijke macht.
2. Maatregelen van dezelfde strekking als die vervat in het eerste lid van dit artikel kunnen worden ingesteld en toegepast ten aanzien van het openbaar ministerie in die Staten die partij zijn waar deze instantie geen onderdeel vormt van de rechterlijke macht maar wel een onafhankelijke positie inneemt die vergelijkbaar is met die van de rechterlijke macht.

Artikel 12. Particuliere sector

1. Elke Staat die partij is, neemt maatregelen, in overeenstemming met de grondbeginselen van zijn nationale recht, teneinde corruptie waarbij de particuliere sector betrokken is te voorkomen, verbetert de normen voor boekhouding en auditing in de particuliere sector en, voorziet waar passend, in doeltreffende, proportionele en afschrikwekkende civiele, bestuursrechtelijke en strafrechtelijke sancties ingeval dergelijke maatregelen niet worden nageleefd.
2. Maatregelen om deze doelen te verwezenlijken kunnen onder meer betreffen:
  - a. het bevorderen van samenwerking tussen rechtshandhavende autoriteiten en relevante particuliere instellingen;
  - b. het bevorderen van de ontwikkeling van normen en procedures gericht op het waarborgen van de integriteit van relevante particuliere instellingen, met inbegrip van gedragscodes voor bedrijven en relevante beroepsgroepen voor de correcte, eerbare en adequate uitoefening van hun zakelijke activiteiten en het voorkomen van belangenverstremming, en voor het bevorderen van goede commerciële praktijken door de bedrijven onderling en in hun contractuele zakelijke relaties met de Staat;
  - c. het bevorderen van transparantie bij particuliere instellingen, daaronder begrepen, waar passend, maatregelen ten aanzien van de identiteit van rechtspersonen en natuurlijke personen die betrokken zijn bij de oprichting en het beheer van ondernemingen;
  - d. het voorkomen van misbruik van procedures voor het reguleren van particuliere instellingen, met inbegrip van procedures ter zake van subsidies en vergunningen die door overheidsinstanties worden verleend voor commerciële activiteiten;
  - e. het voorkomen van belangenverstremming door beperkingen te stellen, waar passend en gedurende een redelijke termijn, aan de professionele activiteiten van voormalige overheidsfunctionarissen of aan het door de particuliere sector in dienst nemen van overheidsfunctionarissen na hun pensionering, indien dergelijke activiteiten of dienstbetrekkingen direct verband houden met de functies die door dergelijke overheidsfunctionarissen werden bekleed of waarop zij toezicht hielden tijdens hun ambt;
  - f. het waarborgen dat er bij particuliere ondernemingen, met inachtneming van hun structuur en omvang, voldoende interne audits plaatsvinden om corrupte handelingen te helpen voorkomen en ontdekken en dat de boekhouding en vereiste jaarstukken van dergelijke ondernemingen worden onderworpen aan passende auditing- en certificatieprocedures.
3. Teneinde corruptie te voorkomen neemt elke Staat die partij is de maatregelen die noodzakelijk kunnen zijn, in overeenstemming met zijn nationale wet- en regelgeving inzake boekhouding, financiële verslaggeving en normen voor boekhouding en auditing, om de volgende handelingen te verbieden die gericht zijn op het plegen van een van de overeenkomstig dit Verdrag strafbaar

gestelde feiten:

- a. het opstellen van een schaduwboekhouding;
  - b. het uitvoeren van buiten de boeken gehouden of onduidelijk omschreven transacties;
  - c. het boeken van niet-bestaande uitgaven;
  - d. het boeken van posten op de passivazijde waarvan het voorwerp niet juist is omschreven;
  - e. het gebruik van valse documenten; en
  - f. het opzettelijk vernietigen van boekhoudkundige documenten eerder dan in de wet voorzien.
4. Elke Staat die partij is, staat niet toe dat uitgaven in de vorm van steekpenningen, die tot de bestanddelen van de overeenkomstig de artikelen 15 en 16 van dit Verdrag vastgestelde strafbare feiten behoren, fiscaal aftrekbaar zijn, evenmin als, waar passend, overige uitgaven die zijn gedaan ter bevordering van corrupt gedrag.

Artikel 13. Betrokkenheid van de samenleving

1. Elke Staat die partij is, neemt passende maatregelen, binnen zijn mogelijkheden en in overeenstemming met de grondbeginselen van zijn nationale recht, teneinde de actieve betrokkenheid van individuen en groepen buiten de publieke sector, zoals het maatschappelijk middenveld, niet-gouvernementele organisaties en basisorganisaties, bij het voorkomen en bestrijden van corruptie te bevorderen en het publiek bewuster te maken van het bestaan, de oorzaken, de ernst en het gevaar van corruptie.

Deze betrokkenheid moet worden versterkt door maatregelen als:

- a. het vergroten van de transparantie van en het bevorderen van de bijdrage van het publiek aan besluitvormingsprocessen;
  - b. het waarborgen dat het publiek daadwerkelijk toegang heeft tot informatie;
  - c. het uitvoeren van activiteiten op het gebied van voorlichting die ertoe bijdragen dat het publiek corruptie niet tolereert, alsmede van educatieve programma's, waaronder via de curricula van scholen en universiteiten;
  - d. het respecteren, bevorderen en beschermen van de vrijheid om informatie betreffende corruptie te vergaren, ontvangen, publiceren en verspreiden. Deze vrijheid kan aan bepaalde beperkingen gebonden zijn, maar deze moeten voorzien zijn in het recht en noodzakelijk zijn in verband met:
    - i. het eerbiedigen van de rechten of reputatie van anderen;
    - ii. het beschermen van de nationale veiligheid of openbare orde of van de gezondheid of zedelijkheid.
2. Elke Staat die partij is, neemt passende maatregelen teneinde te waarborgen dat de in dit Verdrag bedoelde instanties die belast zijn met het bestrijden van corruptie bij het publiek bekend zijn en voorziet in toegang tot deze instanties, waar passend, voor het melden, al dan niet anoniem, van voorvallen die beschouwd kunnen worden als zijnde een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit.

Artikel 14. Maatregelen ter voorkoming van witwassen

1. Elke Staat die partij is:
- a. vormt een alomvattend nationaal regime voor regelgeving en toezicht voor bancaire en niet-bancaire financiële instellingen, met inbegrip van natuurlijke of rechtspersonen die formele of informele diensten verlenen voor de overmaking van geld en geldswaarden en, waar nodig, andere lichamen die in het bijzonder vatbaar zijn voor witwassen, die onder zijn verantwoordelijkheid vallen, teneinde alle vormen van witwassen te ontmoedigen en op te sporen, en dat regime zal de nadruk leggen op voorwaarden ten aanzien van klantenidentificatie en, waar passend, de identificatie van de uiteindelijk gerechtigde, documentenbeheer en het melden van verdachte transacties;
  - b. verzekert onverminderd artikel 46 van dit Verdrag dat bestuurlijke, regelgevende, rechtshandhavende en andere autoriteiten voor de bestrijding van het witwassen (met inbegrip van, indien van toepassing volgens het nationale recht, gerechtelijke autoriteiten) in staat zijn

samen te werken en informatie uit te wisselen op nationaal en internationaal niveau overeenkomstig de door zijn nationale recht omschreven voorwaarden en overweegt daartoe de oprichting van een financiële informatie-eenheid die fungeert als nationaal centrum voor het verzamelen, analyseren en verspreiden van informatie over mogelijke witwastransacties.

2. De Staten die partij zijn, overwegen geschikte maatregelen te effectueren om bewegingen van contant geld en verhandelbare waardepapieren over hun grenzen op te sporen en te volgen, met inachtneming van informatiebeveiligingsmaatregelen en zonder op enigerlei wijze de bewegingen van legaal kapitaal te belemmeren. Deze maatregelen kunnen de voorwaarde omvatten dat personen en ondernemingen grensoverschrijdende transacties van aanzienlijke hoeveelheden contant geld en verhandelbare waardepapieren melden.
3. De Staten die partij zijn, overwegen passende en haalbare maatregelen te implementeren die financiële instellingen, met inbegrip van ondernemingen voor geldoverdracht, verplichten:
  - a. op formulieren voor de elektronische overmaking van geld en daarmee verband houdende berichten accurate en nuttige informatie over de opdrachtgever te vermelden;
  - b. dergelijk informatie te bewaren gedurende de gehele betalingsketen; en
  - c. scherper toezicht te houden op overmakingen van geld die niet vergezeld gaan van volledige informatie over de opdrachtgever.
4. Bij het vormen van een nationaal regime voor regelgeving en toezicht volgens de voorwaarden van dit artikel en onverminderd enig ander artikel van dit Verdrag, worden de Staten die partij zijn verzocht de desbetreffende initiatieven van regionale, interregionale en multilaterale organisaties ter bestrijding van witwassen als richtlijn te gebruiken.
5. De Staten die partij zijn, spannen zich in om mondiale, regionale, subregionale en bilaterale samenwerking tussen gerechtelijke, rechtshandhavende en financieel-regelgevende autoriteiten te ontwikkelen en te bevorderen teneinde witwassen te bestrijden.

HOOFDSTUK III. STRAFBAARSTELLING EN RECHTSHANDHAVING

Artikel 15. Omkoping betreffende nationale overheidsfunctionarissen

Elke Staat die partij is, neemt de wettelijke en andere maatregelen die nodig kunnen zijn om de volgende handelingen, indien zij opzettelijk zijn gepleegd, strafbaar te stellen:

- a. het, direct of indirect, beloven, aanbieden of verstrekken aan een overheidsfunctionaris van een onverschuldigd voordeel, voor de functionaris zelf of voor een andere persoon of entiteit, opdat de functionaris een handeling verricht of nalaat bij de uitoefening van zijn of haar officiële taken;
- b. het, direct of indirect, door een overheidsfunctionaris verzoeken om of aanvaarden van een onverschuldigd voordeel, voor de functionaris zelf of voor een andere persoon of entiteit, opdat de functionaris een handeling verricht of nalaat bij de uitoefening van zijn of haar officiële taken.

Artikel 16. Omkoping betreffende buitenlandse overheidsfunctionarissen en internationale ambtenaren

1. Elke Staat die partij is, neemt de wettelijke en andere maatregelen die nodig kunnen zijn om als strafbaar feit aan te merken, wanneer opzettelijk gepleegd, het, direct of indirect, beloven, aanbieden of verstrekken aan een buitenlandse overheidsfunctionaris of een internationale ambtenaar van een onverschuldigd voordeel, voor de functionaris zelf of voor een andere persoon of entiteit, opdat de functionaris een handeling verricht of nalaat bij de uitoefening van zijn of haar officiële taken, om aldus zakelijk of enig ander onverschuldigd voordeel uit internationale zakelijke transacties te verkrijgen of te behouden.
2. Elke Staat die partij is, overweegt de wettelijke en andere maatregelen te nemen die nodig kunnen zijn om als strafbaar feit aan te merken, wanneer opzettelijk gepleegd, het direct of indirect, door een buitenlandse overheidsfunctionaris of een internationale ambtenaar verzoeken

om of aanvaarden van een onverschuldigd voordeel, voor de functionaris zelf of voor een andere persoon of entiteit, opdat de functionaris een handeling verricht of nalaat bij de uitoefening van zijn of haar officiële taken.

Artikel 17. Verduistering, onrechtmatig gebruik of ander misbruik van goederen door een overheidsfunctionaris

Elke Staat die partij is, neemt de wettelijke en andere maatregelen die nodig kunnen zijn om als strafbaar feit aan te merken, wanneer opzettelijk gepleegd, verduistering, onrechtmatig gebruik of ander misbruik door een overheidsfunctionaris, ten voordele van de functionaris zelf of van een andere persoon of entiteit, van goederen, publieke of particuliere fondsen of waardepapieren of andere waardevolle zaken die aan de overheidsfunctionaris zijn toevertrouwd uit hoofde van zijn of haar functie.

Artikel 18. Ongeoorloofde beïnvloeding

Elke Staat die partij is, overweegt de wettelijke en andere maatregelen te nemen die nodig kunnen zijn om de volgende handelingen, indien zij opzettelijk zijn gepleegd, strafbaar te stellen:

- a. het, direct of indirect, beloven, aanbieden of geven van elk onverschuldigd voordeel aan een overheidsfunctionaris of andere persoon opdat deze overheidsfunctionaris of persoon zijn reële of veronderstelde invloed misbruikt om van een bestuur of overheidsinstelling van de Staat die partij is een onverschuldigd voordeel te verkrijgen ten behoeve van de aanzetter tot deze handeling of enige andere persoon;
- b. het, direct of indirect, verzoeken om of aanvaarden van een onverschuldigd voordeel voor de overheidsfunctionaris zelf of voor een andere persoon opdat deze overheidsfunctionaris of persoon zijn reële of veronderstelde invloed misbruikt om van een administratie of overheidsinstelling van de Staat die partij is een onverschuldigd voordeel te verkrijgen.

Artikel 19. Misbruik van functie

Elke Staat die partij is, overweegt de wettelijke en andere maatregelen te nemen die nodig kunnen zijn om als strafbaar feit aan te merken, wanneer opzettelijk gepleegd, het misbruik van functie of positie, waaronder wordt verstaan, het in strijd met de wet verrichten of nalaten van een handeling door een overheidsfunctionaris bij de uitoefening van zijn of haar functie teneinde een onverschuldigd voordeel te verkrijgen voor de functionaris zelf of voor een andere persoon of entiteit.

Artikel 20. Ongeoorloofde verrijking

Met inachtneming van zijn grondwet en de grondbeginselen van zijn rechtsstelsel, overweegt elke Staat die partij is de wettelijke en andere maatregelen te nemen die nodig kunnen zijn om als strafbaar feit aan te merken, wanneer opzettelijk gepleegd, ongeoorloofde verrijking, waaronder wordt verstaan, een aanzienlijke toename van de activa van een overheidsfunctionaris waarvoor hij of zij in relatie tot zijn of haar rechtmatig inkomen geen redelijke verklaring kan geven.

Artikel 21. Omkoping in de particuliere sector

Elke Staat die partij is, overweegt de wettelijke en andere maatregelen te nemen die nodig kunnen zijn om de volgende handelingen, indien zij opzettelijk zijn gepleegd in het kader van economische, financiële of commerciële activiteiten, strafbaar te stellen:

- a. het, direct of indirect, beloven, aanbieden of geven van elk onverschuldigd voordeel aan een persoon die leiding geeft aan of werkt bij, in welke hoedanigheid dan ook, een entiteit uit de particuliere sector, voor die persoon zelf of voor een andere persoon, opdat hij of zij in strijd met zijn of haar plichten een handeling verricht of nalaat;
- b. het, direct of indirect, verzoeken om of aanvaarden van elk onverschuldigd voordeel door een persoon die leiding geeft aan of werkt bij, in welke hoedanigheid dan ook, een entiteit uit de particuliere sector, voor die persoon zelf of voor een andere persoon, opdat hij of zij in strijd met zijn of haar plichten een handeling verricht of nalaat.

Artikel 22. Verduistering van goederen in de particuliere sector

Elke Staat die partij is, overweegt de wettelijke en andere maatregelen te nemen die nodig kunnen zijn om als strafbaar feit aan te merken, wanneer opzettelijk gepleegd in het kader van economische, financiële of commerciële activiteiten, het verduisteren door een persoon die leiding geeft aan of werkt bij, in welke hoedanigheid dan ook, een entiteit uit de particuliere sector, van goederen, particuliere fondsen of waardepapieren of andere waardevolle zaken die aan hem of haar zijn toevertrouwd uit hoofde van zijn of haar functie.

Artikel 23. Het witwassen van de opbrengsten van misdaad

1. Elke Staat die partij is, neemt, in overeenstemming met de grondbeginselen van zijn nationale recht, de wettelijke en andere maatregelen die nodig kunnen zijn om de volgende handelingen strafbaar te stellen, indien opzettelijk gepleegd:
  - a.
    - i. de omzetting of overdracht van goederen, wetende dat deze goederen opbrengsten zijn van misdaad, met het oogmerk de illegale herkomst ervan te verhelen of te verhullen of een persoon die betrokken is bij het plegen van het gronddelict te helpen ontkomen aan de juridische gevolgen van zijn of haar daden;
    - ii. het verhelen of verhullen van de werkelijke aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing of eigendom van of aanspraak op goederen, wetende dat deze goederen opbrengsten van misdaad zijn;
  - b. met inachtneming van de grondbeginselen van zijn rechtsstelsel:
    - i. de verwerving, het bezit of het gebruik van goederen, wetende op het tijdstip van verkrijging, dat deze goederen de opbrengst van misdaad zijn;
    - ii. deelneming aan, medeplichtigheid aan of samenspanning tot het plegen van, poging tot het plegen van en medewerking verlenen aan, het uitlokken van, het vergemakkelijken van en het advise-ren met betrekking tot het begaan van een van de overeenkomstig dit artikel strafbaar gestelde feiten.
2. Ten behoeve van het uitvoeren of toepassen van het eerste lid van dit artikel:
  - a. tracht elke Staat die partij is het eerste lid van dit artikel toe te passen op een zo breed mogelijke reeks van gronddelicten;
  - b. merkt elke Staat die partij is ten minste een uitgebreide reeks van overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten aan als gronddelicten;
  - c. omvatten gronddelicten ten behoeve van de toepassing van onderdeel b zowel binnen als buiten het rechtsgebied van de betrokken Staat die partij is gepleegde strafbare feiten. Strafbare feiten die evenwel buiten het rechtsgebied van een Staat die partij is worden gepleegd vormen alleen dan gronddelicten wanneer de desbetreffende handeling een misdrijf is volgens het nationale recht van de Staat waar deze plaatsvindt en een misdrijf zou zijn volgens het nationale recht van de Staat die partij is die dit artikel uitvoert of toepast indien deze daar zou hebben plaatsgevonden;
  - d. verstrekt elke Staat die partij is de tekst van zijn wetten ter uitvoering van dit artikel en van alle latere wijzigingen van die wetten of een beschrijving daarvan aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties;
  - e. kan, indien vereist door de grondbeginselen van het nationale recht van een Staat die partij is, worden bepaald dat de in het eerste lid van dit artikel omschreven strafbare feiten niet van toepassing zijn op de personen die het gronddelict hebben gepleegd.

Artikel 24. Verhulling

Onverminderd de bepalingen van artikel 23 van dit Verdrag, overweegt elke Staat die partij is de wettelijke en andere maatregelen te nemen die nodig kunnen zijn om als strafbaar feit aan te merken, wanneer opzettelijk gepleegd na het plegen van een van de overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten zonder aan deze strafbare feiten te hebben deelgenomen, het verhelen of gedurende langere tijd vasthouden van goederen waarvan de betrokken persoon weet dat dergelijke goederen het resultaat zijn van overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten.

Artikel 25. Obstructie van de rechtsbedeling

Elke Staat die partij is, neemt de wettelijke en andere maatregelen die nodig kunnen zijn om de volgende handelingen, indien zij opzettelijk zijn gepleegd, strafbaar te stellen:

- a. het gebruik van fysiek geweld, bedreiging of intimidatie of het beloven, aanbieden of verlenen van een onverschuldigd voordeel teneinde een valse getuigenverklaring uit te lokken of invloed uit te oefenen op het afleggen van de getuigenverklaring of het overleggen van bewijsmateriaal in een procedure met betrekking tot het plegen van overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten;
- b. het gebruik van fysiek geweld, bedreiging of intimidatie teneinde de uitoefening van de officiële taken door een rechterlijk ambtenaar of rechtshandhavingsfunctionaris met betrekking tot het plegen van overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten te beletten. Geen enkele bepaling in dit onderdeel doet afbreuk aan het recht van de Staten die partij zijn te beschikken over wetgeving ter bescherming van andere categorieën van overheidsfunctionarissen.

Artikel 26. Aansprakelijkheid van rechtspersonen

1. Elke Staat die partij is, neemt de maatregelen die nodig kunnen zijn en die verenigbaar zijn met zijn rechtsbeginselen om de aansprakelijkheid te vestigen van rechtspersonen voor deelneming aan overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten.
2. Met inachtneming van de rechtsbeginselen van de Staat die partij is, kan deze aansprakelijkheid van rechtspersonen strafrechtelijk, civielrechtelijk of bestuursrechtelijk zijn.
3. Deze aansprakelijkheid geldt onverminderd de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de natuurlijke personen die de strafbare feiten hebben gepleegd.
4. Elke Staat die partij is, verzekert in het bijzonder dat rechtspersonen die aansprakelijk worden gesteld overeenkomstig dit artikel onderworpen worden aan doeltreffende, proportionele en ontmoedigende strafrechtelijke of niet-strafrechtelijke sancties, met inbegrip van geldelijke sancties.

Artikel 27. Deelneming aan en poging tot het plegen van een strafbaar feit

1. Elke Staat die partij is, neemt de wettelijke en andere maatregelen die nodig kunnen zijn om, overeenkomstig zijn nationale recht, als strafbaar feit aan te merken, deelneming aan een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit in elke hoedanigheid, waaronder als medeplichtige, helper of aanzetter.
2. Elke Staat die partij is, kan wettelijke en andere maatregelen nemen die nodig kunnen zijn om, overeenkomstig zijn nationale recht, als strafbaar feit aan te merken, elke poging tot het plegen van een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit.
3. Elke Staat die partij is, kan wettelijke en andere maatregelen nemen die nodig kunnen zijn om, overeenkomstig zijn nationale recht, als strafbaar feit aan te merken, de voorbereiding van een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit.

Artikel 28. Wetenschap, bedoeling en oogmerk als elementen van een strafbaar feit

De wetenschap, de bedoeling of het oogmerk die vereist zijn als bestanddeel van een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit kan worden afgeleid uit objectieve feitelijke omstandigheden.

Artikel 29. Verjaringstermijn

Elke Staat die partij is, stelt, waar passend, met inachtneming van zijn nationale recht een lange verjaringstermijn vast voor het aanvangen van procedures voor een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit en stelt een langere termijn vast voor of voorziet in de opschorting van de verjaringstermijn voor de gevallen waarin de vermoedelijke dader zijn berechting heeft ontweken.

Artikel 30. Vervolging, berechting en sancties

1. Elke Staat die partij is, stelt op het plegen van een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit sancties die rekening houden met de ernst van dat feit.
2. Elke Staat die partij is, neemt de maatregelen die nodig kunnen zijn om, in overeenstemming met zijn rechtsstelsel en grondwettelijke beginselen, een juiste balans te creëren of te handhaven tussen immuniteiten en voorrechten die aan zijn overheidsfunctionarissen zijn toegekend voor de vervulling van hun functies en de mogelijkheid, waar nodig, op doelmatige wijze de in dit Verdrag strafbaar gestelde feiten te onderzoeken, vervolgen en berechten.
3. Elke Staat die partij is, tracht te verzekeren dat discretionaire rechterlijke bevoegdheden uit hoofde van zijn nationale recht met betrekking tot de vervolging van personen voor overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten zodanig worden uitgeoefend dat de doeltreffendheid van rechtshandavingsmaatregelen ten aanzien van die strafbare feiten wordt geoptimaliseerd, waarbij zorgvuldig rekening wordt gehouden met de noodzaak het plegen van dergelijke strafbare feiten te ontmoedigen.
4. Ten aanzien van de overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten, neemt elke Staat die partij is passende maatregelen overeenkomstig zijn nationale recht en met zorgvuldige inachtneming van de rechten van de verdediging, ter nastreving van het verzekeren dat bij de voorwaarden opgelegd in verband met beslissingen inzake vrijlating in afwachting van het proces of hoger beroep rekening wordt gehouden met de noodzaak tot verzekering van de aanwezigheid van de verdachte tijdens de daarop volgende strafrechtelijke procedures.
5. Elke Staat die partij is, houdt rekening met de ernst van de desbetreffende strafbare feiten wanneer hij de mogelijkheid overweegt van vervroegde invrijheidstelling of voorwaardelijke invrijheidstelling van personen die wegens dergelijke strafbare feiten zijn veroordeeld.
6. Elke Staat die partij is, overweegt de instelling van procedures, voorzover deze in overeenstemming zijn met de grondbeginselen van zijn rechtsstelsel, waarmee een overheidsfunctionaris die een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit ten laste is gelegd, waar passend, uit zijn of haar ambt kan worden ontzet, kan worden geschorst of overgeplaatst door de van toepassing zijnde autoriteit, daarbij rekening houdend met het beginsel van onschuldpresumptie.
7. In de gevallen waarin de ernst van het strafbare feit zulks rechtvaardigt, en in de mate waarin dit in overeenstemming is met de grondbeginselen van zijn rechtsstelsel, overweegt elke Staat die partij is procedures in te stellen waarmee personen die veroordeeld zijn wegens overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten ingevolge een rechterlijk bevel of elk ander toepasselijk middel, gedurende een tijdvak als bepaald door zijn nationale recht,
  - a. worden ontzet uit een ambt; en
  - b. worden ontzet uit een functie in een onderneming die volledig of gedeeltelijk eigendom is van de Staat.
8. Het eerste lid van dit artikel laat de uitoefening door de bevoegde autoriteiten van disciplinaire bevoegdheden tegen ambtenaren onverlet.
9. Geen enkele bepaling in dit Verdrag tast het beginsel aan dat de omschrijving van de overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten en van de toepasselijke wettelijke verweermiddelen of andere rechtsbeginselen die de rechtmatigheid van handelingen beheersen, voorbehouden is aan het nationale recht van een Staat die partij is, en dat dergelijke strafbare feiten worden vervolgd en bestraft overeenkomstig dat recht.
10. De Staten die partij zijn, spannen zich in de terugkeer in de samenleving van personen die veroordeeld zijn wegens overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten te bevorderen.

Artikel 31. Bevriezing, inbeslagneming en confiscatie

1. Elke Staat die partij is, neemt in de ruimst mogelijke mate binnen zijn nationale rechtsstelsel de maatregelen die nodig kunnen zijn om de confiscatie mogelijk te maken van:
  - a. opbrengsten van misdaad afkomstig van overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten of goederen waarvan de waarde overeenkomt met die van dergelijke opbrengsten;
  - b. goederen, benodigdheden of andere hulpmiddelen gebruikt of bedoeld voor gebruik bij de overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten.
2. Elke Staat die partij is, neemt de maatregelen die nodig kunnen zijn om de identificatie, opsporing, bevroering of inbeslagneming mogelijk te maken van een in het eerste lid van dit artikel bedoelde zaak ten behoeve van mogelijke confiscatie.
3. Elke Staat die partij is, neemt, overeenkomstig zijn nationale recht, de wettelijke en andere maatregelen die nodig kunnen zijn voor de reglementering van het beheer door de bevoegde autoriteiten van bevroren, in beslag genomen of geconfisqueerde goederen die onder het eerste en tweede lid van dit artikel vallen.
4. Indien de opbrengsten van misdaad geheel of gedeeltelijk zijn veranderd of omgezet in andere goederen, zijn de in dit artikel bedoelde maatregelen van toepassing op dergelijke goederen in plaats van op de opbrengsten.
5. Indien de opbrengsten van misdaad zijn vermengd met rechtmatig verkregen goederen, zijn deze goederen, onverminderd de bevoegdheden met betrekking tot bevroering of inbeslagneming, onderhevig aan confiscatie tot de geschatte waarde van de vermengde opbrengsten.
6. Op inkomsten of andere voordelen verkregen uit de opbrengsten van misdaad, uit goederen waarin de opbrengsten van misdaad zijn veranderd of omgezet of uit goederen waarmee de opbrengsten van misdaad zijn vermengd zijn de in dit artikel bedoelde maatregelen op dezelfde wijze en in dezelfde mate van toepassing als op de opbrengsten van misdaad.
7. Voor de toepassing van dit artikel en van artikel 55 van dit Verdrag, machtigt elke Staat die partij is zijn rechters en andere bevoegde autoriteiten te bevelen dat bancaire, financiële of zakelijke dossiers ter beschikking worden gesteld of in beslag worden genomen. Een Staat die partij is, beroept zich niet op het bankgeheim teneinde te weigeren op te treden overeenkomstig de bepalingen van dit lid.
8. De Staten die partij zijn, kunnen de mogelijkheid overwegen te eisen dat een dader de rechtmatige herkomst aantoot van vermeende opbrengsten van misdaad of andere goederen die onderhevig zijn aan confiscatie, voorzover een dergelijke eis verenigbaar is met de grondbeginselen van hun nationale recht en met de aard van gerechtelijke en andere procedures.
9. De bepalingen van dit artikel mogen niet zodanig worden uitgelegd dat zij afbreuk doen aan de rechten van derden te goeder trouw.
10. Geen enkele bepaling van dit artikel tast het beginsel aan dat de maatregelen waarnaar het verwijst worden vastgesteld en uitgevoerd overeenkomstig en met inachtneming van de bepalingen van het nationale recht van een Staat die partij is.

Artikel 32. Bescherming van getuigen, deskundigen en slachtoffers

1. Elke Staat die partij is, neemt overeenkomstig zijn nationale rechtsstelsel passende maatregelen die binnen zijn macht liggen om te zorgen voor doeltreffende bescherming tegen mogelijke represailles tegen of intimidatie van getuigen of deskundigen die verklaringen afleggen inzake overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten en, indien van toepassing, van hun familieleden en andere personen die hen na staan.
2. De in het eerste lid van dit artikel voorziene maatregelen kunnen, onder andere, onverminderd de rechten van de verdachte, met inbegrip van het recht op een eerlijke rechtsgang, omvatten:
  - a. het voorzien in procedures voor de fysieke bescherming van die personen, waaronder,

- voorzover nodig en uitvoerbaar, het overbrengen naar een andere plaats van hen en waar passend, het verbieden van de bekendmaking of het toestaan van beperkingen ten aanzien van de verstrekking van informatie omtrent de identiteit en verblijfplaats van die personen;
- b. het zorgen voor bewijsrechtelijke regels teneinde mogelijk te maken dat verklaringen worden afgelegd op een wijze die de veiligheid van getuigen en deskundigen waarborgt, zoals het toestaan dat de verklaring wordt afgelegd met behulp van communicatietechnologie zoals videoverbindingen of andere adequate middelen.
3. De Staten die partij zijn, overwegen overeenkomsten of andere regelingen met andere Staten aan te gaan ten behoeve van de overbrenging naar een andere plaats van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde personen.
4. De bepalingen van dit artikel zijn tevens van toepassing op slachtoffers, voorzover zij optreden als getuige.
5. Elke Staat die partij is, zorgt ervoor, met inachtneming van zijn nationale recht, dat de meningen en zorgen van slachtoffers naar voren kunnen worden gebracht in de daarvoor in aanmerking komende fasen van de strafrechtelijke procedure tegen de daders, op een wijze die de rechten van de verdediging niet schaadt.

Artikel 33. Bescherming van personen die aangifte doen

Elke Staat die partij is, overweegt in zijn nationale rechtsstelsel passende maatregelen op te nemen teneinde elke persoon die te goeder trouw en op redelijke gronden feiten ter kennis brengt van de bevoegde autoriteiten inzake overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten, te beschermen tegen elke ongerechtvaardigde behandeling.

Artikel 34. Gevolgen van corrupte handelingen

Met zorgvuldige inachtneming van de rechten van derden die te goeder trouw verworven zijn, neemt elke Staat die partij is maatregelen, overeenkomstig de grondbeginselen van zijn nationale recht, om de gevolgen van corruptie aan te pakken. In dit verband kunnen Staten die partij zijn corruptie beschouwen als een relevante factor in gerechtelijke procedures teneinde een contract te ontbinden of te herroepen, een concessie of ander soortgelijk instrument in te trekken of om een andere herstelmaatregel te nemen.

Artikel 35. Schadeloosstelling

Elke Staat die partij is, neemt de maatregelen die nodig kunnen zijn, overeenkomstig de beginselen van zijn nationale recht, om te waarborgen dat entiteiten of personen die schade hebben geleden als gevolg van een corrupte handeling, het recht hebben rechtsvorderingen in te stellen tegen degenen die verantwoordelijk zijn voor die schade teneinde schadeloosstelling te verkrijgen.

Artikel 36. Gespecialiseerde autoriteiten

Elke Staat die partij is, waarborgt, overeenkomstig de grondbeginselen van zijn rechtsstelsel, het bestaan van een of meerdere instanties of personen die gespecialiseerd zijn in de bestrijding van corruptie door middel van rechtshandhaving. Dergelijke instanties of personen wordt de nodige onafhankelijkheid gegarandeerd, overeenkomstig de grondbeginselen van het rechtsstelsel van de Staat die partij is, teneinde hen in staat te stellen hun taken doeltreffend en vrij van ongepaste externe beïnvloeding uit te oefenen. Dergelijke personen of de medewerkers van dergelijke instanties moeten de juiste opleiding hebben en over de juiste middelen beschikken om hun taken uit te kunnen voeren.

Artikel 37. Samenwerking met rechtshandavingsautoriteiten

1. Elke Staat die partij is, neemt passende maatregelen om personen die deelnemen of hebben deelgenomen aan overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten aan te moedigen de informatie te verstrekken die nuttig is voor de bevoegde autoriteiten ten behoeve van opsporing en bewijsvoering en feitelijke, concrete hulp te verlenen aan de bevoegde autoriteiten die kan bijdragen aan het aan daders ontnemen van de opbrengsten van misdaad en het terugvorderen

van dergelijke opbrengsten.

2. Elke Staat die partij is, overweegt te voorzien in de mogelijkheid in daarvoor in aanmerking komende gevallen tot strafvermindering voor een verdachte die aanmerkelijke medewerking verleent bij de opsporing of vervolging ten behoeve van een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit.
3. Elke Staat die partij is, overweegt te voorzien in de mogelijkheid overeenkomstig de grondbeginselen van zijn nationale recht, immuniteit van rechtsvervolging te verlenen aan een persoon die aanmerkelijke medewerking verleent bij de opsporing of vervolging ten behoeve van een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit.
4. De bescherming van dergelijke personen wordt op overeenkomstige wijze als voorzien in artikel 32 van dit Verdrag gewaarborgd.
5. Wanneer een persoon als bedoeld in het eerste lid van dit artikel die zich bevindt in een Staat die partij is, aanmerkelijke medewerking kan verlenen aan de bevoegde autoriteiten van een andere Staat die partij is, kunnen de betrokken Staten die partij zijn, overwegen overeenkomstig hun nationale recht overeenkomsten of regelingen aan te gaan inzake de mogelijke toekenning door de andere Staat die partij is van de behandeling bedoeld in het tweede en derde lid van dit artikel.

Artikel 38. Samenwerking tussen nationale autoriteiten

Elke Staat die partij is, neemt de maatregelen die nodig kunnen zijn om, overeenkomstig zijn nationale recht, de samenwerking te bevorderen tussen enerzijds zijn overheidsinstellingen, alsmede zijn overheidsfunctionarissen, en anderzijds zijn autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de opsporing en de vervolging van misdrijven. Dergelijke samenwerking kan bestaan uit:

- a. het uit eigen beweging informeren van laatstgenoemde autoriteiten, wanneer er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat een van de overeenkomstig de artikelen 15, 21 en 23 van dit Verdrag strafbaar gestelde feiten is gepleegd; of
- b. het op verzoek leveren aan de laatstgenoemde autoriteiten van alle benodigde informatie.

Artikel 39. Samenwerking tussen nationale autoriteiten en de particuliere sector

1. Elke Staat die partij is, neemt de maatregelen die nodig kunnen zijn om, overeenkomstig zijn nationale recht, de samenwerking te bevorderen tussen nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de opsporing en vervolging en entiteiten in de particuliere sector, met name financiële instellingen, met betrekking tot zaken die samenhangen met het plegen van overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten.
2. Elke Staat die partij is, overweegt zijn onderdanen en andere personen die hun vaste woon- of verblijfplaats op zijn grondgebied hebben aan te moedigen het plegen van een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit ter kennis te brengen van de nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de opsporing en vervolging.

Artikel 40. Bankgeheim

Elke Staat die partij is, waarborgt dat, in het geval van nationale strafrechtelijke onderzoeken naar overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten, er passende mechanismen aanwezig zijn binnen zijn nationale rechtssysteem om belemmeringen die kunnen voortvloeien uit de toepassing van wetgeving inzake het bankgeheim te ondervangen.

Artikel 41. Strafblad

Elke Staat die partij is, kan de wettelijke of andere maatregelen treffen die nodig kunnen zijn om, onder de voorwaarden en ten behoeve van de doelen die hij passend acht, eerdere veroordelingen in een andere Staat van een vermoedelijke dader in overweging te nemen, teneinde die informatie te gebruiken bij strafrechtelijke procedures die verband houden met een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit.

Artikel 42. Rechtsmacht

1. Elke Staat die partij is, neemt de maatregelen die nodig kunnen zijn om zijn rechtsmacht te vestigen met betrekking tot de overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten, wanneer:
  - a. het strafbare feit wordt gepleegd op het grondgebied van die Staat die partij is; of
  - b. het strafbare feit wordt gepleegd aan boord van een schip dat vaart onder de vlag van die Staat die partij is of aan boord van een luchtvaartuig dat krachtens het recht van die Staat die partij is, is ingeschreven op het tijdstip waarop het strafbare feit wordt gepleegd.
2. Met inachtneming van artikel 4 van dit Verdrag, kan een Staat die partij is zijn rechtsmacht ook vestigen met betrekking tot dergelijke strafbare feiten, wanneer:
  - a. het strafbare feit wordt gepleegd tegen een onderdaan van die Staat die partij is; of
  - b. het strafbare feit wordt gepleegd door een onderdaan van die Staat die partij is of door een staatloze die zijn of haar vaste woon- of verblijfplaats heeft op zijn grondgebied; of
  - c. het strafbare feit behoort tot de overeenkomstig artikel 23, eerste lid, onderdeel b, ii, van dit Verdrag strafbaar gestelde feiten en wordt gepleegd buiten zijn grondgebied met het oogmerk een overeenkomstig artikel 23, eerste lid, onderdeel a, i of ii, of onderdeel b, i, van dit Verdrag strafbaar gesteld feit op zijn grondgebied te plegen; of
  - d. het strafbare feit wordt gepleegd tegen de Staat die partij is.
3. Voor de toepassing van artikel 44 van dit Verdrag, neemt elke Staat die partij is de maatregelen die nodig kunnen zijn om zijn rechtsmacht te vestigen met betrekking tot de overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten, indien de vermeende dader zich op zijn grondgebied bevindt en hij die persoon niet uitlevert uitsluitend op grond van het feit dat hij of zij zijn onderdaan is.
4. Elke Staat die partij is, kan tevens de maatregelen nemen die nodig kunnen zijn om zijn rechtsmacht te vestigen met betrekking tot de overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten, wanneer de vermeende dader zich op zijn grondgebied bevindt en hij hem of haar niet uitlevert.
5. Indien een Staat die partij is die zijn rechtsmacht uitoefent uit hoofde van het eerste of tweede lid van dit artikel ervan in kennis is gesteld of op andere wijze heeft vernomen dat een of meer andere Staten die partij de opsporing, vervolging of een gerechtelijke procedure heeft of hebben ingesteld naar aanleiding van dezelfde gedragingen, overleggen de bevoegde autoriteiten van die Staten die partij zijn, waar mogelijk, met elkaar teneinde hun maatregelen te coördineren.
6. Onverminderd de normen van het algemene internationale recht, sluit dit Verdrag niet de uitoefening van de rechtsmacht in strafrechtelijke aangelegenheden uit die een Staat die partij is overeenkomstig zijn nationale wetgeving heeft gevestigd.

HOOFDSTUK IV. INTERNATIONALE SAMENWERKING

Artikel 43. Internationale samenwerking

1. De Staten die partij zijn, werken samen bij strafzaken overeenkomstig de artikelen 44 tot en met 50 van dit Verdrag. Waar passend en overeenkomstig hun nationale rechtsstelsel, overwegen de Staten die partij zijn elkaar bijstand te verlenen bij onderzoek naar en procedures betreffende civielrechtelijke en bestuursrechtelijke zaken met betrekking tot corruptie.
2. Wanneer, in gevallen van internationale samenwerking, dubbele strafbaarheid als vereiste wordt beschouwd, wordt geacht hieraan te zijn voldaan, ongeacht of in de wetgeving van de aangezochte Staat die partij is het strafbare feit tot dezelfde categorie wordt gerekend of met dezelfde terminologie wordt aangeduid als in de verzoekende staat, indien de gedraging die ten grondslag ligt aan het strafbare feit waarvoor bijstand wordt gevraagd ingevolge het recht van beide Staten die partij zijn als strafbaar wordt aangemerkt.

Artikel 44. Uitlevering

1. Dit artikel is van toepassing op de overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten indien de persoon die het voorwerp is van het verzoek om uitlevering zich bevindt op het grondgebied van de aangezochte Staat die partij is, mits het strafbare feit waarvoor om uitlevering wordt verzocht, strafbaar is ingevolge het nationale recht van zowel de verzoekende Staat die partij is als de aangezochte Staat die partij is.
2. Niettegenstaande de bepalingen van het eerste lid van dit artikel kan een Staat die partij is, indien zijn nationale recht dit toestaat, de uitlevering van een persoon toestaan voor elk van de strafbare feiten die onder dit Verdrag vallen en die niet strafbaar zijn ingevolge haar nationale recht.
3. Indien het verzoek om uitlevering diverse afzonderlijke strafbare feiten omvat, waarvan ten minste één strafbaar feit ingevolge dit artikel als uitleveringsdelict wordt aangemerkt terwijl andere niet als uitleveringsdelict worden aangemerkt vanwege de eraan verbonden periode van gevangenschap maar wel verband houden met de overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten, kan de aangezochte Staat die partij is dit artikel tevens ten aanzien van deze strafbare feiten toepassen.
4. Elk van de strafbare feiten waarop dit artikel van toepassing is, wordt geacht te zijn opgenomen als een uitleveringsdelict in elk tussen de Staten die partij zijn bestaand uitleveringsverdrag. De Staten die partij zijn verplichten zich ertoe bedoelde strafbare feiten op te nemen als uitleveringsdelicten in ieder tussen hen te sluiten uitleveringsverdrag. In het geval een Staat die partij is dit Verdrag gebruikt als grondslag voor uitlevering, merkt hij, indien zijn nationale wet dit toestaat, overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten niet aan als politiek delicten.
5. Indien een Staat die partij is die uitlevering afhankelijk stelt van het bestaan van een verdrag, een verzoek om uitlevering ontvangt van een andere Staat die partij is waarmee hij geen uitleveringsverdrag heeft gesloten, kan hij dit Verdrag beschouwen als rechtsgrondslag voor uitlevering wat betreft de strafbare feiten waarop dit artikel van toepassing is.
6. Een Staat die partij is die uitlevering afhankelijk stelt van het bestaan van een verdrag:
  - a. stelt bij de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring van of toetreding tot dit Verdrag, de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties ervan in kennis of hij dit Verdrag hanteert als de rechtsgrondslag voor medewerking aan uitlevering met andere Staten die partij zijn bij dit Verdrag; en
  - b. tracht, indien hij dit Verdrag niet hanteert als de rechtsgrondslag voor medewerking aan uitlevering, indien nodig, verdragen inzake uitlevering te sluiten met andere Staten die partij zijn bij dit Verdrag teneinde dit artikel uit te voeren.
7. Staten die partij zijn die uitlevering niet afhankelijk stellen van het bestaan van een verdrag erkennen onderling de strafbare feiten waarop dit artikel van toepassing is als uitleveringsdelicten.
8. Uitlevering is onderworpen aan de voorwaarden voorzien in het nationale recht van de aangezochte Staat die partij is of in toepasselijke uitleveringsverdragen, met inbegrip van, onder andere, voorwaarden met betrekking tot de straf die minimaal vereist is voor uitlevering en de gronden waarop de aangezochte Staat die partij is uitlevering kan weigeren.
9. De Staten die partij zijn, trachten met inachtneming van hun nationale recht uitleveringsprocedures te bespoedigen en de vereisten betreffende de bewijslevering in dergelijke procedures te vereenvoudigen ten aanzien van elk strafbaar feit waarop dit artikel van toepassing is.
10. Met inachtneming van de bepalingen van zijn nationale wetgeving en zijn uitleveringsverdragen, kan de aangezochte Staat die partij is, nadat hij ervan overtuigd is dat de omstandigheden dit rechtvaardigen en dringend zijn en naar aanleiding van het verzoek van de verzoekende Staat die partij is, een persoon om wiens uitlevering wordt verzocht en die zich op zijn grondgebied bevindt in hechtenis nemen of andere passende maatregelen nemen om zijn of haar aanwezigheid bij de uitleveringsprocedure te waarborgen.
11. Een Staat die partij is op het grondgebied waarvan een vermeende dader wordt aangetroffen, is, indien hij een dergelijke persoon uitsluitend op grond van het feit dat hij of zij zijn onderdaan is niet

uitlevert vanwege een strafbaar feit waarop dit artikel van toepassing is, verplicht om op verzoek van de om uitlevering verzoekende Staat die partij is de zaak zonder onnodige vertraging voor te leggen aan zijn bevoegde autoriteiten ten behoeve van vervolging. Die autoriteiten nemen hun besluit en voeren hun procedures op dezelfde wijze uit als in het geval van andere ernstige strafbare feiten ingevolge het nationale recht van die Staat die partij is. De betrokken Staten die partij zijn, werken met elkaar samen, in het bijzonder op het gebied van procedures en bewijs, teneinde de doelmatigheid van de vervolging te waarborgen.

12. Wanneer het een Staat die partij is op grond van zijn nationale recht alleen is toegestaan een onderdaan uit te leveren of op andere wijze over te leveren onder de voorwaarde dat deze wordt teruggezonden naar die Staat die partij is om de straf te ondergaan die is opgelegd als gevolg van het proces of de procedure waarvoor om uitlevering of overlevering van de persoon werd verzocht, en deze Staat die partij is en de om uitlevering van de persoon verzoekende Staat die partij is, instemmen met deze optie en andere voorwaarden die zij gepast achten, is een dergelijke voorwaardelijke uitlevering of overlevering voldoende voor ontheffing van de in het elfde lid omschreven verplichting.
13. Indien een uitlevering, waarom wordt verzocht ten behoeve van de tenuitvoerlegging van een vonnis, wordt geweigerd omdat de gezochte persoon onderdaan is van de aangezochte Staat die partij is, neemt de aangezochte Staat die partij is, indien zijn nationale recht dat toestaat en overeenkomstig de vereisten van dat recht, op aanvraag van de verzoekende Partij de tenuitvoerlegging van het vonnis dat is geweest krachtens het nationale recht van de verzoekende Staat die partij is, of van het resterende deel daarvan in overweging.
14. Elke persoon ten aanzien van wie procedures worden gevoerd in verband met een van de strafbare feiten waarop dit artikel van toepassing is, wordt een eerlijke behandeling in alle fasen van het proces verzekerd, met inbegrip van het genot van alle rechten en waarborgen die zijn voorzien in het nationale recht van de Staat die partij is op het grondgebied waarvan die persoon zich bevindt.
15. Niets in dit Verdrag mag zo worden uitgelegd dat het een verplichting tot uitlevering zou inhouden indien de aangezochte Staat die partij is ernstige redenen heeft om aan te nemen dat het verzoek om uitlevering is gedaan met de bedoeling een persoon te vervolgen of te straffen op grond van zijn geslacht, ras, godsdienst, nationaliteit, etnische afkomst of politieke overtuiging of dat inwilliging van het verzoek de positie van die persoon om een van deze redenen ongunstig zou kunnen beïnvloeden.
16. De Staten die partij zijn, mogen een verzoek om uitlevering niet afwijzen uitsluitend op grond van het feit dat het strafbare feit geacht wordt tevens fiscale aangelegenheden te omvatten.
17. Alvorens uitlevering te weigeren, overlegt de aangezochte Staat die partij is, indien nodig, met de verzoekende Staat die partij is teneinde hem ruimschoots in de gelegenheid te stellen zijn opvattingen te presenteren en informatie te verstrekken ter staving van zijn beweringen.
18. De Staten die partij zijn, streven ernaar bilaterale en multilaterale overeenkomsten of regelingen te sluiten om uitlevering mogelijk te maken of de doeltreffendheid ervan te verhogen.

Artikel 45. Overbrenging van gevonniste personen

Staten die partij zijn, kunnen overwegen bilaterale of multilaterale overeenkomsten of regelingen te sluiten voor de overbrenging naar hun grondgebied van personen die zijn veroordeeld tot gevangenisstraf of andere vormen van vrijheidsbeneming voor overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten opdat zij het resterende deel van hun straf daar kunnen uitzitten.

Artikel 46. Wederzijdse rechtshulp

1. De Staten die partij zijn, verlenen elkaar de ruimst mogelijke wederzijdse rechtshulp bij de opsporing, vervolging en de gerechtelijke procedures met betrekking tot de strafbare feiten die onder dit Verdrag vallen.

2. De wederzijdse rechtshulp wordt verleend in de ruimst mogelijke mate krachtens de relevante wetten, verdragen, overeenkomsten en regelingen van de aangezochte Staat die partij is met betrekking tot opsporing, vervolging en gerechtelijke procedures ten aanzien van de strafbare feiten waarvoor een rechtspersoon aansprakelijk kan worden gesteld overeenkomstig artikel 26 van dit Verdrag in de verzoekende Staat die partij is.
3. De wederzijdse rechtshulp die moet worden verleend overeenkomstig dit artikel kan worden verzocht voor elk van de volgende doeleinden:
  - a. het opmaken van getuigenissen en verklaringen van personen;
  - b. het betekenen van gerechtelijke documenten;
  - c. het uitvoeren van huiszoeken en inbeslagnemingen, alsmede bevoeging;
  - d. het onderzoeken van voorwerpen en plaatsen;
  - e. het verschaffen van informatie, stukken van overtuiging en beoordelingen door deskundigen;
  - f. het verstrekken van originelen of gewaarmerkte afschriften van relevante documenten en dossiers, met inbegrip van bancaire, financiële, bedrijfs- of zakelijke dossiers;
  - g. het identificeren of opsporen van opbrengsten van misdad, goederen, hulpmiddelen of andere zaken ten behoeve van bewijsvoering;
  - h. het vergemakkelijken van de vrijwillige verschijning van personen in de verzoekende Staat die partij is;
  - i. elke andere vorm van hulp die niet in strijd is met het nationale recht van de aangezochte Staat die partij is;
  - j. het identificeren, bevriezen en opsporen van opbrengsten van misdad overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk V van dit Verdrag;
  - k. het terugkrijgen van activa overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk V van dit Verdrag.
4. Onverminderd het nationale recht kunnen de bevoegde autoriteiten van een Staat die partij is, zonder voorafgaand verzoek, informatie met betrekking tot criminele aangelegenheden zenden aan een bevoegde autoriteit in een andere Staat die partij is, indien zij aannemen dat deze informatie de autoriteit zou kunnen helpen bij het instellen of succesvol afsluiten van onderzoeken en strafrechtelijke procedures of zou kunnen leiden tot het formuleren van een verzoek krachtens dit Verdrag door de laatstgenoemde Staat die partij is.
5. De verzending van informatie ingevolge het vierde lid van dit artikel laat onderzoeken en strafrechtelijke procedures in de Staat van de bevoegde autoriteiten die de informatie verstrekken onverlet. De bevoegde autoriteiten die de informatie ontvangen, willigen een verzoek in om de genoemde informatie geheim te houden, ook tijdelijk, of beperkingen te stellen aan het gebruik ervan. Dit belet de ontvangende Staat die partij is evenwel niet tijdens zijn procedures informatie te verstrekken die ontlastend is voor een verdachte. In een dergelijk geval stelt de Staat die partij is de verzendende Staat die partij is voorafgaand aan de verstrekking daarvan in kennis, en overlegt, indien daarom is verzocht, met de verzendende Staat die partij is. Indien in een uitzonderlijk geval voorafgaande kennisgeving niet mogelijk is, stelt de ontvangende Staat die partij is de verzendende Staat die partij is onverwijld op de hoogte van de verstrekking.
6. De bepalingen van dit artikel tasten de verplichtingen ingevolge een ander bilateraal of multilateraal verdrag dat wederzijdse rechtshulp geheel of ten dele regelt of zal regelen niet aan.
7. Het negende tot en met het negenentwintigste lid van dit artikel zijn van toepassing op ingevolge dit artikel gedane verzoeken indien de betrokken Staten die partij zijn niet gebonden worden door een verdrag inzake wederzijdse rechtshulp. Indien deze Staten die partij zijn gebonden zijn door een dergelijk verdrag, zijn de desbetreffende bepalingen van dat verdrag van toepassing, tenzij de Staten die partij zijn, overeenkomen in plaats daarvan het negende tot en met het negenentwintigste lid van dit artikel toe te passen. De Staten die partij zijn, worden sterk aangemoedigd deze leden toe te passen indien zij de samenwerking vergemakkelijken.
8. De Staten die partij zijn, weigeren niet wederzijdse rechtshulp ingevolge dit artikel te verlenen op grond van het bankgeheim.
9.
  - a. Een aangezochte Staat die partij is, die reageert op een verzoek om bijstand ingevolge dit

- artikel bij afwezigheid van dubbele strafbaarheid, houdt rekening met de doelen van dit Verdrag, zoals vervat in artikel 1;
- b. De Staten die partij zijn, mogen weigeren bijstand ingevolge dit artikel te verlenen op grond van het ontbreken van dubbele strafbaarheid. Een aangezochte Staat die partij is, verleent echter, wanneer dit in overeenstemming is met de grondbeginselen van zijn rechtsstelsel, bijstand waarbij geen sprake is van de toepassing van dwangmiddelen. Dergelijke bijstand kan worden geweigerd indien het verzoek zaken van ondergeschikt belang betreft of zaken waarvoor de gevraagde samenwerking of bijstand uit hoofde van andere bepalingen van dit Verdrag beschikbaar is;
  - c. Elke Staat die partij is, kan overwegen maatregelen te nemen die nodig kunnen zijn om in ruimere mate hulp te kunnen bieden ingevolge dit artikel bij het ontbreken van dubbele strafbaarheid.
- 10.** Een persoon die in hechtenis zit of een straf ondergaat op het grondgebied van een Staat die partij is, wiens aanwezigheid op het grondgebied van een andere Staat die partij is wordt verzocht voor identificatie, verhoor of een andere wijze van medewerking bij de verkrijging van bewijs voor opsporing, vervolging of gerechtelijke procedures met betrekking tot strafbare feiten die onder dit Verdrag vallen, mag worden overgebracht, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
- a. de persoon geeft vrijwillig zijn of haar toestemming op basis van volledige informatie;
  - b. de bevoegde autoriteiten van beide Staten die partij zijn, stemmen ermee in, overeenkomstig de voorwaarden die die Staten die partij zijn eventueel gepast achten.
- 11.** Voor de toepassing van het tiende lid van dit artikel:
- a. is de Staat die partij is waarnaar de persoon wordt overgebracht bevoegd en verplicht de overgebrachte persoon in hechtenis te houden, tenzij hij anderszins verzocht of gemachtigd wordt door de Staat die partij is van waaruit de persoon is overgebracht;
  - b. komt de Staat die partij is waarnaar de persoon wordt overgebracht onverwijld zijn verplichting na tot terugzending van de persoon voor inhechtenisneming door de Staat die partij is van waaruit deze persoon is overgebracht zoals vooraf overeengekomen, of op andere wijze overeengekomen door de bevoegde autoriteiten van beide Staten die partij zijn;
  - c. verlangt de Staat die partij is waarnaar de persoon wordt overgebracht niet van de Staat die partij is van waaruit de persoon is overgebracht dat deze een uitleveringsprocedure begint ten behoeve van de terugkeer van de persoon;
  - d. krijgt de overgebrachte persoon vermindering van de straf die hij of zij in de Staat vanwaar hij of zij is overgebracht moet uitzitten met de periode die hij of zij in hechtenis heeft doorgebracht in de Staat die partij is waarnaar hij of zij is overgebracht.
- 12.** Tenzij de Staat die partij is van waaruit een persoon overeenkomstig het tiende en elfde lid van dit artikel moet worden overgebracht daarvoor toestemming geeft, wordt die persoon, ongeacht zijn of haar nationaliteit, niet vervolgd of in hechtenis genomen, noch aan enige andere beperking van zijn of haar persoonlijke vrijheid onderworpen op het grondgebied van de Staat waarnaar deze persoon wordt overgebracht wegens handelen, nalaten of veroordelingen voorafgaand aan zijn of haar vertrek uit het grondgebied van de Staat van waaruit deze persoon is overgebracht.
- 13.** Elke Staat die partij is, wijst een centrale autoriteit aan die de verantwoordelijkheid draagt voor en bevoegd is tot het ontvangen van verzoeken om wederzijdse rechtshulp en deze ofwel uit te voeren ofwel ter uitvoering te zenden aan de bevoegde autoriteiten. Indien een Staat die partij is een speciale regio of speciaal grondgebied heeft met een afzonderlijk stelsel voor wederzijdse rechtshulp, kan hij een aparte centrale autoriteit aanwijzen die dezelfde functie vervult voor die regio of dat grondgebied. De centrale autoriteiten verzekeren de spoedige en goede uitvoering of verzending van de ontvangen verzoeken. Indien de centrale autoriteit het verzoek ter uitvoering aan een bevoegde autoriteit zendt, moedigt zij de spoedige en goede uitvoering van het verzoek door de bevoegde autoriteit aan. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties wordt in kennis gesteld van de voor dit doel aangewezen centrale autoriteit op het tijdstip van nederlegging van de akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van of toetreding tot dit Verdrag door elke Staat die partij is. De verzoeken om wederzijdse rechtshulp en mededelingen die daarmee verband houden worden gezonden aan de door de Staten die partij zijn aangewezen centrale autoriteiten. Dit vereiste geldt onverminderd het recht van een Staat die partij is te verlangen dat

dergelijke verzoeken en mededelingen langs diplomatieke weg aan hem worden gericht en, in geval van nood, indien de Staten die partij zijn dat overeenkomen, zo mogelijk door tussenkomst van de Internationale Criminele Politieorganisatie.

14. De verzoeken worden schriftelijk gedaan, of waar mogelijk met elk middel waarmee een schriftelijk document kan worden geproduceerd, in een voor de aangezochte Staat die partij is aanvaardbare taal, onder voorwaarden die het die Staat die partij is mogelijk maken de authenticiteit vast te stellen. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties wordt in kennis gesteld van de voor elke Staat die partij is aanvaardbare taal of talen op het tijdstip van de nederlegging van de akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van of toetreding tot dit Verdrag door elke Staat die partij is. In geval van nood en indien overeengekomen door de Staten die partij zijn, kunnen verzoeken mondeling worden gedaan, maar dienen zij onverwijld schriftelijk te worden bevestigd.
15. Een verzoek om wederzijdse rechtshulp bevat:
  - a. de identiteit van de autoriteit die het verzoek doet;
  - b. het onderwerp en de aard van de opsporing, de vervolging of de gerechtelijke procedure waarop het verzoek betrekking heeft en de naam en functie van de autoriteit die de opsporing, vervolging of gerechtelijke procedure uitvoert;
  - c. een samenvatting van de relevante feiten, met uitzondering van verzoeken ten behoeve van de betekening van gerechtelijke documenten;
  - d. een beschrijving van de gewenste rechtshulp en de details van de specifieke procedure waarvan de verzoekende Staat die partij is wenst dat die gevolgd wordt;
  - e. waar mogelijk de identiteit, het adres en de nationaliteit van de betrokken personen; en
  - f. het doel waarvoor om het bewijsmateriaal, de informatie of de maatregelen wordt verzocht.
16. De aangezochte Staat die partij is, kan verzoeken om aanvullende informatie indien deze noodzakelijk blijkt voor de uitvoering van het verzoek overeenkomstig zijn nationale recht of wanneer deze de uitvoering kan vergemakkelijken.
17. Een verzoek wordt uitgevoerd overeenkomstig het nationale recht van de aangezochte Staat die partij is en, voorzover niet in strijd met het nationale recht van de aangezochte Staat die partij is, en waar mogelijk, overeenkomstig de in het verzoek omschreven procedures.
18. Indien een persoon zich op het grondgebied van een Staat die partij is bevindt en als getuige of deskundige gehoord moet worden door de gerechtelijke autoriteiten van een andere Staat die partij is, kan de eerste Staat die partij is, op verzoek van de andere, waar mogelijk en overeenkomstig de grondbeginselen van het nationale recht, toestaan dat het verhoor plaatsvindt door middel van videoconferencing, indien het voor de persoon in kwestie niet mogelijk of wenselijk is persoonlijk te verschijnen op het grondgebied van de verzoekende Staat die partij is. De Staten die partij zijn, kunnen overeenkomen dat het verhoor wordt uitgevoerd door een gerechtelijke autoriteit van de verzoekende Staat die partij is en wordt bijgewoond door een gerechtelijke autoriteit van de aangezochte Staat die partij is.
19. De verzoekende Staat die partij is, gebruikt of zendt geen informatie of bewijsmateriaal verstrekt door de aangezochte Staat die partij is voor opsporing, vervolging of gerechtelijke procedures anders dan vermeld in het verzoek zonder voorafgaande toestemming van de aangezochte Staat die partij is. Niets in dit lid belet de verzoekende Staat die partij is tijdens zijn procedures informatie of bewijsmateriaal bekend te maken die respectievelijk dat ontlastend is voor een verdachte. In het laatste geval stelt de verzoekende Staat die partij is de aangezochte Staat die partij is voorafgaand aan de bekendmaking daarvan in kennis, en overlegt, indien daarom is verzocht, met de aangezochte Staat die partij is. Indien in een uitzonderlijk geval voorafgaande kennisgeving niet mogelijk is, stelt de verzoekende Staat die partij is de aangezochte Staat die partij is onverwijld op de hoogte van de bekendmaking.
20. De verzoekende Staat die partij is, kan verlangen dat de aangezochte Staat die partij is het bestaan en de inhoud van het verzoek geheimhoudt, behalve voorzover bekendmaking nodig is voor de uitvoering van het verzoek. Indien de aangezochte Staat die partij is niet kan voldoen aan het vereiste van geheimhouding, stelt hij de verzoekende Staat die partij is daarvan onverwijld op

de hoogte.

21. Wederzijdse rechtshulp kan worden geweigerd:

- a. indien het verzoek niet wordt gedaan overeenkomstig de bepalingen van dit artikel;
- b. indien de aangezochte Staat die partij is uitvoering van het verzoek schadelijk acht voor zijn soevereiniteit, veiligheid, openbare orde of andere wezenlijke belangen;
- c. indien het de autoriteiten van de aangezochte Staat die partij is krachtens zijn nationale recht verboden zou zijn de verzochte maatregel uit te voeren ten behoeve van een vergelijkbaar strafbaar feit, indien het onder hun eigen rechtsmacht zou worden onderworpen aan opsporing, vervolging of een gerechtelijke procedure;
- d. indien het in strijd zou zijn met het rechtsstelsel van de aangezochte Staat die partij is met betrekking tot wederzijdse rechtshulp om het verzoek te honoreren.

22. De Staten die partij zijn, mogen een verzoek om wederzijdse rechtshulp niet afwijzen uitsluitend op grond van het feit dat het strafbare feit geacht wordt tevens fiscale aangelegenheden te omvatten.

23. Elke weigering van wederzijdse rechtshulp wordt met redenen omkleed.

24. De aangezochte Staat die partij is, voert het verzoek om wederzijdse rechtshulp zo spoedig mogelijk uit en houdt zoveel mogelijk rekening met eventuele uiterste termijnen die door de verzoekende Staat die partij is zijn vermeld en die met redenen zijn omkleed, bij voorkeur in het verzoek. De verzoekende Staat die partij is, kan redelijke verzoeken doen om informatie over de status en voortgang van maatregelen die door de aangezochte Staat die partij is zijn genomen om aan zijn verzoek te voldoen. De aangezochte Staat die partij is, antwoordt op redelijke verzoeken van de verzoekende Staat die partij is om informatie over de status en voortgang van de behandeling van het verzoek. De verzoekende Staat die partij is, stelt de aangezochte Staat die partij is onverwijld in kennis indien de verzochte rechtshulp niet langer nodig is.

25. De wederzijdse rechtshulp kan door de aangezochte Staat die partij is worden uitgesteld op grond van het feit dat een lopend onderzoek, een lopende vervolging of gerechtelijke procedure hierdoor wordt doorkruist.

26. Alvorens een verzoek ingevolge het eenentwintigste lid van dit artikel te weigeren of de uitvoering ervan uit te stellen ingevolge het vijftwintigste lid van dit artikel, overlegt de aangezochte Staat die partij is met de verzoekende Staat die partij is om te overwegen of rechtshulp kan worden verleend onder de door hem nodig geachte voorwaarden en bepalingen. Indien de verzoekende Staat die partij is rechtshulp aanvaardt onder die voorwaarden, dient hij daaraan te voldoen.

27. Onverminderd de toepassing van het twaalfde lid van dit artikel, wordt een getuige, deskundige of andere persoon die op verzoek van de verzoekende Staat die partij is ermee instemt te getuigen in een procedure of mee te werken aan een onderzoek, vervolging of gerechtelijke procedure op het grondgebied van de verzoekende Staat die partij is, niet vervolgd, in hechtenis genomen, gestraft of onderworpen aan een andere beperking van zijn of haar persoonlijke vrijheid op dat grondgebied ten aanzien van handelen, nalaten of veroordelingen voorafgaand aan zijn of haar vertrek uit het grondgebied van de aangezochte Staat die partij is. Een dergelijk vrijgeleide houdt op wanneer de getuige, deskundige of andere persoon gedurende vijftien achtereenvolgende dagen of gedurende een door de Staten die partij zijn overeengekomen tijdvak vanaf de datum waarop hij of zij officieel ervan in kennis is gesteld dat zijn of haar aanwezigheid niet langer verlangd wordt door de gerechtelijke autoriteiten, de mogelijkheid heeft gekregen te vertrekken, niettemin vrijwillig gebleven is op het grondgebied van de verzoekende Staat die partij is of, na te zijn vertrokken, vrijwillig is teruggekeerd.

28. De gewone kosten voor de uitvoering van een verzoek worden gedragen door de aangezochte Staat die partij is, tenzij anders is overeengekomen door de betrokken Staten die partij zijn. Indien met de uitvoering van het verzoek aanzienlijke kosten of kosten van buitengewone aard zijn of zullen zijn gemoeid, plegen de Staten die partij zijn overleg om de voorwaarden en omstandigheden te bepalen waaronder het verzoek zal worden uitgevoerd, alsmede de wijze waarop de kosten worden gedragen.

29. De aangezochte Staat die partij is:

- a. verstrekt aan de verzoekende Staat die partij is afschriften van overheidsdossiers, -documenten of -informatie waarover hij beschikt die krachtens zijn nationale wet toegankelijk zijn voor het algemene publiek;
- b. kan, naar eigen oordeel, aan de verzoekende Staat die partij is geheel of gedeeltelijk of onder door hem passend geachte voorwaarden, afschriften van overheidsdossiers, -documenten of -informatie waarover hij beschikt verstrekken die krachtens zijn nationale wet niet toegankelijk zijn voor het algemene publiek.

30. De Staten die partij zijn, overwegen, indien nodig, de mogelijkheid van het aangaan van bilaterale of multilaterale overeenkomsten of regelingen die dienstig zijn voor, praktische uitvoering geven aan of bevorderlijk zijn voor de bepalingen van dit artikel.

Artikel 47. Overdracht van strafvervolgning

De Staten die partij zijn, overwegen de mogelijkheid strafvervolgning aan elkaar over te dragen van een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit in de gevallen waarin een dergelijke overdracht geacht wordt in het belang te zijn van een goede rechtsbedeling, in het bijzonder in gevallen waarbij diverse jurisdicties betrokken zijn, teneinde de vervolging te concentreren.

Artikel 48. Samenwerking op het gebied van rechtshandhaving

1. De Staten die partij zijn, werken in overeenstemming met hun onderscheiden nationale rechtsstelsels en bestuurlijke stelsels nauw met elkaar samen teneinde de doeltreffendheid te bevorderen van handhavingsmaatregelen ter bestrijding van de strafbare feiten die onder dit Verdrag vallen. De Staten die partij zijn, nemen in het bijzonder doeltreffende maatregelen teneinde:
  - a. communicatiekanalen te verbeteren en waar nodig te creëren tussen hun bevoegde autoriteiten, organisaties en diensten ter vergemakkelijking van de veilige en snelle uitwisseling van informatie met betrekking tot alle aspecten van de strafbare feiten die onder dit Verdrag vallen, met inbegrip van, indien de Staten die partij zijn dit van toepassing achten, verbanden met andere criminele activiteiten;
  - b. samen te werken met andere Staten die partij zijn bij de opsporing ten aanzien van strafbare feiten die onder dit Verdrag vallen betreffende:
    - i. de identiteit, verblijfplaats en activiteiten van personen die worden verdacht van betrokkenheid bij die strafbare feiten of de verblijfplaats van andere betrokkenen;
    - ii. de bewegingen van opbrengsten van misdaad of goederen verkregen door het plegen van dergelijke strafbare feiten;
    - iii. de bewegingen van goederen, benodigdheden of andere hulpmiddelen gebruikt of bedoeld voor gebruik bij het plegen van die strafbare feiten;
  - c. indien van toepassing de nodige goederen of hoeveelheden stoffen te verstrekken ten behoeve van analyse of opsporing;
  - d. indien van toepassing, informatie uit te wisselen met andere Staten die partij zijn met betrekking tot specifieke middelen en methoden om de strafbare feiten te plegen die onder dit Verdrag vallen, met inbegrip van het gebruik van valse identiteiten, gewijzigde, vervalste of valse documenten of andere middelen om hun activiteiten te verhelen;
  - e. doeltreffende coördinatie tussen hun bevoegde autoriteiten, organisaties en diensten te vergemakkelijken en de uitwisseling te bevorderen van personeel en andere deskundigen, met inbegrip van, met inachtneming van bilaterale overeenkomsten of regelingen tussen de betrokken Staten die partij zijn, de detachering van verbindingsofficieren;
  - f. informatie uit te wisselen en bestuursrechtelijke en andere maatregelen te coördineren die waar nodig zijn genomen ten behoeve van de vroegtijdige ontdekking van de strafbare feiten die onder dit Verdrag vallen.
2. Teneinde uitvoering te geven aan dit Verdrag, overwegen de Staten die partij zijn bilaterale of multilaterale overeenkomsten of regelingen aan te gaan inzake rechtstreekse samenwerking tussen hun rechtshandavingsorganisaties en, indien dergelijke overeenkomsten of regelingen reeds bestaan, deze aan te passen. Bij ontbreken van dergelijke overeenkomsten of regelingen

tussen de betrokken Staten die partij zijn, kunnen de Staten die partij zijn overwegen dit Verdrag te beschouwen als de grondslag voor wederzijdse samenwerking op het gebied van rechtshandhaving ten aanzien van de strafbare feiten die onder dit Verdrag vallen. Indien van toepassing, maken de Staten die partij zijn volledig gebruik van overeenkomsten of regelingen, met inbegrip van internationale of regionale organisaties, ter versterking van de samenwerking tussen hun rechtshandavingsorganisaties.

3. De Staten die partij zijn, trachten waar dat in hun vermogen ligt samen te werken teneinde het hoofd te bieden aan de strafbare feiten die onder dit Verdrag vallen en worden gepleegd met behulp van moderne technologie.

Artikel 49. Gezamenlijke opsporing

De Staten die partij zijn, overwegen het aangaan van bilaterale of multilaterale overeenkomsten of regelingen op grond waarvan ten behoeve van aangelegenheden die het voorwerp zijn van opsporing, vervolging of gerechtelijke procedures in een of meer Staten, de betrokken bevoegde autoriteiten gemeenschappelijke opsporingsinstanties kunnen oprichten. Bij het ontbreken van dergelijke overeenkomsten of regelingen kunnen gezamenlijke opsporingen op ad hoc-basis worden overeengekomen. De betrokken Staten die partij zijn, verzekeren dat de soevereiniteit van de Staat die partij is op het grondgebied waarvan een dergelijke opsporing moet plaatsvinden volledig wordt geëerbiedigd.

Artikel 50. Speciale opsporingstechnieken

1. Teneinde corruptie doeltreffend te bestrijden neemt elke Staat die partij is, voorzover toegestaan volgens de grondbeginselen van zijn nationale rechtsstelsel en onder de door zijn nationale recht voorgeschreven voorwaarden, binnen zijn mogelijkheden de maatregelen die nodig kunnen zijn ten behoeve van het passend gebruik van gecontroleerde aflevering en, wanneer hij dat passend acht, voor het gebruik van andere speciale opsporingstechnieken, zoals elektronisch of andere vormen van toezicht en infiltratie-operaties, door zijn bevoegde autoriteiten op zijn grondgebied, en laat daaruit verkregen bewijsmateriaal toe in gerechtelijke procedures.
2. Ten behoeve van de opsporing van de strafbare feiten die onder dit Verdrag vallen, worden de Staten die partij zijn aangemoedigd, indien noodzakelijk, passende bilaterale of multilaterale overeenkomsten of regelingen aan te gaan voor het gebruik van dergelijke speciale opsporingstechnieken in het kader van samenwerking op internationaal niveau. Deze overeenkomsten of regelingen worden aangegaan en uitgevoerd onder volledige eerbiediging van het grondbeginsel van de soevereine gelijkheid van Staten en worden onder strikte naleving van de bepalingen van die overeenkomsten of regelingen uitgevoerd.
3. Bij het ontbreken van een overeenkomst of regeling als bedoeld in het tweede lid van dit artikel, worden de beslissingen om die speciale opsporingstechnieken te gebruiken op internationaal niveau op ad-hocbasis genomen, waarbij zo nodig rekening wordt gehouden met financiële regelingen en akkoorden ten aanzien van de uitoefening van de rechtsmacht door de betrokken Staten die partij zijn.
4. De beslissingen over gecontroleerde aflevering op internationaal niveau kunnen, met de instemming van de betrokken Staten die partij zijn, methoden betreffen zoals het onderscheppen van goederen en fondsen en het toestaan dat deze goederen of fondsen intact worden gelaten of geheel of gedeeltelijk worden verwijderd of vervangen.

HOOFDSTUK V. HET TERUGKRIJGEN VAN ACTIVA

Artikel 51. Algemene bepaling

De teruggave van activa ingevolge dit hoofdstuk vormt een grondbeginsel van dit Verdrag en de Staten die partij zijn werken in dit opzicht in de ruimst mogelijke zin met elkaar samen en verlenen elkaar de ruimst mogelijke hulp.

Artikel 52. Voorkomen en opsporen van de overmaking van opbrengsten van misdaad

1. Onverminderd artikel 14 van dit Verdrag, neemt elke Staat die partij is de maatregelen die nodig kunnen zijn, overeenkomstig zijn nationale recht, om de financiële instellingen die onder zijn rechtsmacht vallen te verplichten de identiteit van cliënten te verifiëren, redelijke stappen te nemen om de identiteit vast te stellen van uiteindelijk begunstigen van fondsen die op rekeningen waarop grote bedragen staan zijn gestort en scherper toezicht te houden op rekeningen die personen die belangrijke openbare functies bekleden of hebben bekleed, alsmede hun familieleden en mensen in hun directe omgeving aanhouden of willen openen of die tussenpersonen namens hen aanhouden of willen openen. Een dergelijke verscherpte controle wordt redelijkerwijs opgezet om verdachte transacties op te sporen teneinde deze ter kennis te brengen van de bevoegde autoriteiten en mogen niet zodanig zijn dat zij financiële instellingen ervan weerhouden of verbieden met legitieme cliënten zaken te doen.
2. Teneinde de invoering van de maatregelen voorzien in het eerste lid van dit artikel te vergemakkelijken, neemt elke Staat die partij is, overeenkomstig zijn nationale recht en ingegeven door relevante initiatieven van regionale, interregionale en multilaterale organisaties gericht tegen het witwassen, de volgende maatregelen:
  - a. het publiceren van richtlijnen inzake het soort natuurlijke persoon of rechtspersoon op wiens rekeningen de financiële instellingen binnen zijn rechtsmacht verscherpte controle zouden moeten uitoefenen, het soort rekeningen en transacties waaraan bijzondere aandacht moet worden besteed en de passende maatregelen die moeten worden genomen ten aanzien van het openen en bijhouden van dergelijke rekeningen en het documentenbeheer met betrekking daartoe; en
  - b. waar passend, het op de hoogte stellen van financiële instellingen binnen zijn rechtsmacht, op verzoek van een andere Staat die partij is of uit eigen beweging, van de identiteit van een bepaalde natuurlijke persoon of rechtspersoon op wiens rekeningen dergelijke instellingen verscherpte controle moeten uitoefenen, in aanvulling op personen die de financiële instellingen daarnaast zouden kunnen identificeren.
3. In het kader van het tweede lid, onderdeel a, van dit artikel voert elke Staat die partij is maatregelen in om te verzekeren dat zijn financiële instellingen adequate dossiers bijhouden, gedurende een passend tijdvak, van rekeningen en transacties waarbij de in het eerste lid van dit artikel genoemde personen betrokken zijn, die ten minste gegevens moeten bevatten over de identiteit van de cliënt en, voorzover mogelijk, van de uiteindelijk gerechtigde.
4. Met het oog op het voorkomen en ontdekken van overmakingen van opbrengsten van overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten, voert elke Staat die partij is passende en doeltreffende maatregelen in om, met behulp van zijn regelgevende en toezichthoudende autoriteiten, de vestiging te voorkomen van banken die niet fysiek aanwezig zijn en niet zijn aangesloten bij een geregleerde financiële groep. Daarnaast kunnen Staten die partij zijn overwegen hun financiële instellingen te verplichten te weigeren betrekkingen als correspondentbank aan te gaan of voort te zetten met dergelijke instellingen en zich te hoeden voor het aangaan van betrekkingen met buitenlandse financiële instellingen die toestaan dat hun rekeningen worden gebruikt door banken die niet fysiek aanwezig zijn en niet zijn aangesloten bij een geregleerde financiële groep.
5. Elke Staat die partij is, overweegt, overeenkomstig zijn nationale recht, het instellen van doeltreffende systemen voor het verstrekken van financiële informatie voor de daarvoor in aanmerking komende overheidsfunctionarissen en voorziet in passende sancties in geval van niet-naleving. Elke Staat die partij is, overweegt tevens de maatregelen te nemen die nodig kunnen zijn om zijn bevoegde autoriteiten toe te staan informatie te delen met de bevoegde autoriteiten in andere Staten die partij zijn wanneer dit nodig is voor het onderzoeken, vorderen en terugkrijgen van de opbrengsten van overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten.
6. Elke Staat die partij is, overweegt de maatregelen te nemen die nodig kunnen zijn, overeenkomstig zijn nationale recht, om daarvoor in aanmerking komende overheidsfunctionarissen die een belang hebben in of een tekenbevoegdheid of andere bevoegdheid hebben ter zake van een financiële rekening in het buitenland te verplichten deze relatie ter kennis te brengen van de bevoegde autoriteiten en van deze rekeningen een adequate administratie bij te houden. Dergelijke maatregelen voorzien tevens in passende sancties bij

niet-naleving.

Artikel 53. Maatregelen voor het rechtstreeks terugkrijgen van goederen

Overeenkomstig zijn nationale recht, neemt elke Staat die partij is:

- a. de maatregelen die nodig kunnen zijn om een andere Staat die partij is toe te staan een civiele vordering bij zijn rechters aanhangig te maken ter vaststelling van de titel op of de eigendom van goederen die zijn verworven door het plegen van een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit;
- b. de maatregelen die nodig kunnen zijn om zijn rechters toe te staan degenen die overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten hebben gepleegd te gelasten schadeloosstelling te betalen aan de andere Staat die partij is die door dergelijke strafbare feiten schade heeft geleden; en
- c. de maatregelen die nodig kunnen zijn om zijn rechters of bevoegde autoriteiten, wanneer deze voor het besluit staan of zij tot confiscatie overgaan, toe te staan de vordering te erkennen van de andere Staat die partij is als rechtmatig eigenaar van goederen die zijn verworven door het plegen van een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit.

Artikel 54. Mechanismen voor het terugkrijgen van goederen door internationale samenwerking bij confiscatie

1. Overeenkomstig zijn nationale recht neemt elke Staat die partij is, met het oog op het verlenen van wederzijdse rechtshulp krachtens artikel 55 van dit Verdrag met betrekking tot goederen die verworven zijn door of betrokken zijn bij het plegen van een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit:
  - a. de maatregelen die nodig kunnen zijn om zijn bevoegde autoriteiten toe te staan uitvoering te geven aan een bevel tot confiscatie uitgevaardigd door een rechter van een andere Staat die partij is;
  - b. de maatregelen die nodig kunnen zijn om zijn bevoegde autoriteiten, waar deze rechtsmacht hebben, toe te staan de confiscatie te gelasten van dergelijke goederen van buitenlandse herkomst door berechting van het strafbare feit van witwassen of elk ander strafbaar feit dat onder zijn rechtsmacht valt of door andere ingevolge zijn nationale recht toegestane procedures; en
  - c. overweegt de Staat die partij is het nemen van de maatregelen die nodig kunnen zijn om toe te staan dat dergelijke goederen worden geconfisqueerd zonder dat een strafrechtelijke veroordeling vereist is in zaken waarin de dader niet vervolgd kan worden vanwege zijn overlijden, vlucht of afwezigheid, of in andere van toepassing zijnde gevallen.
2. Overeenkomstig zijn nationale recht, neemt elke Staat die partij is, met het oog op het verlenen van wederzijdse rechtshulp na een krachtens artikel 55, tweede lid, van dit Verdrag gedaan verzoek:
  - a. de maatregelen die nodig kunnen zijn om zijn bevoegde autoriteiten toe te staan goederen te bevroren of in beslag te nemen na een bevel daartoe uitgevaardigd door een rechter of bevoegde autoriteit van een verzoekende Staat die partij is, dat voor de aangezochte Staat die partij is een redelijke basis is om aan te nemen dat er voldoende gronden bestaan voor het nemen van dergelijke maatregelen en dat op de goederen uiteindelijk een bevel tot confiscatie van toepassing zou zijn voor de uitvoering van het eerste lid, onderdeel a, van dit artikel;
  - b. de maatregelen die nodig kunnen zijn om zijn bevoegde autoriteiten toe te staan goederen te bevroren of in beslag te nemen na een verzoek daartoe dat voor de aangezochte Staat een redelijke basis vormt om aan te nemen dat er voldoende gronden bestaan voor het nemen van dergelijke maatregelen en dat op de goederen uiteindelijk een bevel tot confiscatie van toepassing zou zijn voor de uitvoering van het eerste lid, onderdeel a, van dit artikel; en
  - c. overweegt de Staat die partij is het nemen van aanvullende maatregelen om zijn bevoegde autoriteiten toe te staan goederen veilig te stellen voor confiscatie, zoals op grond van een aanhouding of vervolging in het buitenland met betrekking tot de verwerving van dergelijke goederen.

Artikel 55. Internationale samenwerking ten behoeve van confiscatie

1. Een Staat die partij is, die een verzoek heeft ontvangen van een andere Staat die partij is met rechtsmacht over een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit, tot confiscatie van opbrengsten van misdaad, goederen, benodigdheden of andere hulpmiddelen als bedoeld in artikel 31, eerste lid, van dit Verdrag, die zich op zijn grondgebied bevinden, stuurt, voorzover dat mogelijk is binnen zijn nationale rechtsstelsel:
  - a. het verzoek aan zijn bevoegde autoriteiten ten behoeve van het verkrijgen van een bevel tot confiscatie en, voert het uit indien een dergelijk bevel wordt verleend; of
  - b. aan zijn bevoegde autoriteiten, met de bedoeling dit naar de mate waarin verzocht is ten uitvoer te brengen, een bevel tot confiscatie, dat is uitgevaardigd door een rechter op het grondgebied van de verzoekende Staat die partij is, overeenkomstig de artikelen 31, eerste lid, en 54, eerste lid, onderdeel a, van dit Verdrag, voorzover dat betrekking heeft op opbrengsten van misdaad, goederen, benodigdheden of andere hulpmiddelen als bedoeld in artikel 31, eerste lid, die zich bevinden op het grondgebied van de aangezochte Staat die partij is.
2. Naar aanleiding van een verzoek van een andere Staat die partij is met rechtsmacht over een overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gesteld feit, neemt de aangezochte Staat die partij is maatregelen voor het identificeren, opsporen en bevroeren of in beslag nemen van opbrengsten van misdaad, goederen, benodigdheden of andere hulpmiddelen als bedoeld in artikel 31, eerste lid, van dit Verdrag ten behoeve van de mogelijke confiscatie hetzij krachtens bevel van de verzoekende Staat die partij is, hetzij naar aanleiding van een verzoek overeenkomstig het eerste lid van dit artikel door de aangezochte Staat die partij is.
3. De bepalingen van artikel 46 van dit Verdrag zijn van overeenkomstige toepassing op dit artikel. Aanvullend op de in artikel 46, vijftiende lid, omschreven informatie, bevatten verzoeken die worden gedaan uit hoofde van dit artikel:
  - a. in het geval van een verzoek dat betrekking heeft op het eerste lid, onderdeel a van dit artikel, een beschrijving van de te confisqueren goederen, met inbegrip van, voorzover mogelijk, hun locatie en, wanneer relevant, de geschatte waarde van de goederen en een uiteenzetting van de feiten waarop de verzoekende Staat die partij is zich baseert die de aangezochte Staat die partij is voldoende in staat stellen om het bevel overeenkomstig zijn nationale recht aan te vragen;
  - b. in het geval van een verzoek dat betrekking heeft op het eerste lid, onderdeel b van dit artikel, een wettig toelaatbaar afschrift van een confiscatiebevel waarop het verzoek is gebaseerd, afgegeven door de verzoekende Staat die partij is, een uiteenzetting van de feiten en informatie over de mate waarin om uitvoering van het bevel wordt verzocht, een uiteenzetting van de maatregelen die door de verzoekende Staat die partij is zijn genomen om derden die te goeder trouw zijn op adequate wijze op de hoogte te stellen en om een eerlijke rechtsgang te verzekeren, en een verklaring dat het bevel tot confiscatie onherroepelijk is;
  - c. in het geval van een verzoek dat betrekking heeft op het tweede lid van dit artikel, een uiteenzetting van de feiten waarop de verzoekende Staat die partij is zich baseert en een beschrijving van de verzochte maatregelen, en, wanneer beschikbaar, een wettig toelaatbaar afschrift van een bevel waarop het verzoek is gebaseerd.
4. De besluiten of maatregelen zoals bedoeld in het eerste en tweede lid van dit artikel, worden genomen door de aangezochte Staat die partij is overeenkomstig en met inachtneming van de bepalingen van zijn nationale recht en zijn procedureregels of een bilaterale of multilaterale overeenkomst of regeling waaraan hij gebonden kan zijn jegens de verzoekende Staat die partij is.
5. Elke Staat die partij is, verstrekt de tekst van zijn wetten en voorschriften die gevolg geven aan dit artikel en van alle latere wijzigingen van die wetten en voorschriften of een beschrijving daarvan aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.
6. Indien een Staat die partij is, verkiest de in het eerste en tweede lid van dit artikel bedoelde maatregelen afhankelijk te maken van het bestaan van een verdrag ter zake, beschouwt die Staat die partij is dit Verdrag als de vereiste en toereikende verdragsbasis.

7. Samenwerking krachtens dit artikel kan tevens worden geweigerd of voorlopige maatregelen kunnen worden opgeheven indien de aangezochte Staat die partij is niet tijdig voldoende bewijsmateriaal ontvangt of indien de goederen een zeer geringe waarde hebben.
8. Alvorens krachtens dit artikel een voorlopige maatregel op te heffen, geeft de aangezochte Staat die partij is, wanneer mogelijk, de verzoekende Staat die partij is de gelegenheid zijn argumenten uiteen te zetten die voor voortzetting van de maatregel pleiten.
9. De bepalingen van dit artikel mogen niet zodanig worden uitgelegd dat zij afbreuk doen aan de rechten van derden te goeder trouw.

Artikel 56. Bijzondere samenwerking

Onverminderd zijn nationale recht spant elke Staat die partij is zich in maatregelen te nemen die hem in staat stellen, onverminderd zijn eigen onderzoeken, vervolgingen of gerechtelijke procedures, informatie over opbrengsten van overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten zonder voorafgaand verzoek naar een andere Staat die partij is te zenden indien hij van mening is dat de bekendmaking van dergelijke informatie de ontvangende Staat die partij is zou kunnen helpen bij het initiëren of uitvoeren van onderzoeken, vervolgingen of gerechtelijke procedures of zou kunnen leiden tot een verzoek door die Staat die partij is krachtens dit hoofdstuk van het Verdrag.

Artikel 57. Teruggave en afhandeling van activa

1. Goederen die ingevolge de artikelen 31 of 55 van dit Verdrag door een Staat die partij is worden geconfisqueerd, worden krachtens het derde lid van dit artikel door die Staat die partij is overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag en zijn nationale recht afgehandeld, of teruggegeven aan de vorige rechtmatige eigenaren.
2. Elke Staat die partij is neemt, overeenkomstig de grondbeginselen van zijn nationale recht, de wettelijke en andere maatregelen die nodig kunnen zijn om, indien handelend naar aanleiding van een verzoek van een andere Staat die partij is, zijn bevoegde autoriteiten in staat te stellen geconfisqueerde goederen terug te geven, overeenkomstig dit Verdrag en rekening houdend met de rechten van derden die te goeder trouw zijn.
3. Overeenkomstig de artikelen 46 en 55 van dit Verdrag en het eerste en tweede lid van dit artikel handelt de aangezochte Staat die partij is als volgt:
  - a. in het geval van verduistering van openbare middelen of het witwassen van verduisterde openbare middelen zoals bedoeld in de artikelen 17 en 23 van dit Verdrag, wanneer de confiscatie is uitgevoerd overeenkomstig artikel 55 en op basis van een onherroepelijke uitspraak in de verzoekende Staat die partij is, een voorwaarde waarvan de aangezochte Staat die partij is afstand kan doen, worden de geconfisqueerde goederen aan de verzoekende Staat teruggegeven;
  - b. in het geval van opbrengsten van een ander strafbaar feit dat onder dit Verdrag valt, wanneer de confiscatie is uitgevoerd overeenkomstig artikel 55 en op basis van een onherroepelijke uitspraak in de verzoekende Staat die partij is, een voorwaarde waarvan de aangezochte Staat die partij is afstand kan doen, worden de geconfisqueerde goederen aan de verzoekende Staat teruggegeven, wanneer de verzoekende Staat die partij is de aangezochte Staat die partij is redelijkerwijs bewijs kan overleggen van vorig eigendom van deze geconfisqueerde goederen of wanneer de aangezochte Staat die partij is schade aan de verzoekende Staat die partij is erkent als basis voor de teruggave van geconfisqueerde goederen;
  - c. in alle andere gevallen worden de teruggave van geconfisqueerde goederen aan de verzoekende Staat die partij is, de teruggave van dergelijke goederen aan de vorige rechtmatige eigenaren of de schadeloosstelling van de slachtoffers van de misdaad met voorrang in overweging genomen.
4. Tenzij de Staten die partij zijn anders beslissen, kan de aangezochte Staat die partij is, waar passend, redelijke kosten aftrekken die voortvloeien uit opsporingen, vervolgingen of gerechtelijke procedures die leiden tot de teruggave of afhandeling van geconfisqueerde goederen krachtens dit artikel.

5. Waar passend kunnen de Staten die partij zijn tevens in het bijzonder overwegen van geval tot geval overeenkomsten of wederzijds aanvaardbare regelingen aan te gaan voor de definitieve afhandeling van geconfisqueerde goederen.

Artikel 58. Financiële informatie-eenheid

De Staten die partij zijn, werken samen met het oog op het voorkomen en bestrijden van de overmaking van opbrengsten van overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten en het bevorderen van middelen om dergelijke opbrengsten terug te krijgen en overwegen daartoe het instellen van een financiële informatie-eenheid die verantwoordelijk zal zijn voor het ontvangen, analyseren en onder de bevoegde autoriteiten verspreiden van meldingen van verdachte financiële transacties.

Artikel 59. Bilaterale en multilaterale overeenkomsten en regelingen

De Staten die partij zijn, overwegen bilaterale of multilaterale overeenkomsten of regelingen te sluiten teneinde de doeltreffendheid van de ingevolge dit hoofdstuk van het Verdrag verleende internationale medewerking te verhogen.

HOOFDSTUK VI. TECHNISCHE BIJSTAND EN UITWISSELING VAN INFORMATIE

Artikel 60. Opleiding en technische bijstand

1. Elke Staat die partij is, initieert, ontwikkelt of verbetert, voorzover nodig, specifieke opleidingsprogramma's voor zijn personeel dat verantwoordelijk is voor het voorkomen en bestrijden van corruptie. Dergelijke opleidingsprogramma's kunnen, onder andere, het volgende betreffen:
  - a. doeltreffende maatregelen om corruptie te voorkomen, op te sporen, te onderzoeken, te bestraffen en te beheersen, met inbegrip van methoden, te gebruiken voor het verzamelen van bewijsmateriaal en de opsporing;
  - b. opbouw van capaciteit bij het ontwikkelen en plannen van strategisch anti-corruptiebeleid;
  - c. opleiden van bevoegde autoriteiten ten behoeve van het opstellen van verzoeken om wederzijdse rechtshulp die voldoen aan de vereisten van dit Verdrag;
  - d. toetsing en versterking van instellingen, beheer van publieke diensten en van openbare middelen, met inbegrip van de aanbesteding van overheidsopdrachten, en de particuliere sector;
  - e. voorkomen en bestrijden van de overmaking van opbrengsten van overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten en het terugkrijgen van dergelijke opbrengsten;
  - f. opsporen en bevroeden van de overmaking van opbrengsten van overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten;
  - g. toezicht op de bewegingen van opbrengsten van overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten en op de methoden die worden gebruikt om dergelijke opbrengsten over te maken, te verhehlen of te verhullen;
  - h. passende en doeltreffende wettelijke en bestuursrechtelijke mechanismen en methoden om de teruggave te vergemakkelijken van opbrengsten van overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten;
  - i. methoden om slachtoffers en getuigen die met de gerechtelijke autoriteiten samenwerken te beschermen; en
  - j. opleiding op het gebied van nationale en internationale regelgeving en taaltrainingen.
2. De Staten die partij zijn, overwegen, bij hun onderscheiden plannen en programma's om corruptie te bestrijden, naar gelang hun mogelijkheden, elkaar de ruimst mogelijke technische bijstand te verlenen, met name ten behoeve van ontwikkelingslanden, met inbegrip van materiële bijstand en opleiding op de in het eerste lid van dit artikel genoemde gebieden, alsmede opleiding en bijstand, en de wederzijdse uitwisseling van ervaring en specialistische kennis, die de internationale samenwerking tussen Staten die partij zijn op het gebied van uitlevering en wederzijdse rechtshulp vergemakkelijken.
3. De Staten die partij zijn versterken, voorzover nodig, de maatregelen genomen tot optimalisering

van operationele en opleidingsactiviteiten binnen internationale en regionale organisaties en in het kader van andere relevante bilaterale en multilaterale overeenkomsten of regelingen.

4. De Staten die partij zijn, overwegen elkaar, op verzoek, bijstand te verlenen bij het uitvoeren van evaluaties en studies en onderzoek naar de vormen, oorzaken, gevolgen en kosten van corruptie in hun onderscheiden landen, met het oog op het samen met de bevoegde autoriteiten en de maatschappij ontwikkelen van strategieën en actieplannen voor de bestrijding van corruptie.
5. Teneinde het terugkrijgen van opbrengsten van overeenkomstig dit Verdrag strafbaar gestelde feiten te vergemakkelijken, kunnen de Staten die partij zijn samenwerken door elkaar de namen te verstrekken van deskundigen die kunnen helpen bij het verwezenlijken van deze doelstelling.
6. De Staten die partij zijn, overwegen gebruik te maken van subregionale, regionale en internationale conferenties en seminars ter bevordering van de samenwerking en technische bijstand en ter stimulering van de bespreking van gemeenschappelijke problemen, met inbegrip van de bijzondere problemen en behoeften van ontwikkelingslanden en landen met een overgangseconomie.
7. De Staten die partij zijn, overwegen vrijwillige mechanismen in te stellen met het oog op het door middel van programma's en projecten voor technische bijstand financieel ondersteunen van de inspanningen van ontwikkelingslanden en landen met een overgangseconomie om dit Verdrag toe te passen.
8. Elke Staat die partij is, overweegt vrijwillige bijdragen aan het Bureau voor Drugs en Criminaliteit van de Verenigde Naties ter bevordering, via het Bureau, van programma's en projecten in ontwikkelingslanden met het oog op de uitvoering van dit Verdrag.

Artikel 61. Verzamelen, uitwisselen en analyseren van informatie over corruptie

1. Elke Staat die partij is, overweegt in samenspraak met deskundigen, de trends in corruptie op zijn grondgebied alsmede van de omstandigheden waaronder corruptie plaatsvindt te analyseren.
2. De Staten die partij zijn, overwegen met elkaar en via internationale en regionale organisaties statistieken, analytische expertise inzake corruptie en informatie te ontwikkelen en te delen met het oog op de ontwikkeling, voorzover mogelijk, van gemeenschappelijke omschrijvingen, normen en methoden, alsmede informatie over beste praktijken ter voorkoming en bestrijding van corruptie.
3. Elke Staat die partij is, overweegt zijn beleid en feitelijk genomen maatregelen om corruptie te bestrijden door te lichten en de doeltreffendheid en doelmatigheid ervan te beoordelen.

Artikel 62. Andere maatregelen: uitvoering van het Verdrag via economische ontwikkeling en technische bijstand

1. De Staten die partij zijn, nemen maatregelen die bijdragen aan de optimale uitvoering van dit Verdrag, voor zover mogelijk door middel van internationale samenwerking, rekening houdend met de negatieve invloed van corruptie op de maatschappij in het algemeen, in het bijzonder op duurzame ontwikkeling.
2. De Staten die partij zijn, spannen zich voorzover mogelijk en in overleg met elkaar en met internationale en regionale organisaties concreet in teneinde
  - a. hun samenwerking op verschillende niveaus met ontwikkelingslanden te verbeteren teneinde de capaciteit van die landen te versterken om corruptie te voorkomen en te bestrijden;
  - b. de financiële en materiële bijstand te verhogen ter ondersteuning van inspanningen van ontwikkelingslanden om corruptie doeltreffend te bestrijden en hen te helpen dit Verdrag met succes uit te voeren;
  - c. technische bijstand te verlenen aan ontwikkelingslanden en aan landen met een overgangseconomie teneinde hen te helpen te voorzien in hun behoeften ten behoeve van de uitvoering van dit Verdrag. Daartoe spannen de Staten die partij zijn zich in toereikende en regelmatige vrijwillige bijdragen te storten op een speciaal daarvoor aangewezen rekening in

- het kader van een financieringsstelsel van de Verenigde Naties. De Staten die partij zijn, kunnen, overeenkomstig hun nationale recht en de bepalingen van dit Verdrag, tevens in het bijzonder overwegen een percentage van het geld of van de overeenkomstige waarde van de opbrengsten van misdaad of goederen die zijn geconfisqueerd overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag te storten op deze rekening;
- d. andere Staten en financiële instellingen, naar gelang wat van toepassing is, aan te moedigen en te bewegen zich aan te sluiten bij de inspanningen overeenkomstig dit artikel, in het bijzonder door ontwikkelingslanden te voorzien van meer opleidingsprogramma's en moderne uitrusting teneinde hen bij te staan bij het verwezenlijken van de doelstellingen van dit Verdrag.
3. Voorzover mogelijk doen deze maatregelen geen afbreuk aan bestaande verplichtingen op het gebied van internationale bijstand of aan andere regelingen op het gebied van financiële samenwerking op bilateraal, regionaal of internationaal niveau.
  4. De Staten die partij zijn, kunnen bilaterale of multilaterale overeenkomsten of regelingen aangaan inzake materiële of logistieke bijstand, rekening houdend met de nodige financiële regelingen om de doeltreffendheid te waarborgen van de middelen voor internationale samenwerking waarin dit Verdrag voorziet en ten behoeve van de voorkoming, opsporing en bestrijding van corruptie.

HOOFDSTUK VII. MECHANISMEN TEN BEHOEVE VAN DE UITVOERING

Artikel 63. Conferentie van de Staten die partij zijn bij het Verdrag

1. Hierbij wordt een Conferentie van de Staten die partij zijn bij het Verdrag ingesteld ter verbetering van de capaciteit van en samenwerking tussen de Staten die partij zijn ter verwezenlijking van de in dit Verdrag vervatte doelstellingen en ter bevordering en toetsing van de uitvoering van dit Verdrag.
2. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties roept de Conferentie van de Staten die partij zijn uiterlijk een jaar na de inwerkingtreding van dit Verdrag bijeen. Daarna worden gewone vergaderingen van de Conferentie van de Staten die partij zijn gehouden overeenkomstig het reglement van orde dat door de Conferentie is aangenomen.
3. De Conferentie van de Staten die partij zijn, neemt een reglement van orde en regels inzake de uitvoering van de in dit artikel omschreven activiteiten aan, met inbegrip van regels inzake de toelating en deelname van waarnemers en de vergoeding van kosten die voortvloeien uit de uitvoering van deze activiteiten.
4. De Conferentie van de Staten die partij zijn, bereikt een akkoord over activiteiten, procedures en werkmethoden overeen voor het verwezenlijken van de in het eerste lid van dit artikel omschreven doelstellingen, met inbegrip van:
  - a. het vergemakkelijken van de activiteiten van de Staten die partij zijn zoals beschreven in de artikelen 60 en 62 en de hoofdstukken II tot en met V van dit Verdrag, met inbegrip van het aanmoedigen van het mobiliseren van vrijwillige bijdragen;
  - b. het vergemakkelijken van de uitwisseling tussen de Staten die partij zijn van informatie over patronen en trends in corruptie en over succesvolle praktijken voor het voorkomen en bestrijden ervan en voor de teruggave van de opbrengsten van misdaad, door middel van, onder andere, de publicatie van relevante informatie zoals genoemd in dit artikel;
  - c. het samenwerken met relevante internationale en regionale organisaties en mechanismen en niet-gouvernementele organisaties;
  - d. het op passende wijze gebruik maken van relevante informatie afkomstig van andere internationale en regionale mechanismen ter bestrijding en voorkoming van corruptie teneinde dubbel werk te voorkomen;
  - e. het periodiek toetsen van de uitvoering van dit Verdrag door de Staten die partij zijn;
  - f. het doen van aanbevelingen ter verbetering van dit Verdrag en de uitvoering ervan;
  - g. het kennisnemen van de behoefte aan technische bijstand van de Staten die partij zijn ten aanzien van de uitvoering van dit Verdrag en het aanbevelen van maatregelen die hij in dit opzicht noodzakelijk acht.

5. Voor de toepassing van het vierde lid van dit artikel, verwerft de Conferentie van de Staten die partij zijn de nodige kennis van de maatregelen genomen door de Staten die partij zijn bij de uitvoering van dit Verdrag en de moeilijkheden die zij daarbij hebben ondervonden, door middel van door hen verstrekte informatie en door middel van aanvullende toetsingsmechanismen die door de Conferentie van de Staten die partij zijn kunnen worden vastgesteld.
6. Elke Staat die partij is, voorziet de Conferentie van de Staten die partij zijn van informatie over zijn programma's, plannen en praktijken, alsmede zijn wettelijke en bestuursrechtelijke maatregelen ter uitvoering van dit Verdrag, zoals vereist door de Conferentie van de Staten die partij zijn. De Conferentie van de Staten die partij zijn onderzoekt de meest doeltreffende wijze van het ontvangen van informatie en het daarnaar handelen, met inbegrip van, onder andere, informatie ontvangen van Staten die partij zijn en van bevoegde internationale organisaties. De inbreng van relevante niet-gouvernementele organisaties die naar behoren zijn geaccrediteerd overeenkomstig door de Conferentie van Staten die partij zijn te bepalen procedures, kan eveneens worden bestudeerd.
7. Ingevolge het vierde tot en met het zesde lid van dit artikel stelt de Conferentie van Staten die partij zijn, indien hij dit noodzakelijk acht, een passend mechanisme of lichaam in dat zal helpen bij de doeltreffende uitvoering van dit Verdrag.

Artikel 64. Secretariaat

1. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties verzorgt de nodige secretariaatsdiensten voor de Conferentie van de Staten die partij zijn bij het Verdrag.
2. Het secretariaat:
  - a. is de Conferentie van de Staten die partij zijn behulpzaam bij het uitvoeren van de in artikel 63 van dit Verdrag omschreven activiteiten en treft regelingen en verricht de nodige diensten voor de bijeenkomsten van de Conferentie van de Staten die partij zijn;
  - b. is op verzoek de Staten die partij zijn behulpzaam bij het verstrekken van informatie aan de Conferentie van de Staten die Partij zijn zoals voorzien in artikel 63, vijfde en zesde lid, van dit Verdrag; en
  - c. zorgt voor de nodige afstemming met de secretariaten van de relevante internationale en regionale organisaties.

HOOFDSTUK VIII. SLOTBEPALINGEN

Artikel 65. Uitvoering van het Verdrag

1. Elke Staat die partij is, neemt de nodige maatregelen, met inbegrip van wettelijke en bestuursrechtelijke maatregelen, overeenkomstig de grondbeginselen van zijn nationale recht, om de uitvoering van zijn verplichtingen ingevolge dit Verdrag te verzekeren.
2. Elke Staat die partij is, kan strengere of zwaardere maatregelen nemen dan die voorzien in dit Verdrag ten behoeve van de voorkoming en bestrijding van corruptie.

Artikel 66. Beslechting van geschillen

1. De Staten die partij zijn, spannen zich in geschillen betreffende de uitlegging of toepassing van dit Verdrag te beslechten door onderhandeling.
2. Elk geschil tussen twee of meer Staten die partij zijn betreffende de uitlegging of toepassing van dit Verdrag dat niet binnen een redelijke termijn door onderhandelingen kan worden beslecht, wordt op verzoek van een van de Staten die partij zijn onderworpen aan arbitrage. Indien deze Staten die partij zijn binnen zes maanden na de datum van het verzoek om arbitrage er niet in zijn geslaagd overeenstemming te bereiken over de regeling van de arbitrage, kan ieder van deze Staten die partij zijn het geschil voorleggen aan het Internationale Gerechtshof door middel van een verzoek overeenkomstig het Statuut van het Hof.

3. Elke Staat die partij is, kan, bij de ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van of toetreding tot dit Verdrag, verklaren zich niet gebonden te achten door het tweede lid van dit artikel. De andere Staten die partij zijn, zijn niet gebonden door het tweede lid van dit artikel ten aanzien van een Staat die partij is die een dergelijk voorbehoud heeft gemaakt.
4. Een Staat die partij is die een voorbehoud heeft gemaakt overeenkomstig het derde lid van dit artikel, kan dit voorbehoud te allen tijde intrekken door middel van een kennisgeving aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Artikel 67. Ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring en toetreding

1. Dit Verdrag is voor alle Staten opengesteld voor ondertekening van 9 tot en met 11 december 2003 te Merida, Mexico, en daarna tot en met 9 december 2005 op het hoofdkwartier van de Verenigde Naties te New York.
2. Dit Verdrag is tevens opengesteld voor ondertekening door regionale organisaties voor economische integratie, mits ten minste een lidstaat van een dergelijke organisatie dit Verdrag heeft ondertekend overeenkomstig het eerste lid van dit artikel.
3. Dit Verdrag dient te worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd. De akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties. Een regionale organisatie voor economische integratie kan haar akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring nederleggen indien ten minste een van haar lidstaten dit eveneens heeft gedaan. In die akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring geeft deze regionale organisatie voor economische integratie de omvang van haar bevoegdheid ter zake van door dit Verdrag geregelde aangelegenheden aan. Een dergelijke organisatie stelt de depositaris ook in kennis van elke relevante wijziging in de omvang van haar bevoegdheden.
4. Dit Verdrag staat open voor toetreding door elke Staat of elke regionale organisatie voor economische integratie waarvan ten minste een lidstaat partij is bij dit Verdrag. De akten van toetreding worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties. Bij haar toetreding geeft een regionale organisatie voor economische integratie de omvang van haar bevoegdheden ter zake van in dit Verdrag geregelde aangelegenheden aan. Een dergelijke organisatie stelt de depositaris ook in kennis van elke relevante wijziging in de omvang van haar bevoegdheden.

Artikel 68. Inwerkingtreding

1. Dit Verdrag treedt in werking negentig dagen na de datum van de nederlegging van de dertigste akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding. Voor de toepassing van dit lid wordt een door een regionale organisatie voor economische integratie nedergelegde akte niet meegeteld naast de door de lidstaten van deze organisatie reeds nedergelegde akten.
2. Voor elke Staat of regionale organisatie voor economische integratie die dit Verdrag bekrachtigt, aanvaardt, goedkeurt of ertoe toetreedt na de nederlegging van de desbetreffende dertigste akte, treedt dit Verdrag in werking dertig dagen na de datum van nederlegging door een dergelijke Staat of organisatie van de desbetreffende akte of op de datum waarop dit Verdrag in werking treedt ingevolge het eerste lid van dit artikel, naar gelang van welke datum het laatst valt.

Artikel 69. Wijziging

1. Na het verstrijken van een termijn van vijf jaar na de inwerkingtreding van dit Verdrag kan een Staat die partij is een wijziging voorstellen en toezenden aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, die de voorgestelde wijziging vervolgens toezendt aan de Staten die partij zijn en aan de Conferentie van de Staten die partij zijn bij het Verdrag, teneinde het voorstel te bestuderen en erover te beslissen. De Conferentie van de Staten die partij zijn stelt alles in het werk om consensus te bereiken over iedere wijziging. Indien alle pogingen om consensus te bereiken zijn mislukt en er geen overeenstemming wordt bereikt, wordt de wijziging in laatste instantie aangenomen met een tweederde meerderheid van de Staten die partij zijn die aanwezig zijn en hun stem uitbrengen tijdens de Conferentie van de Staten die partij zijn.

2. Regionale organisaties voor economische integratie oefenen ter zake van binnen hun bevoegdheid vallende aangelegenheden hun stemrecht ingevolge dit artikel uit met een aantal stemmen dat gelijk is aan het aantal van hun lidstaten die partij zijn bij dit Verdrag. Deze organisaties oefenen hun stemrecht niet uit indien hun lidstaten hun stemrecht uitoefenen en vice versa.
3. Een wijziging aangenomen overeenkomstig het eerste lid van dit artikel dient te worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd door de Staten die partij zijn.
4. Een wijziging aangenomen overeenkomstig het eerste lid van dit artikel wordt ten aanzien van een Staat die partij is van kracht negentig dagen na de datum van de nederlegging van een akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van die wijziging bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.
5. Wanneer een wijziging van kracht wordt, is zij bindend voor de Staten die partij zijn en die het feit dat zij ermee instemmen erdoor gebonden te worden tot uitdrukking hebben gebracht. De andere Staten die partij zijn, blijven gebonden door de bepalingen van dit Verdrag en door alle eerdere wijzigingen die zij hebben bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd.

Artikel 70. Opzegging

1. Iedere Staat die partij is, kan dit Verdrag opzeggen door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties. De opzegging wordt van kracht een jaar na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.
2. Een regionale organisatie voor economische integratie houdt op partij te zijn bij dit Verdrag wanneer al haar lidstaten het hebben opgezegd.

Artikel 71. Depositaris en talen

1. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties wordt aangewezen als depositaris van dit Verdrag.
2. Het origineel van dit Verdrag, waarvan de Arabische, de Chinese, de Engelse, de Franse, de Russische en de Spaanse tekst gelijkelijk authentiek zijn, wordt nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende gevolmachtigden, daartoe naar behoren gemachtigd door hun onderscheiden Regeringen, dit Verdrag hebben ondertekend.